

Załącznik do Uchwały Nr XXI.221.2016

Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej

Muszyna z dnia 28 kwietnia 2016 r.

ŻEGIESTÓW

Plan Rozwoju Uzdrowiska

Żegiestów - Zdrój

na lata 2016 – 2023

Gdańsk, 2016

Spis treści

Spis treści.....	2
1. Wstęp	4
1.1. Geneza powstania uzdrowiska	4
1.2. Podstawowe pojęcia.....	6
1.3. Metodologia opracowania PRU.....	7
1.4. Podstawy prawne funkcjonowania uzdrowisk	9
1.5. Podstawy sporządzenia Planu Rozwoju Uzdrowiska.....	13
2. Streszczenie.....	13
2.1. Tytuł.....	13
2.2. Lokalizacja.....	13
2.3. Obszar	14
2.4. Czas trwania planu.....	15
2.5. Mapa sytuacyjna obszaru objętego planem/ plan obszaru	15
2.6. Cele planu	16
2.7. Środki realizacji celów (główne planowane przedsięwzięcia).....	17
3. Charakterystyka obecnej sytuacji na obszarze uzdrowiska	18
3.1. Opis funkcjonowania gminy uzdrowiskowej	18
3.2. Turystyka i rekreacja.....	25
3.3. Lecznictwo uzdrowiskowe	37
3.4. Pozostałe elementy gospodarki.....	43
3.5. Wyniki badania CATI.....	49
3.6. Analiza SWOT.....	56
3.7. Określenie kluczowych problemów i wyzwań stojących przed uzdrowiskiem	60
4. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno –gospodarczego gminy i regionu	61

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

5.	Planowane zadania Planu Rozwoju Uzdrowiska	69
5.1.	Proponowane instrumenty realizacji celów operacyjnych oraz celu strategicznego	74
	Działania administracyjno – instytucjonalne	74
	Działania inwestycyjne zaproponowane przez Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna:	75
	Działania inwestycyjne zaproponowane przez przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój:..	77
6.	Wskaźniki Realizacji Planu Rozwoju Uzdrowiska	83
6.1.	Wskaźniki produktu	84
6.2.	Wskaźniki rezultatu	85
6.3.	Wskaźniki oddziaływania	85
7.	Plan Finansowy Planu Rozwoju Uzdrowiska	85

1. Wstęp

Niezbędnym warunkiem, jaki musi spełnić konkretna miejscowość, by zyskać miano „Zdroju” jest wpis do rejestru Ministra Zdrowia. Status uzdrowiska jest przyznawany przez Ministerstwo Zdrowia na podstawie wyników badań naukowych przeprowadzonych w celu określenia pozytywnego wpływu, jaki wywierają na potencjalnych kuracjuszy warunki środowiskowe i klimatyczne występujące w danej miejscowości. Brane jest również pod uwagę występowanie na badanym terenie zasobów naturalnych wykorzystywanych w lecznictwie uzdrowiskowym, takich jak: wody mineralne, gazy, złoża borowiny, i wiele innych.

W Polsce status uzdrowiska posiadają 45 miejscowości z całego kraju, z czego aż 10 leży w Małopolsce. Ponadto istnieją miejscowości pretendujące do bycia uzdrowiskiem oraz wyróżnia się również miejscowości potencjalnie uzdrowiskowe, do których kwalifikuje się około 20 miast i wsi, w tym m.in. Zawoja, Szczawa, Ciężkowice, Łomnica, Tylicz oraz Wierchomla.

Posiadanie statusu uzdrowiska, wiąże się nie tylko z występowaniem unikatowych surowców naturalnych, niepowtarzalnych walorów krajobrazowych, czystego powietrza oraz innych atrakcji turystycznych, takich jak wspaniała architektura zdrojowa, pijalnie, tężnie, ale równocześnie z realizacją długiej listy obowiązków i zadań, które gmina uzdrowiskowa musi spełnić, aby zagwarantować zewnętrzne warunki pobytu przyjezdnym gościom i kuracjuszom. Zapewnienie optymalnych warunków leczniczych kuracjuszom i turystom to powód, dla którego gminy uzdrowiskowe muszą w swoich budżetach przeznaczyć dodatkowe środki finansowe na działalność uzdrowiskową, nieznaną innym gminom.

1.1. Geneza powstania uzdrowiska

Uzdrowisko Żegiestów – Zdrój znajduje się na pograniczu polsko-słowackim, położone na stromym zboczu doliny Popradu (Łopata Polska), w głównym punkcie przełomu tej rzeki. Wieś o tej nazwie została założona na "surowym kamieniu" przez Hawryłę Juranka, na mocy przywileju nadanego przez bpa Franciszka Kraśnickiego w 1575 r. Wzmiankę o niej spotykamy później w inwentarzach dóbr biskupich z 1645 i 1668 r.

Jak głoszą przekazy, już w XVIII w. dostrzeżono właściwości lecznicze występujących tu źródeł mineralnych. Szczególną sławą cieszyła się woda mineralna "Maryja", którą podobno już wtedy rozwożono w drewnianych naczyniach po Galicji. Prawdziwym jednak ojcem Żegiestowa jako uzdrowiska był Ignacy Medwecki, który po odkryciu źródeł "Anna" i "Antonina" wykupił od miejscowych chłopów ziemię, na których się one znajdowały. Akt kupna terenów pod założenie uzdrowiska został podpisany w 1862 r.

Wcześniej, w 1847 r. na zlecenie Medweckiego, prof. K. Mohr z Krakowa wykonuje pierwsze badania właściwości chemicznych wód mineralnych. Następnym jego posunięciem była budowa łazienek, a w późniejszym czasie – drogi do Muszyny. Mimo początkowego odcięcia od głównych tras komunikacyjnych (dojazd był możliwy tylko przez Krynice i Muszynę), miejscowość ta stała się w dość krótkim czasie modnym kurortem o renomie prawie równej Krynicy. Idąc za radą dra J. Dietla i K. Skobla, Ignacy Medwecki zatrudnia pierwszego lekarza zdrojowego dra F. Z. Gogojewicza. Napisał on wiele prac naukowych o leczniczych właściwościach źródeł mineralnych, a co za tym idzie, liczbie kuracjuszy. Rozpoczęto wtedy również eksploatację złóż mineralnych na skalę masową, zwłaszcza zdroju "Anna", które uważano wówczas za najsilniejszą szczawę żelazistą w Europie. Po śmierci Ignacego Medweckiego godnym jego następcą okazał się jego syn Karol. Kładł on szczególny nacisk na opracowanie naukowe zbioru wód mineralnych. Pracę tę wykonał na jego zlecenie doc. dr A. Aleksandrowicz na przełomie 1867 i 1868 r.

O Żegiestowie pisali również w tym czasie dr Ściborowski (lekarz zakładowy Szczawnicy), dr T. Szczepański (wieloletni lekarz zakładowy Żegiestowa), dr K. Zagórski, dr B. Lutostański (balneolog) i wielu innych. Rozpoczyna się wzmożony napływ kuracjuszy oraz duży- jak no owe czasy- wywóz wody mineralnej; w skali rocznej wynosił on ok. 100 tys. butelek. Dużą pomoc w tym zagadnieniu okazał prof. UJ- dr K. Olszewski, który na specjalny użytek Żegiestowa opracował nowy sposób butelkowania, tzw. "igielkowy". Niestety, wraz ze śmiercią Karola Medweckiego, w 1888 r., następuje zahamowanie rozwoju uzdrowiska. Dopiero nowy właściciel, inż. I. Krynicki, kontynuuje zaczęte przez Medweckiego dzieło. W 1906 r. Żegiestów znów zmienia właścicieli; są nimi ks. prof. dr Michał Żyguliński (poseł do parlamentu austriackiego) i Wiktoria Więckowska. Pod ich rządami uzdrowisko zyskało nowych kuracjuszy i stało się coraz chętniej odwiedzanym kurortem.

Wybuch I wojny światowej doprowadza do dewastacji i częściowej ruiny Żegiestowa. Po odzyskaniu niepodległości uzdrowisko staje się własnością spółki kierowanej przez rodzinę Krukierów. W latach 1924-1929 następuje planowa rozbudowa Żegiestowa na nowym miejscu. Dzięki tej nowatorskiej koncepcji powstaje niejako zupełnie nowe uzdrowisko, bez szpecącej rozbudowy wiejskiej. W okresie II wojny światowej działa tutaj, podobnie jak w pobliskiej Muszynie, punkt przerzutowy. Szefem tej grupy był S. Janik, a uciekinierów przechowywano w willach "Orlątko", "Żarlino" i w "Domu Krysi" na Łopacie. Po okupacji Żegiestów zachowuje w dalszym ciągu status uzdrowiska i zostaje upaństwowiony.

1.2. Podstawowe pojęcia

- 1. Plan Rozwoju Uzdrowiska** – dokument opracowany i przyjmowany przez właściwą gminę uzdrowiskową, niezbędny do ubiegania się o wsparcie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020, w ramach osi priorytetowej 6. *Dziedzictwo regionalne*, działanie 6.3. *Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu*, poddziałanie 6.3.1. *Wsparcie miejscowości uzdrowiskowych*.
- 2. Gmina uzdrowiskowa** – gmina, której obszarowi lub jego części został nadany status uzdrowiska (definicja zgodna z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 651,742 z późn. zm.)).
- 3. Uzdrowisko** – obszar, na terenie, którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, spełniający warunki określone w Ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 651,742 z późn. zm.), któremu nadano status uzdrowiska.
- 4. Rewitalizacja** – proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju, z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

5. **Obszar objęty Planem Rozwoju Uzdrowiska** – oznacza obszar Gminy Uzdrowskiej objęty strefą A, B i C uzdrowiska, dla którego opracowano i wdraża się PRU.
6. **Infrastruktura turystyczna** - Przez obiekt turystyczny, rekreacyjny rozumie się urządzenia, obiekty lub siedziby instytucji służące świadczeniu usług i zaspokajaniu potrzeb związanych z turystyką, rekreacją i aktywnym wypoczynkiem.
7. **Obiekt hotelarski** - Przez obiekt hotelarski rozumie się hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie polegające na ogólnie dostępnym wynajmie domów, mieszkań, pokoi, miejsc noclegowych.
8. **Ogólnodostępna infrastruktura uzdrowska** – infrastruktura turystyczna, rekreacyjna, lecznictwa na terenie uzdrowiska, do której dostęp jest oferowany na jednakowych warunkach dla wszystkich zainteresowanych.
9. **Przedsiębiorstwo uzdrowskie** – przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą na terenie uzdrowiska, będące organem założycielskim dla zakładu lecznictwa uzdrowskiego.

1.3. Metodologia opracowania PRU

Badanie zostały przeprowadzone w oparciu o trzy zakresy: podmiotowy, przedmiotowy oraz terytorialny. W celu uzyskania rzetelnych wyników prowadzonych badań grupy badawcze objęły przede wszystkim przedstawiciele Urzędu Miasta Gminy Uzdrowskiej, przedsiębiorców oraz społeczność lokalną.

Podczas opracowania Planu Rozwoju Żegiestów - Zdrój na lata 2016 – 2020 wykorzystane zostały następujące metody badawcze:

- **Analizę deskresearch**

Analiza danych zastanych to metoda badań społecznych, która zakłada szczegółową analizę już istniejących i dostępnych danych. W jej wyniku następuje scalanie, przetwarzanie i analiza danych rozproszonych dotychczas wśród rozmaitych źródeł.

Analizie poddane zostaną m.in. następujące dokumenty i dane:

- Dane statystyczne GUS (w tym pochodzące z Banku Danych Lokalnych);
- Dane statystyczne pozyskane od Zamawiającego;
- Lokalne dokumenty strategiczne i planistyczne;

- wytyczne UMWM dla działania 6.3 Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu, poddziałanie 6.3.2 Wsparcie miejscowości uzdrowiskowych w zakresie sporządzania Planów Rozwoju Uzdrawisk oraz dokumentacja konkursowa do ww. działania.

- **Warsztatowe spotkanie konsultacyjne**

Warsztatowe konsultacje społeczne (partycypacyjne) to zorganizowany sposób uzyskiwania przez administrację opinii oraz stanowisk od podmiotów (a więc osób i instytucji), których pośrednio lub bezpośrednio dotkną skutki proponowanych przez administrację działań¹. Cel spotkania: przedstawienie obszarów tematycznych, w ramach których były prowadzone konsultacje, przedstawienie proponowanych założeń i zebranie opinii i propozycji.

W warsztatach (1.04.2016) uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miasta, przedsiębiorców oraz środowiska lokalnego (z terenu zarówno Muszyny, jak i Żegiestowa).

- **Badanie ankietowe CATI**

Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo to doskonała technika służąca do realizacji badań ankietowych. Pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby respondentów i uzyskać od nich niezbędne informacje. Jej główną przewagą nad osobistym wywiadem kwestionariuszowym jest znacznie ułatwiony kontakt z respondentem, który może być nieobecny w swoim mieszkaniu w danym terminie. Ankieta dotyczyła zagadnień związanych zarówno z potrzebami Uzdrawiska Muszyna, jak i Uzdrawiska Żegiestów.

- Populacja badana: mieszkańcy i przedsiębiorcy z terenu Muszyny oraz Żegiestowa;
- Dobór próby: losowy;
- Liczebność próby: 154.

1.4. Podstawy prawne funkcjonowania uzdrawisk

Dopiero w lipcu 2005 roku Sejm RP uchwalił nową Ustawę o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych. Oznacza to, iż od 1 stycznia 2006 roku po 15 latach prac nad tą ustawą udało się wprowadzić rozwiązania, dzięki którym:

- lecznictwo uzdrawiskowe stało się integralną częścią ochrony zdrowia, co oznacza, że kwestie uzdrawisk mają swoje umocowanie konstytucyjne;
- wyselekcjonowane zostały zadania gmin uzdrawiskowych, co skutkowało będzie w pozyskiwaniu środków na ich realizację;
- stworzono miejscowościom nie mającym statusu uzdrawiskowego możliwość uzyskania tego statusu;
- gminy uzdrawiskowe uzyskały prawo pobierania opłaty uzdrawiskowej, a nie – jak do tej pory – opłaty miejscowej;
- na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem uzdrawiska, poczynając od roku 2006 budżet państwa jest zobowiązany wypłacać gminom dotację w wysokości pobranej opłaty miejscowej.

Pozornie wydaje się, iż funkcjonowanie gminy uzdrawiskowej nie odbiega zasadniczo od sytuacji większości samorządów w Polsce, a jej działalność można podporządkować rynkowemu prawu popytu i podaży. Można by zatem sądzić, iż to właśnie gminy uzdrawiskowe są podmiotami szczególnie uprzywilejowanymi, obdarzonymi przez naturę unikatowymi surowcami leczniczymi, niepowtarzalnym krajobrazem, czystym powietrzem i wysoką lesistością terenów, przy jednoczesnym specjalnym traktowaniu przez Państwo. W praktyce szczególnie ten ostatni element wywołuje szeroką dyskusję wśród przedstawicieli gmin uzdrawiskowych. Gmina uzdrawiskowa, to bowiem gmina, której obszarowi lub jego części został nadany status uzdrawiska, w trybie określonym w Ustawie o lecznictwie uzdrawiskowym (...) z 28 lipca 2005 roku. Uzdrawisko to obszar, gdzie prowadzone jest lecznictwo uzdrawiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego terenie naturalnych surowców leczniczych, któremu został nadany status uzdrawiska.

Z powyższych definicji wynika, że uzdrawisko jest ograniczonym obszarem terytorium gminy, prowadzącym specyficzną działalność, jaką jest lecznictwo uzdrawiskowe. W celu ochrony

dóbr narodowych, jakimi są surowce lecznicze, w gminie uzdrawiskowej wydzielone zostają trzy strefy ochronne. Strefy ochronne to część obszaru uzdrawiska albo obszaru ochrony uzdrawiskowej, określone w statucie uzdrawiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska, i urządzeń uzdrawiskowych. Tworzą je z reguły obszary biologicznie czynne w postaci lasów ochronnych, parków uzdrawiskowych, parków krajobrazowych, zieleni naturalnej.

Funkcjonowanie gminy uzdrawiskowej reguluje wiele dodatkowych aktów prawnych m.in. Prawo o ochronie przyrody, Prawo o ochronie środowiska, gruntów rolnych i leśnych, Prawo geologiczne i górnicze, Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, także takie przepisy prawa miejscowego, jak: akty samorządów lokalnych, wojewody, i statut uzdrawiska. Przykładowo miejscowość uzdrawiskowa musi zadbać o zapewnienie warunków lecznictwa uzdrawiskowego szczególnie w zakresie ochrony środowiska (zabezpieczenie stref ochronnych, uzdrawiskowych „A”, „B”, „C”, obszarów górniczych). Zadanie to wynika zarówno z przepisów Ustawy o lecznictwie uzdrawiskowym z roku 2005, jak też ze statutu uzdrawiska, który zostaje sporządzony przez władze gminy na podstawie tej ustawy. Utworzenie stref ochronnych stanowi także wytyczne do tworzenia prawa miejscowego w postaci planów zagospodarowania przestrzennego. Kierując się zapisami ustawy o uzdrawiskach właściwy miejscowo samorząd w planach zagospodarowania przestrzennego nie może przeznaczyć w strefie „B” i „C” terenów pod budownictwo zakładów lecznictwa uzdrawiskowego, aby nie osłabić terenów ścisłej kontroli ochrony uzdrawiskowej i nie doprowadzić do zakłócenia lub dyskomfortu leczenia. Wyjątkowe surowce naturalne, nierzadko lecznicze właściwości klimatu, wspaniałe warunki krajobrazowe są szczególnie narażone na zniszczenie i degradację przez niewłaściwe gospodarowanie, postęp techniczny i cywilizacyjny. Gospodarowanie terenami zielonymi (lasami, parkami) w gminie nie mającej charakteru uzdrawiskowego zasadniczo różni się od tego, jakie jest właściwe dla gminy uzdrawiskowej. Kładzie się tam większy nacisk na funkcję ochronną lasów (ochrona różnorodności biologicznej, retencja, ochrona zwierząt) i ich uzdrawiskowe i turystyczne zagospodarowanie, a mniejszy na realizację funkcji gospodarczych. W gminie nie mającej charakteru uzdrawiskowego lasy zazwyczaj w niewielkim stopniu pełnią funkcję ochronną, natomiast w większym – podporządkowane są funkcji gospodarczej.

Aktualnie obowiązujące akty prawne dotyczące Uzdrawisk w Polsce¹:

1. ustawa z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrawiskowym uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz gminach uzdrawiskowych (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 651).
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrawiskowego (Dz.U. z 2012 r., poz. 14).
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrawiskowego (Dz.U. z 2012 r., poz. 452).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrawiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., nr 185, poz. 1920 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 marca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu przeprowadzania kontroli w zakładach lecznictwa uzdrawiskowego (Dz. U. z 2006 r., nr 47, poz. 346 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie naczelnego lekarza uzdrawiska (Dz. U. z 2011 r., nr 161, poz. 976).
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości (Dz. U. z 2006 r., nr 80 poz. 565).
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 września 2006 r. w sprawie trybu przeprowadzania kontroli jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. U. z 2006r., nr 178, poz. 1321).

¹<http://www2.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=m8&ms=630&ml=pl&mi=630&mx=0&ma=10293>

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinna spełniać jednostka uprawniona do wydawania świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu (Dz. U. z 2006 r., nr 236, poz. 1708).
 10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2009 r., nr 139, poz. 1136 z późn. zm.).
 11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową (Dz. U. z 2011 r., nr 142, poz. 835).
 12. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie trybu i terminów ustalenia oraz przekazania dotacji z budżetu państwa gminie uzdrowiskowej (Dz. U. z 2006 r., nr 103, poz. 705).
 13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004r., nr 210, poz. 2135) z późniejszymi zmianami.
- Oraz obwieszczenia dotyczące naboru jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu:
1. Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. Urz. Ministra Zdrowia nr 6, poz.35).
 2. Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 14 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. Urz. Ministra Zdrowia nr 1, poz.4).
 3. Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. Urz. Ministra Zdrowia Nr 12. poz. 65).

1.5. Podstawy sporządzenia Planu Rozwoju Uzdrowiska

Podstawę do sporządzenia Planu Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój stanowi Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego wraz z Uszczegółowieniem, a w szczególności Załącznik nr do uchwały nr 144/16 z dnia 2 lutego 2016 r. – Regulamin oceny Planów Rozwoju Uzdrowisk w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój tworzony jest jako wieloletni, interdyscyplinarny i zintegrowany dokument operacyjny, tworzący ramy do odbudowy renomy uzdrowiska i wdrażania procesu zrównoważonego rozwoju. Określenie w Planie Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój prawidłowej diagnozy sytuacji oraz zaproponowanie najkorzystniejszych kierunków działań jest warunkiem koniecznym dla osiągnięcia oczekiwanych efektów. Plan nie może być martwym dokumentem, jednorazowo uchwalonym przez Radę Miasta i Gminy, lecz musi być na bieżąco uzupełniany, dostosowywany do nowych wymagań, do możliwości finansowych i w miarę potrzeb aktualizowany. Wdrożenie Planu Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój ma doprowadzić do usunięcia zjawisk kryzysowych, jak również przyczynić się do jego zrównoważonego rozwoju.

Istotną potrzebą jest wpisanie do Planu Rozwoju Uzdrowiska projektów i zamierzeń władz samorządowych Gminy, jak również wszystkich podmiotów zainteresowanych rozwojem uzdrowiska, w perspektyw finansów Unii Europejskiej na lata 2016 – 2020, tak aby możliwe było częściowe finansowanie planów i projektów z zewnętrznych źródeł finansowania.

2. Streszczenie

2.1. Tytuł

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

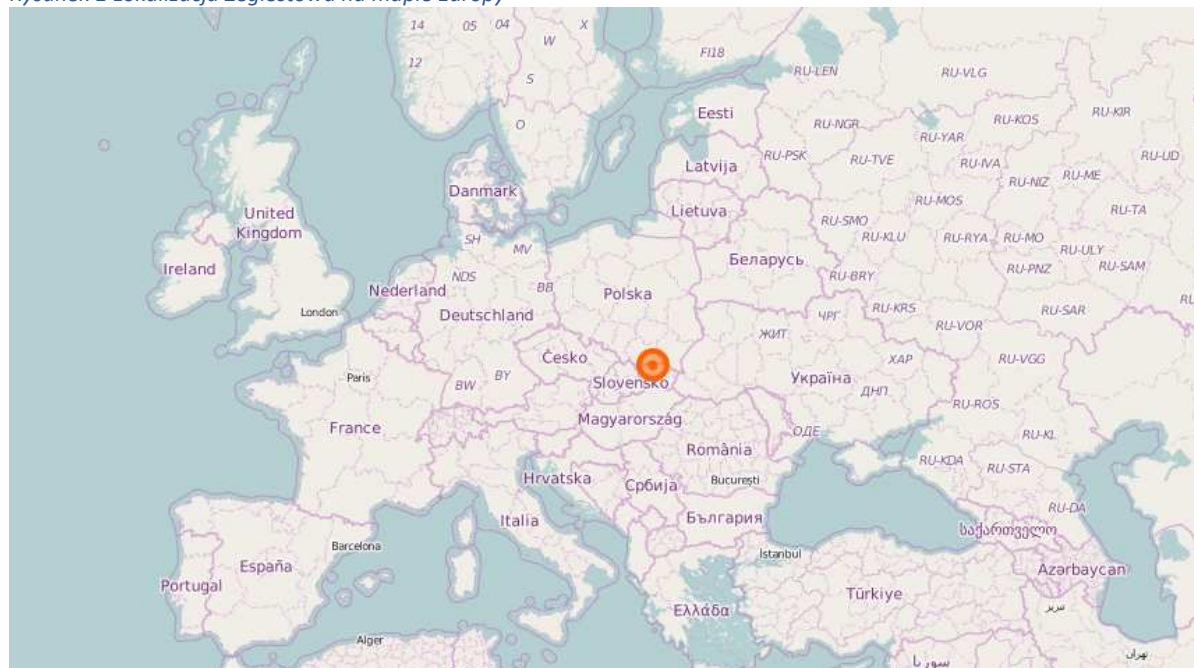
2.2. Lokalizacja

Plan Rozwoju Uzdrowiska prowadzony będzie na terenie miejscowości Żegiestów-Zdrój, miejscowości w Gminie Uzdrowskiej Muszyna znajdującej się w woj. Małopolskim, w południowo – wschodniej części powiatu nowosądeckiego. Gmina położona jest w dolinie rzeki Poprad i dwóch jej dopływów: potoków Szczawnik i Muszynka, na wysokości około 450

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

m. n.p.m. Muszyna położona jest na pograniczu ze Słowacją (ok. 5 km), na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego – jednego z największych w Polsce.

Rysunek 1 Lokalizacja Żegiestowa na mapie Europy

Źródło: <https://www.openstreetmap.org/relation/2892460#map=4/47.46/15.29>

2.3. Obszar

W celu ochrony zasobów naturalnych niezbędnych do prowadzenie i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego wyznaczone zostały cztery strefy ochrony uzdrowiskowej: „A1-Ż”, „A2 – Ż”, „B-Ż” oraz strefę „C” dla uzdrowisk: Muszyna oraz Żegiestów – Zdrój.

Ze względu na skomplikowaną strukturę topograficzną Żegiestowa i znaczne odległości pomiędzy obiektami lecznictwa uzdrowiskowego i przyszłymi, które wznowią swą działalność po remoncie koniecznym jest utworzenie dwóch stref ochrony uzdrowiskowej. Utworzono strefę „A1-Ż”, w strefie tej aktualnie nie prowadzi się lecznictwa uzdrowiskowego po wyremontowaniu Domu Zdrojowego oraz innych byłych sanatoriów działalność ta będzie wznowiona. Strefę „A2-Ż” (w części południowej miejscowości Żegiestów), w strefie tej aktualnie znajduje się sanatorium „Wiktor”, który prowadzi działalność leczniczą.

Obszar strefy ochrony uzdrowiskowej w uzdrowisku Żegiestów – Zdrój:

- Strefa „A1 – Ż” – 54,6 ha,
- Strefa „A2 – Ż” – 36,98 ha,
- Strefa „B - Ż” - 434,94 ha,

- Strefa „C” - 8304,39 ha.

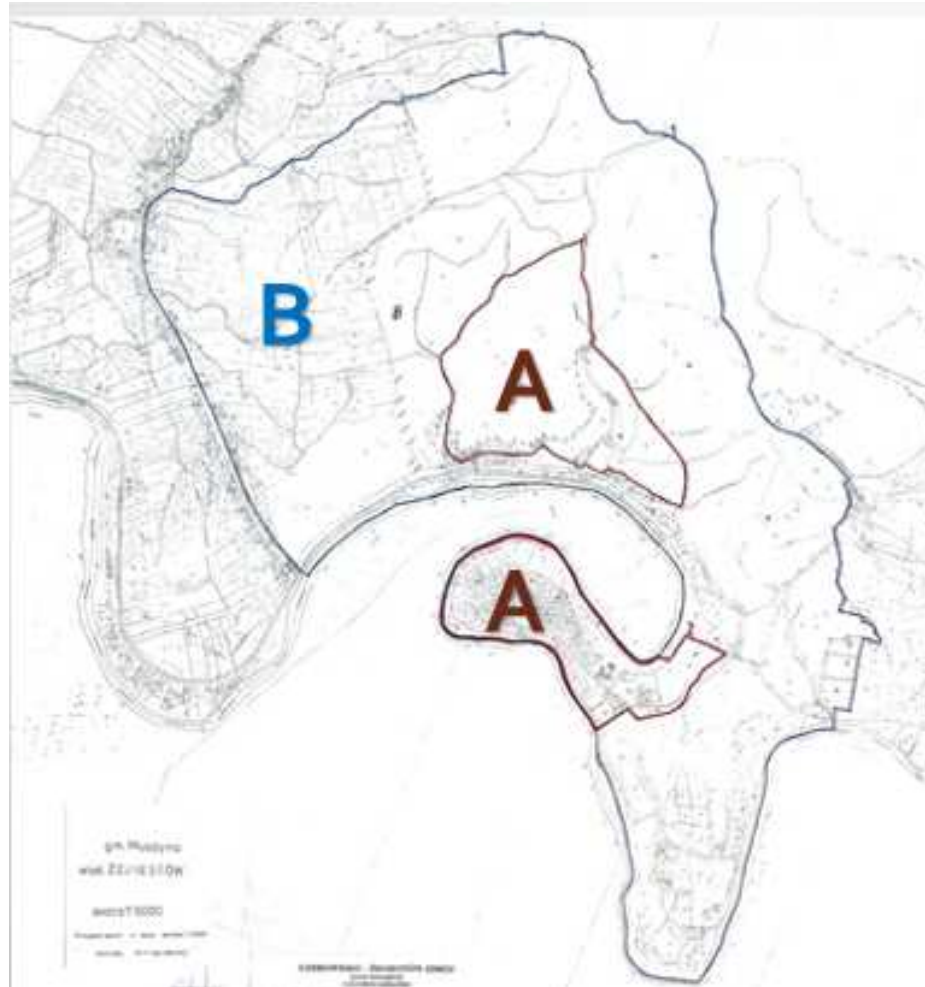
2.4. Czas trwania planu

Za czas realizacji Planu Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój przyjęto lata 2016 – 2023, co jest zgodne z okresem programowania w Unii Europejskiej. PRU Żegiestów - Zdrój na lata 2016 – 2023 jest kontynuacją planu, na którym należy bazować, dotyczącego lat 2009 – 2015, z uwzględnieniem zrealizowanych założeń oraz zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Małopolski i całego regionu.

Perspektywa czasowa jest zbieżna z Strategią Rozwoju Kraju 2020, a także Strategią Rozwoju Małopolski na lata 2011 – 2020. Koreluje również z ramami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 -2020.

2.5. Mapa sytuacyjna obszaru objętego planem/ plan obszaru

Rysunek 2 Mapa obszaru objętego Planem Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

2.6. Cele planu

Strategicznym celem Planu Rozwoju Uzdrowiska sformułowanym na potrzeby wypracowania kompletnego i zrównoważonego działania jest:

Wykreowanie komplementarnego z Uzdrowiskiem Muszyna ośrodka uzdrowiskowo – turystycznego, który na terenie całej Gminy Uzdrowiskowej Muszyna utworzy kompleksowy i uzupełniający się produkt w obszarze lecznictwa uzdrowiskowego i miejsca atrakcyjnego turystycznie .

Kolejnym krokiem planującym rozwój Uzdrowiska jest określenie kluczowych obszarów interwencji oraz celów operacyjnych umożliwiających realizację celu strategicznego. Katalog celów operacyjnych, niezbędnych do osiągnięcia celu strategicznego w ramach Planu Rozwoju Uzdrowiska w zakładanym w nim horyzoncie czasowym przedstawia się następująco:

Obszar turystyki i rekreacji:

1. Inwestycje dotyczące modernizacji i poszerzenia infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.
2. Zintegrowana oraz komplementarna promocja oferty turystyczno – rekreacyjnej i uzdrowiskowej przez samorząd lokalny, samorząd gospodarczy i uczestników rynku.
3. Kształcenie kadr rynku turystycznego w Gminie.
4. Ustanowienie obiektów zabytkowych atrakcyjnymi z punktu widzenia turystów (np. rewitalizacja i ekspozycja).
5. Inwestycje w infrastrukturę okołoturystyczną (np. kawiarnie) w celu uatrakcyjnienia regionu.

Obszar lecznictwa uzdrowiskowego:

1. Inwestycje dotyczące modernizacji i poszerzenia infrastruktury uzdrowiskowej.
2. Zapewnienie warunków do prowadzenia prawidłowego procesu leczenia uzdrowiskowego.
3. Intensyfikacja działań promocyjnych oferty uzdrowiskowej całej Gminy Uzdrowiskowej.

Obszar związany z rozwojem gospodarczym:

1. Działania mające na celu poprawę jakości środowiska i klimatu.
2. Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, jako naturalnego kapitału przewagi konkurencyjnej
3. Zadbanie o ład przestrzenny i ujednolicenie architektury Gminy.
4. Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury technicznej w celu zwiększenia atrakcyjności inwestowania na terenie uzdrowiska.

Obszar związany z ochroną środowiska:

1. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza.

2.7. Środki realizacji celów (główne planowane przedsięwzięcia)

Zadania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Uzdrowiska mają charakter kompleksowy i mają służyć wielu elementom życia społeczno-gospodarczego obszaru, które wpływają na zdynamizowanie rozwoju Żegiestowa - Zdrój jako liczącego się uzdrowiska z rozbudowaną funkcją turystyczno-rekreacyjną. Wydaje się, iż podjęcie działań w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego oraz ich równoległe i kompleksowe wdrażanie pozwoli osiągnąć efekt synergii i przyczyni się do rozwoju uzdrowiska, a w konsekwencji do stworzenia konkurencyjnego produktu uzdrowiskowo-turystycznego, który będzie zdolny do sprostania konkurencji nie tylko innych polskich uzdrowisk, ale także stanie się ofertą konkurencyjną na międzynarodowym rynku usług leczniczo-sanatoryjnych oraz szeroko rozumianej oferty beauty and wellness. Stąd w Planie Rozwoju Uzdrowiska zdecydowano się pokazać szereg zadań we wzajemnie przenikających się obszarach związanych z turystyką i tworzeniem nowej oferty, lecznictwem uzdrowiskowym oraz szeroko rozumianym zagospodarowaniem przestrzennym, estetyzacją otoczenia, poprawą stanu środowiska naturalnego, a także prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie związanym z funkcją uzdrowiskową.

Główne planowane przedsięwzięcia ujęte w Planie Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 – 2023 podzielone zostały na działania administracyjno-instytucjonalne oraz działania inwestycyjne. Szczegółowe działania przedstawione zostały w rozdziale 5. Planowane zadania Planu Rozwoju Uzdrowiska.

3. Charakterystyka obecnej sytuacji na obszarze uzdrawiska

Zasadnicze zmiany w zakresie funkcjonowania gmin uzdrawiskowych w Polsce wprowadził ustawodawca przepisami aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych. Uchyliła ona przepisy dotychczasowej ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrawiskach i lecznictwie uzdrawiskowym.

3.1. Opis funkcjonowania gminy uzdrawiskowej

Gmina Uzdrawiskowa Muszyna położona jest w południowej części województwa małopolskiego, w powiecie nowosądeckim. Sąsiaduje z polskimi gminami: Krynica-Zdrój, Łabowa, Piwniczna-Zdrój, a także ze Słowacją.

W skład Gminy Muszyna wchodzi następujące miejscowości posiadające status sołectwa: Andrzejówka, Dubne, Jastrzębik, Leluchów, Milik, Powroźnik, Szczawnik, Wojkowa, Złockie, Żegiestów oraz miasto Muszyna, a także miejscowości bez statusu sołectwa: Łopata Polska, Żegiestów-Zdrój.

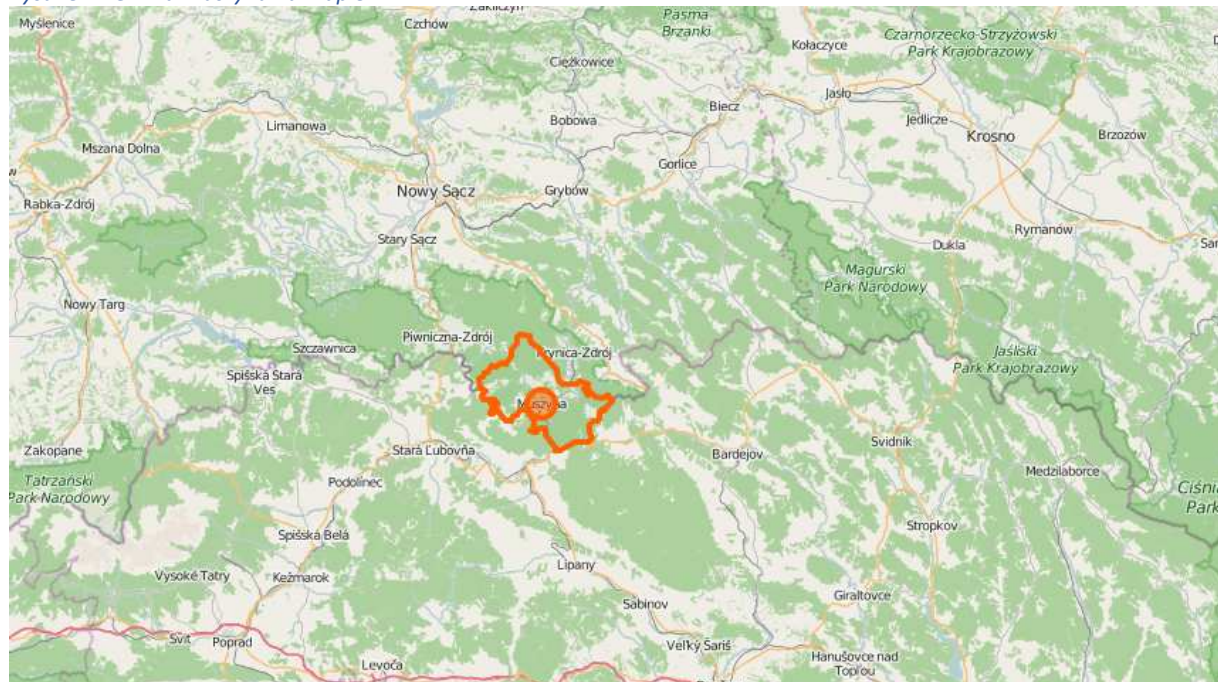
Rysunek 3 Gmina Muszyna

Źródło: UMiG Muszyna

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

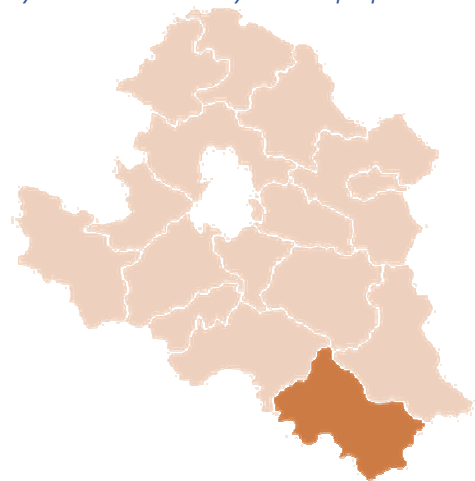
Rysunek 4 Gmina Muszyna na mapie

Źródło: <https://www.openstreetmap.org/relation/2892460#map=9/49.4110/21.2366>

Gmina Muszyna leży w dolinie rzeki Poprad oraz dwóch jej dopływów - potoków Szczawnik i Muszynka. Północną granicę gminy wyznacza pasmo Jaworzyny. Gmina zajmuje obszar 142 km² co stanowi 9,16% powierzchni powiatu nowosądeckiego.

Rysunek 5 Gmina Muszyna na mapie powiatu

Źródło: opracowanie własne

Żegiestów jest położony na wysokości 410-560 m n.p.m. w dolinie Popradu, która akurat w tym miejscu jest głęboko wycięta, dzięki czemu miejscowość ta posiada specyficzny mikroklimat. Wody mineralne, które tu występują są wydobywane ze źródeł i odwiertów. Źródła te są szczawami węglowo-magnezowo-wapniowo-żelazystymi. Stosowane są do picia

i kąpeli przy leczeniu chorób układu trawiennego, niedokrwistości stałej, wyczerpaniu, schorzeniach serca oraz układu moczowego.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

„Obszar Gminy Muszyna leży w obrębie centralnej części płaszczowiny magurskiej, będącej największą jednostką tektoniczną polskich Karpat zewnętrznych. Budują ją utwory nazywane fliszem karpackim czyli naprzemianległe warstwy piaskowców i łupków z wkładami margli. Osadziły się one na dnie morza w kredzie i paleogenie, następnie zostały wypiętrzone i sfałdowane. Główny zarys rzeźby terenu powstał w trzeciorzędzie. Po zakończeniu ruchów górotwórczych w miocenie, nastąpiły w pliocenie dwukrotnie okresy podnoszenia i denudacji, czyli zrównania powierzchni. Z tego okresu pochodzi dzisiejszy układ grzbietów i dolin. Wypiętrzanie obszaru trwało przez cały plejstocen i trwa nadal. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest młodość rzeźby będąca efektem wciąż zachodzących procesów modelujących powierzchnię Ziemi. Wśród nich dominują powierzchniowe ruchy masowe zachodzące z największą intensywnością w obszarach lejów źródłowych prowadząc w konsekwencji do rozcinania i obniżania głównych grzbietów.”²

Klimat i wody

„Gmina Muszyna znajduje się w najniższym piętrze klimatycznym Beskidu Sądeckiego umiarkowanie ciepłym. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec, najchłodniejszym styczeń. Liczba dnia z pokrywą śnieżną waha się od 63 do 154 w roku. Częstym i niekorzystnym zjawiskiem w Beskidzie są wczesnojesienne i późnowiosenne przymrozki, potęgowane dodatkowo przez inwersję. Latem słońce świeci średnio przez 6,2 do 6,6 godziny na dobę, zimą przeciętnie ok. 2 godziny. Roczna suma opadów w osłoniętych dolinach wynosi 750-800 mm. Najbardziej deszczowym miesiącem jest lipiec, najmniej opadów przypada na okres zimy. Układ dolin wyznacza główne kierunki wiatrów z południa na północny-zachód. Większość z nich należy do ciepłych wiatrów typu fenowego, występujących najczęściej w okresie zimy i wiosny. Lokalną odmianą tego typu wiatru jest wiejący doliną Popradu wiatr ryterski. Rzeki i potoki przepływające przez teren Muszyny charakteryzują się dużymi spadkami oraz dużymi wahaniami stanów wód. Budowa

²Plan Rozwoju Uzdrawiska Muszyna na lata 2009 – 2015, InterRegio Konsorcjum, Muszyna 2009

geologiczna oraz charakter zachodzących procesów geomorfologicznych powodują bogactwo występowania naturalnych wypływów w postaci innych źródeł, młak i wysięków. Ich gęstość sięga od 7 do 12 na km². Szczególnie cenne są zasoby wód mineralnych. Szacuje się że stanowią one ok. 20% zasobów wód mineralnych Polski. Mimo, iż brak tutaj większych jezior, to charakter osuwiskowy rzeźby sprzyja tworzeniu się licznych małych zbiorników wodnych znacznie podnoszących wartości retencyjne obszaru.”³

Fauna i flora

„Stałymi mieszkańcami większych obszarów leśnych leżących na terenie gminy są wilk, ryś i żbik. Do mało widocznych, ale nierzadkich należą na tym terenie borsuk, kuna, dzik. Jelenie obserwowane w Paśmie Jaworzyny od dawna uważane są za szczególnie piękne i okazałe. Obok ssaków występują tu duże ptaki - głuszec, cietrzew, jarząbek, a także orzeł przedni. Na całym obszarze występuje największy z naszych dzięciołów - dzięcioł czarny. Bogato reprezentowana jest grupa ptaków śpiewających, których wielu przedstawicieli można spotkać w świetlistych lasach liściastych np. w rezerwacie Las Lipowy w Obrozyskach leżącym na terenie gminy Muszyna. Jest to także ostoja żbika, czarnego bociana oraz salamandry plamistej.

Do oryginalnych gatunków należy krzyżodziób odwiedzający w okresie zimowym całymi chmarami górnoreglowe świerczyny. Na omawianym obszarze znajdziemy też szereg rzadkich i interesujących okazów owadów. Występuje tu związana ze starodrzewiami bukowymi nadobnica alpejska i wiele innych, dużych, leśnych chrząszczy. Znajdziemy tu także wiele gatunków motyli. W okolicy Szczawnika napotkać można osobniki niepyllakamneomozyny, a na całym terenie żyją rusałki i wiele gatunków motyli nocnych. Na górskich łąkach występują coraz rzadsze pasikoniki łączyny i mniejsze od nich trajkotki przypominające szarańcze. Na terenie Beskidu Sądeckiego, w tym na terenie gminy Muszyna, występują prawie wszystkie gatunki krajowych gadów i płazów. Do najrzadszych należy wąż ekskulapa obserwowany np. w rejonie Żegiestowa. Także salamandra plamista i cztery gatunki traszek są charakterystycznymi mieszkańcami górskich i podgórszych rejonów Parku Krajobrazowego. Traszka karpacka jest gatunkiem, który występuje prawie wyłącznie w Karpatach i stanowi tzw. endemit karpacki. Kiedyś występowała tu bogata fauna ryb, obecnie

³Plan Rozwoju Uzdrawiska Muszyna na lata 2009 – 2015, InterRegio Konsorcjum, Muszyna 2009

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

mocno zubożała w wyniku katastrofalnego zanieczyszczenia wód Popradu. W niektórych odcinkach rzek i w czystych potokach żyją jeszcze: pstrąg, lipień, głowacz białopłetwy i chroniona strzebla potokowa. Tylko zupełnie czyste potoki zamieszkuje rak, niegdyś tak licznie tu występujący. Gatunkami lasotwórczymi są na tym terenie jodła, buk i świerk. Towarzyszą im modrzew europejski, jawor, brzoza gruczołkowata, olcha i jesion. Największe powierzchnie zajmuje buczyna karpacka, w której obok buka duży udział ma jodła. Zachowały się też we fragmentach drzewostany liściaste z udziałem lipy (grądy) oraz lasy olchowe (łęgi) i zarośla wierzbowe. Jak zostało już powiedziane, Żegiestów leży na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, na obszarze którego wyznaczono m.in. rezerwat przyrody „Obrożyska”. Rezerwat powstał w 1919 roku, a jego zadaniem jest ochrona 200-letnich drzewostanu. Sam Popradzki Park Krajobrazowy został powołany uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu w 1987 roku. Zajmuje obszar 52 tys., a wraz z otuliną 76 tys. ha.”⁴

Rysunek 6 Popradzki park krajobrazowy

Źródło: muszyna.pl

Zagospodarowanie przestrzenne oraz rolnictwo

⁴Plan Rozwoju Uzdrowiska Muszyna na lata 2009 – 2015, InterRegio Konsorcjum, Muszyna 2009

Cały obszar Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna ma charakter turystyczno-uzdrawiskowy, czego przejawem jest funkcjonowanie w Gminie Muszyna dwóch uzdrawisk: Muszyna i Żegiestów, co determinuje zagospodarowanie przestrzenne tego obszaru.

Ukształtowanie turystycznej, nierolniczej funkcji obszaru wpływa również górski, nieurodzajny rodzaj gleb, które na tym terenie wykazują ścisłą korelację z budową geologiczną podłoża i rzeźbą terenu. Gleby na terenie Miasta i Gminy zaliczane są do gleb górskich, wytworzonych na zwietrzelinie skał fliszowych oraz aluwjach. Przestrzennie dominują gleby pochodzenia fliszowego. W większości są to gleby brunatne kwaśne i wylugowane (położone na wyższych stokach) oraz kwaśne, gliniasto-ilaste, o lepiej wykształconym profilu glebowym (na niżej położonych stokach, głównie w obrębie pogórzy). Przeważają gleby mało urozmaicone, silnie szkieletowe, o niskiej wartości produkcyjnej, zaliczane do V i VI klasy bonitacyjnej, natomiast ze względu na właściwości infiltracyjno-retencyjne posiadają najwyższe walory hydrologiczne, głównie w zakresie odnawialnych wód głębinowych. Gleby urodzajniejsze, tj. IV klasy, z enklawami klasy III, zaliczane do 11-go, lokalnie 8-go kompleksu rolniczej przydatności, występują miejscami w dolinie Popradu i Muszynki oraz na stokach pogórzy. W większości są to mady i gleby pylaste.

„Niewątpliwą atrakcją Muszyny są tropy chronione występujące na terenie gminy. Są to:

- Rezerwat „Las Lipowy Obrozyska”, znajdujący się praktycznie w centrum miasta. Jest to jedyny naturalny las lipowy w Europie. Jego najcenniejsze fragmenty zostały objęte ochroną już po pierwszej wojnie światowej. Obecna jego powierzchnia to 100,38 ha. Drzewostan ten uważany jest za relikw polodowcowego optimum klimatycznego okresu atlantyckiego (około 4000-2000 lat p.n.e.).

Las liściasty ze znaczną przewagą lipy drobnolistnej jest typowy dla pierwotnych drzewostanów, jakie rozprzestrzeniały się w fazie holoceniowego optimum klimatycznego w Karpatach. Położony jest w strefie przejścia od piętra pogórza do regla dolnego. W zbiorowiskach roślinnych zaznacza się udział gatunków charakterystycznych dla karpackiego grądu lipowego *Tilio-Carpinetum* i buczyny karpackiej *Dentarioglandulosae-Fagetum*. Powierzchniowo dominuje karpacki grąd lipowy. W warstwie drzew rosną: lipa drobnolistna z licznymi starymi okazami oraz grab zwyczajny. Wśród zbiorowiska grądu

lipowego można wyróżnić wariant lipowy ubogi z mchem płonnikiem i wariant lipowy żyzny z gwiazdnicą wielkokwiatową. Pierwszy z nich, występuje na glebach piaszczysto-gliniastych, płytkich i szkieletowych. Charakteryzuje go duży udział lipy drobnolistnej, ubóstwo florystyczne i domieszka świerka w niższej warstwie. Drugi wariant, związany z glebami gliniasto-piaszczystymi, głębokimi i dość wilgotnymi, wyróżnia się urozmaiconym drzewostanem lipowo-jaworowo-klonowym i większym bogactwem florystycznym. W niżej położonych partiach rezerwatu występują płaty zespołu olszyny karpackiej *Alnetumincanae*, a na dnie dolinki zbiorowisko łąkowe z rzędu *Arrhenatheretalia*. Różnorodność zbiorowisk roślinnych rezerwatu jest uwarunkowana częściowo osuwiskowym ukształtowaniem terenu obfitującym w formy małych nieckowatych i podmokłych nisz, stromych ich obramowań i względnie suchych garbów utworzonych z osuniętych pakietów piaskowców magurskich. Obszar rezerwatu cechują łagodniejsze warunki termiczne w stosunku do otoczenia stąd też obecność praktycznie litego drzewostanu lipowego.

- Rezerwat „Hajnik”, 16,63 ha, chroni fragment Puszczy Karpackiej, jego osobliwością jest naturalnego pochodzenia fragment czystego drzewostanu jodłowego w wieku 130 – 180 lat.

Znajdujący się przy zbiegu dwóch potoków płynących głębokimi wąwozami, zatarasowanymi miejscami przez powalone stare drzewa. Osobliwością jest fragment czystego drzewostanu jodłowego naturalnego pochodzenia, w wieku 130-180 lat. Pojedyncze jodły osiągają tu 100-115 cm grubości w pierśnicy i około 40 m wysokości. Zespół jedlin – *Galio-Abietetum* zajmuje mniejszą część rezerwatu. Dominującym zespołem jest buczyna karpacka *Dentarioglandulosae-Fagetum*, z mieszanym drzewostanem jodłowo-bukowym z przewagą buka w niższej warstwie. Runo jest bardzo gęste, wysokie z dużym zróżnicowaniem gatunkowym. Najwięcej jest wietlicy samiczej oraz jeżyny gruczołowatej. Występują tu wszystkie gatunki typowe dla lasów bukowych tego zespołu, a więc: żywce - gruczołowaty i cebulkowy, żywokost - sercowaty i bulwiasty i paprotniki.

- Rezerwat „Żebracze” 44,64 ha obejmuje zespoły buczyny karpackiej, kwaśne buczyny i jaworzyny górskie. Dodatkowymi atrakcjami rezerwatu są liczne wychodnie skalne.

Rezerwat Żebracze położony jest na terenie leśnictwa Szczawnik, w nadleśnictwie Piwniczna gdzie zajmuje część stoku Kotylniczego Wierchu. Bukowo-jodłowe drzewostany, których

średni wiek wynosi około 150 lat położone są na stromym stoku o wystawie południowo-zachodniej, na wysokości od 700 do 1000 m n.p.m. Przewaga buka w podszyciu wskazuje na to, że i w tym przypadku w przyszłości dominować będzie ten gatunek. Tendencja wypierania jodły przez buka zaznacza się powiem powszechnie w drzewostanach regla dolnego w całych Beskidach.

Największą powierzchnię rezerwatu zajmuje buczyna karpacka, przy czym wyróżniono 4 warianty tego zespołu: wariant typowy, wariant wietlicowo-narecznicowy z wietlicą samiczą i narecznicą krótkoostną, wariant trzcinnikowy z trzcinnikiem leśnym oraz wariant z niecierpkim pospolitym. Wariant trzcinnikowy zbliżony do kwaśnej buczyny występuje w miejscach bardziej eksponowanych, dobrze naświetlonych. W runie występuje tu także objęta ochroną marzanka wonna, a ponadto gajowiec żółty. W miejscach wyraźnie wilgotniejszych, z mniejszym dostępem światła, dno lasu pokrywa wariant niecierpkowy, natomiast w miejscach stromych i kamienistych występuje wariant typowy. Oprócz narecznicy i wietlicy w zespole notowano także inne paprocie, jak np. zachyłka oszczepowata i zachyłka trójkątna. W miejscach, gdzie gleby są mniej zasobne w składniki pokarmowe występują drzewostany bukowe, należące do zespołu kwaśnej buczyny *Luzulonemorosae-Fagetum*. W rezerwacie ma on jednak marginalne znaczenie, gdyż występuje na stosunkowo niewielkiej powierzchni. W porównaniu do silnie zdewastowanych i odmłodzonych drzewostanów w otoczeniu las ten stanowi dobrze zachowany starodrzew dawnej puszczy karpackiej. Dodatkowym walorem są liczne wychodnie skalne.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe oraz zasoby uzdrawiskowe wraz z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną stanowią o potencjale uzdrawisk [w gminie] Muszyna. Niezbędne wydaje się podjęcie kroków zmierzających do poprawy istniejącej bazy uzdrawiskowej, dbanie o zasoby materialne i niematerialne tak aby możliwe było przyciągnięcie do Muszyny [i okolic, w tym Żegiestowa] większej liczby kuracjuszy i turystów a także zaktywizowanie mieszkańców w kierunku świadczenia usług turystycznych.”⁵

3.2. Turystyka i rekreacja

Żegiestów – Zdrój jest niewielką miejscowością położoną nad Popradem i Żegiestowskim Potokiem, w powiecie nowosądeckim, w województwie małopolskim. Założenie i późniejsze

⁵Plan Rozwoju Uzdrawiska Muszyna na lata 2009 – 2015, InterRegio Konsorcjum, Muszyna 2009

dzieje Uzdrawiska Żegiestów Zdrój są nierozzerwalnie związane z istnieniem na tych terenach wód mineralnych.

Najbliższe miasta: Krynica-Zdrój, Piwniczna-Zdrój, Nowy Sącz, Stary Sącz.

Dojazd do Żegiestowa - Zdrój należy do łatwych i zarazem atrakcyjnych. Położenie miejscowości na południu Polski, gdzie rzeka Poprad jest naturalną granicą polsko-słowacką sprawia, że jadąc samochodem, autobusem czy koleją możemy jednocześnie podziwiać góry Beskidu Sądeckiego, Przełom Popradu oraz malownicze miejscowości po Polskiej i Słowackiej stronie rzeki.

Do Gminy dojedziemy z łatwością drogami powiatu nowosądeckiego, przez który z północy na południe prowadzą dwie bardzo ważne arterie:

- droga krajowa nr 75: Kraków (Branice) – Niepołomice – Brzesko – Nowy Sącz – Krzyżówka – Tylicz – Muszynka – granica państwa ze Słowacją oraz
- droga krajowa nr 85: Nowy Sącz – Stary Sącz – Piwniczna – granica państwa ze Słowacją.

Drogi krajowe 75 i 85 łączy prowadząca Przełomem Popradu i Doliną Muszynki droga wojewódzka nr 971: Piwniczna Zdrój – Muszyna – Krynica Zdrój (długość 14,0 km).

W ramach sieci dróg gminnych Muszyny mamy do dyspozycji:

- drogę powiatową nr 25331: Powroźnik – Tylicz (długość 5,0 km)
- drogę powiatową nr 25332: Muszyna – Leluchów – granica państwa (długość 8,9 km)
- drogę powiatową nr 25333: Muszyna – Jastrzębik – Złockie (długość 7,2 km)
- drogę powiatową nr 25334: Złockie – Szczawnik (długość 5,1 km)

Przez Gminę prowadzą także dwie linie kolejowe (w tym jedna o znaczeniu międzynarodowym):

- linia kolejowa: Tarnów – Nowy Sącz – Muszyna – granica państwa
- linia kolejowa: Muszyna – Krynica.

Gmina Uzdrawiskowa Muszyna posiada liczne połączenia międzymiastowe. W obrębie gminy i powiatu swoje usługi transportowe świadczą liczni przewoźnicy (komunikacja autobusowa, busy).

Obiekty zabytkowe:

Choć Żegiestów–Zdrój jest miejscowością stosunkowo młodą, to można na jej terenie odnaleźć interesujące miejsca związane z działalnością uzdrowiskową w przeszłości. Szczególne nagromadzenie obiektów zabytkowych występuje w części zdrojowej, ale warto również zobaczyć piękne świątynie i inne ciekawe świadectwa bogatej przeszłości rozrzucone po żegiestowskiej ziemi sięgające pamięcią do lat dawnych. Powstanie wsi Żegiestów związane jest z kulturą i tradycjami pierwotnych założycieli wsi lokowanej na prawie wołoskim.

Na terenie Żegiestowa znajduje się kilka obiektów historycznych, z czego 6 ujętych zostało w Ogólnopolskim Rejestrze Zabytków:

- cerkiew greko-kat. p.w. św. Michała, ob. kościół rzym.-kat. par. p.w. św. Anny, 1917-25, nr rej.: A-1243/M z 29.04.2011,
- cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.,
- sanatorium „Dom Zdrojowy”, 1927-29, nr rej.: A-1367/M z 14.08.2011,
- pensjonat „Światowid”, 1929-30, nr rej.: A-1245/M z 8.06.2011,
- pensjonat „Warszawianka”, 1929-30, nr rej.: A-690 z 22.12.1992,
- sanatorium „Wiktor”, 1936-37, nr rej.: A-1237/M z 20.12.2010.

Szlaki turystyczne

Wśród szlaków turystycznych Gminy Muszyna wyszczególnić można szlaki piesze, spacerowe, przyrodnicze oraz rowerowe.

Szlaki piesze:

- Szlak zielony: Muszyna - Złockie – Jaworzyna. Początek trasy - ul. Kity Muzeum PTTK. Długość: 8.8 km; różnica wzniesień 664 m; czas przejścia: tam 4 godz., powrót 3 godziny. Atrakcje na trasie: cerkiewka dawniej greckokatolicka z 1872 roku w Złockiem, obecnie kościół rzymskokatolicki. Latem szczyt i stoki Jaworzyny (1114 m) porośnięte obficie owocującymi krzewami borówki czarnej. Pod szczytem

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Jaworzyny schronisko PTTK, Muzeum Komisji Turystyki Górskiej idźzurka GOPR. Wrócić do Muszyny można przez Runek i Pustą Wielką lub przez Krynicę szlakiem zielonym lub czerwonym.

- Szlak Muszyna - Pusta Wielka - Bacówka nad Wierchomlą. Szlak do Jaworzynki żółty następnie niebieski. Długość 14,7 km, różnica wzniesień 611 m, czas przejścia tam 4,5 godziny, powrót tą samą drogą 4 godziny. Początek trasy - ulica Kity Muzeum PTTK, dalej szlak żółty biegnie przez Szczawnik z ciekawą cerkiewką z 1848 roku, we wsi ogólnie dostępne źródło wody mineralnej. Ze szczytu Pustej Wielkiej (1061 m), porośniętej czarną borówką i obfitującej jesienią w grzyby, wspaniała panorama na Beskidy i Tatry Wysokie. W leżącej na trasie Pusta Wielka - Runek Bacówce im J. Nowaka możliwość przenocowania i zamówienia posiłku. Wrócić do Muszyny możemy drogą (5 km) nad potokiem Szczawnik do wsi o tej samej nazwie. Z Pustej Wielkiej istnieje natomiast kilka zejść - do Żegiestowa Wsi i Żegiestowa Zdroju (szlaki niebieski, żółty i czarny) oraz do Wierchomli Małej (czarny). Powrót do Muszyny PKS lub PKP.
- Muszyna - Wojkowa - Muszynka: szlak żółty. Długość 21,2 km różnica wzniesień 380 m, czas przejścia tam 6,5 godziny, powrót 7 godzin. Trasa trudna i mało atrakcyjna widokowo. Wyjście ul. Kity Muzeum PTTK, a następnie ul. Ogrodową na Malnik (726 m). Trasa chętnie odwiedzana przez grzybiarzy. Warte odwiedzenia na tej wycieczce: cerkiewka w Wojkowej z 1782 roku, i okopy konfederatów barskich w Muszynie. Powrót PKS z Muszynki przez Tylicz do Krynicy.
- Muszyna - Dubne - Zimne - Leluchów: szlak żółty do Dubnego (904 m) i niebieskim w prawo przez Zimne (814 m) i Kraczonik (934 m) do Leluchowa. Długość szlaku 10,8 km, czas przejścia tam 4,5 godziny, powrót 4,5 godziny. Trasa do połączenia szlaków jak w Muszyna - Wojkowa - Muszynka, następnie przez lasy Zimnego i Kraczonika do nadgranicznej wsi Leluchów. W centrum wsi stoi cerkiew z 1861 roku. Z Leluchowa do Muszyny wrócić możemy PKS, PKP lub pieszo 7 km, drogą nad Popradem.
- Żegiestów Wieś - Pusta Wielka - szlak czarny. Długość 8,5 km, różnica wzniesień 631 m, czas przejścia: tam 3 godziny, powrót 2,40min. Początek trasy na stacji PKP, drogą przez wieś 2,2 km, następnie polami i lasem na Pustą Wielką (1061 m). Wszystkie trasy z Żegiestowa chętnie odwiedzane latem przez zbieraczy borówki czarnej,

jesienią przez grzybiarzy. Więcej informacji o Pustej patrz trasa Muszyna - Pusta Wielka Bacówka nad Wierchomlą (trasa II).

- Żegiestów Wieś - Pusta Wielka: szlak żółty. Długość trasy 6,4 km, różnica wzniesień 631 m, czas przejścia: tam 3 godziny, powrót 2,3 godz. Początek trasy na stacji PKP we wsi. Droga na długości 1,8 km prowadzi przez wieś. Następnie lasem na łąki podszczytowe. Możliwość zejścia jak w opisie trasy nr II (Muszyna - Pusta Wielka Bacówka nad Wierchomlą).
- Żegiestów Zdrój - Pusta Wielka: szlak niebieski. Długość trasy 7,8 km, różnica wzniesień 611 m, czas przejścia: tam 2,5 godz., powrót 2 godz. Początek trasy przy stacji Żegiestów Zdrój, a następnie przez park koło „Domu Zdrojowego” i źródeł wody mineralnej „Anny” i „Antoniego”. Trasa atrakcyjna widokowo o różnej skali trudności. Z Pustej Wielkiej powrót do Żegiestowa lub zejście do Muszyny jak w trasie nr II (Muszyna - Pusta Wielka - Bacówka nad Wierchomlą).
- Powroźnik - Szalone - Góra Parkowa - Krynica: szlak niebieski. Długość 9,5 km, różnica wzniesień 564 m, czas przejścia: tam 3 godz., z powrotem 3,5 godz. Wejście z Powroźnika przy przystanku PKS, polami a następnie na Kotę (770 m), Szalone (832 m) na Górę Parkową w Krynicy (741 m). Z wieży widokowej na Parkowej panorama Beskidu Sądeckiego. Do Krynicy schodzimy ścieżkami spacerowymi, możemy zjechać kolejką
- Powroźnik - Dubne - Leluchów: szlak niebieski. Długość 11,8 km, różnica wzniesień 848 m, czas przejścia: tam 4 godz., powrót 4,25 min. Wyjście z Powroźnika z okolic przystanku PKS przez Kidałki (800 m) i Dubne (904 m), dalej jak w trasie nr IV (Muszyna - Dubne - Zimne - Leluchów). Można żółtym szlakiem zejść do Muszyny lub przez Zimne, Kraczonik zejść do Leluchowa.

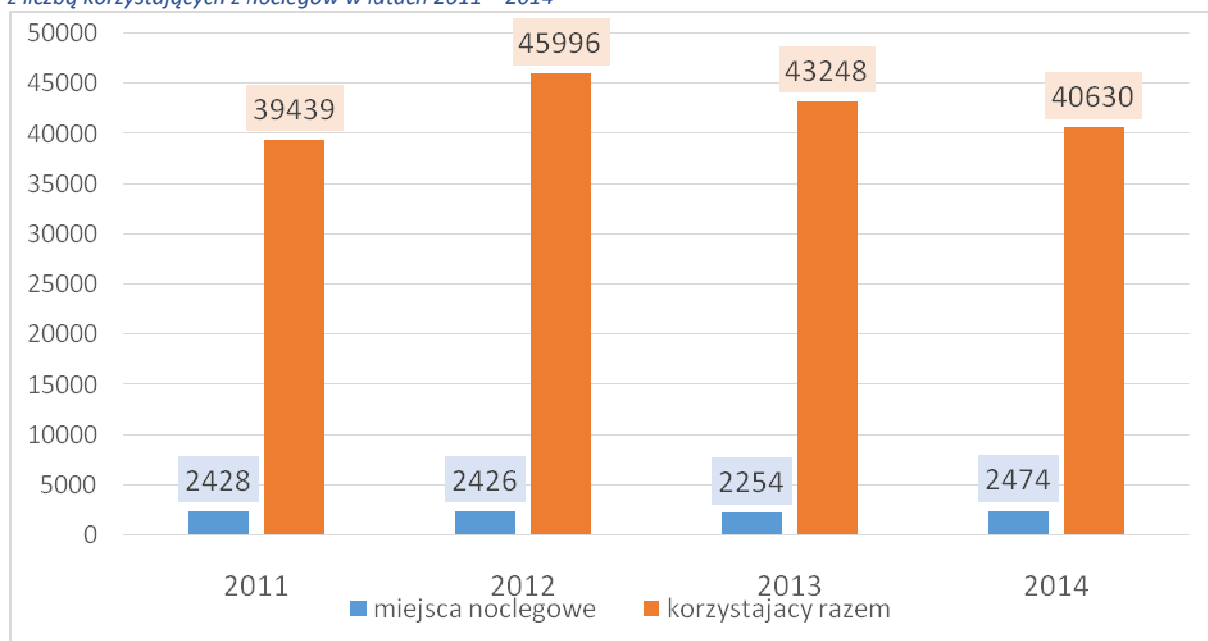
Ruch turystyczny w Uzdrowisku

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna przyciąga licznych turystów i kuracjuszy. Krajobraz bogatego w lasy Beskidu Sądeckiego, wyjątkowy mikroklimat i lecznicze szczawy sprzyjają wypoczynkowi. Dominujące formy turystyki w Gminie to przede wszystkim:

- turystyka sanatoryjna;
- turystyka wypoczynkowa;
- turystyka krajoznawcza;
- turystyka rekreacyjna.

Liczba osób korzystających z całorocznych miejsc noclegowych w latach 2012 – 2014 przewyższała liczbę 40 000, z czego najwyższą wartość osiągnęła w 2012 roku, gdzie z noclegów w Gminie Muszyna skorzystało ponad 45 tys. odwiedzających.

Rysunek 7 Liczba całorocznych miejsc noclegowych w Gminie, w obiektach zbiorowego zakwaterowania w porównaniu z liczbą korzystających z noclegów w latach 2011 – 2014

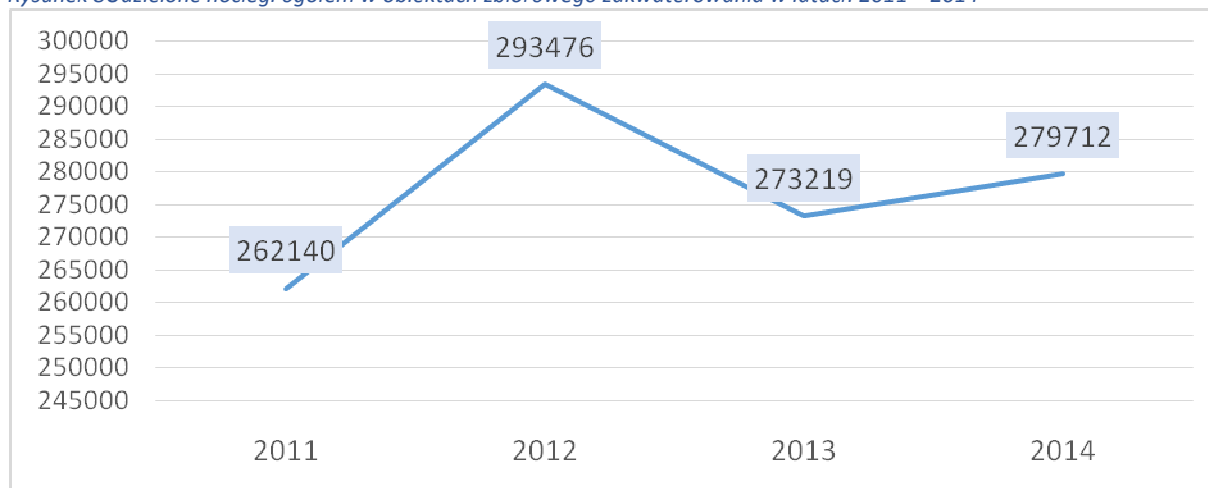

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Na przestrzeni lat 2011 – 2014 liczba noclegów udzielanych w obiektach zbiorowego zakwaterowania przewyższała liczbę 260 000, z czego najbliższej osiągnięcia pułapu 300 000 noclegów Gmina była w 2012 r. (293 476 udzielonych noclegów).

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

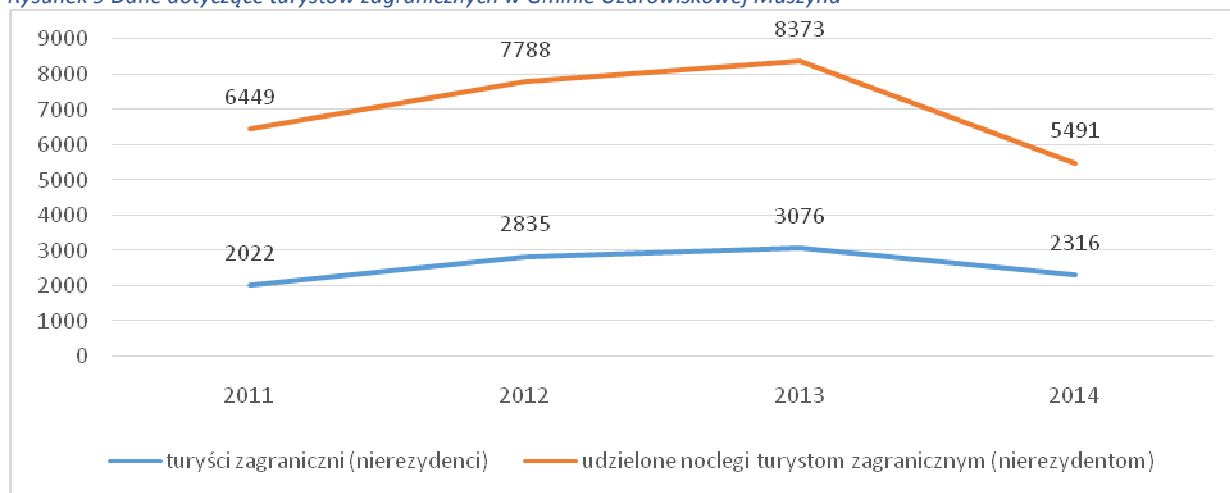
Rysunek 8 Udzielone noclegi ogółem w obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2011 – 2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

W przypadku turystów zagranicznych w 2014 roku udzielono najmniejszej liczby noclegów od 2011 roku. Od 2012 roku spadła również liczba turystów zagranicznych korzystających z infrastruktury noclegowej w Gminie Muszyna.

Rysunek 9 Dane dotyczące turystów zagranicznych w Gminie Uzdrowskiej Muszyna

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Gmina Muszyna w Centrum Informacji Turystycznej posiada stosunkowo dużą ilość bezpłatnych materiałów promocyjnych. Materiały te są przejrzyste, łatwo znaleźć w nich informacje, są atrakcyjne pod względem graficznym. Zawierają dużą ilość zdjęć. Wśród materiałów są m.in. informator z mapką „Zabytki Państwa Muszyńskiego”, informator turystyczny „Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna, informator Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskich RP, mapa „Trasa Rowerowa – Turystyczna Pętla Muszyńska”, mapa Muszyny i wiele ulotek komercyjnych przedsiębiorstw turystycznych. Dostępne są również

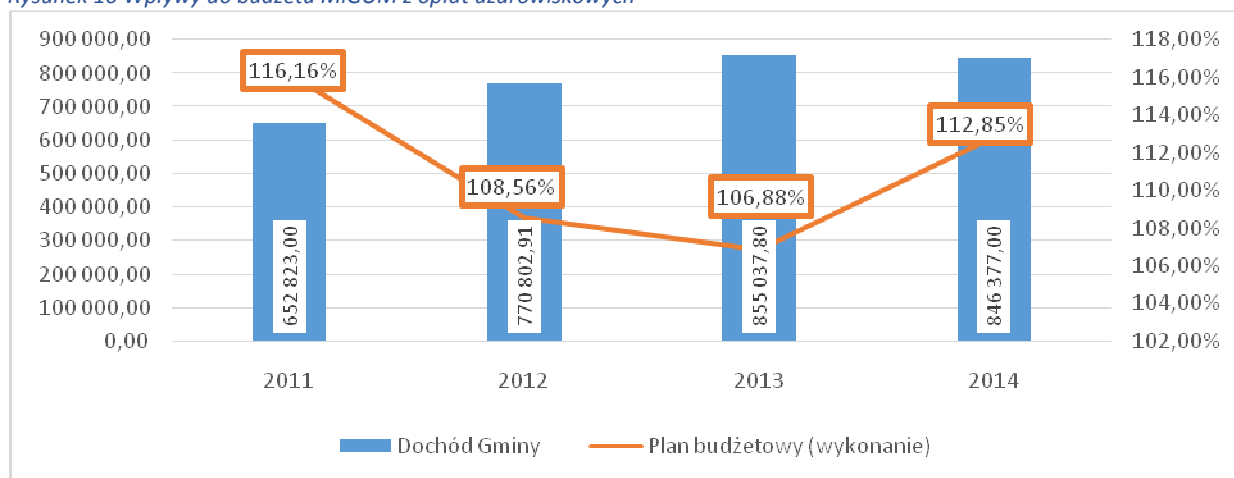
Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

specjalne informatory dla narciarzy. Materiały te kreują wizerunek Muszyny [gminy] jako uzdrowskiego centrum aktywnego wypoczynku górskiego⁶.

„Globalizacja w połączeniu z konkurencyjnością cenową, zróżnicowaniem i nie odbieganiem jakości od usług zdrowotnych pozwala obecnie na przyjmowanie gości zagranicznych udających się do Polski w celach zdrowotnych. Docierające w skali globalnej informacje o ofercie przez Internet, nie mogą koncentrować się jednak jedynie na atrakcyjnej cenie. Globalizacja stanowi również zagrożenie dla podmiotów, które należycie nie potrafią analizowanego procesu wykorzystać, a przez to stają się mało konkurencyjni.”⁷

Analizując sprawozdania z wykonania budżetu Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna można zauważyć, że z roku na rok wpływy z opłaty budżetowej cechują się tendencją wzrostową. Najwyższe wpływy MiGUM odnotowały w 2013 roku – 855 037 zł. Należy zauważyć również, że corocznie wpływy z tytułu opłaty uzdrowskiej przekraczają 100% zaplanowanych przychodów.

Rysunek 10 Wpływy do budżetu MiGUM z opłat uzdrowskich

Źródło: SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna za lata: 2011, 2012, 2013, 2014

W latach 2011 – 2015 w Uzdrowisku Żegiestów - Zdrój systematycznie zwiększa się liczba osobodni, za które pobrano opłatę uzdrowską wg określonej stawki oraz wpływy z tytułu

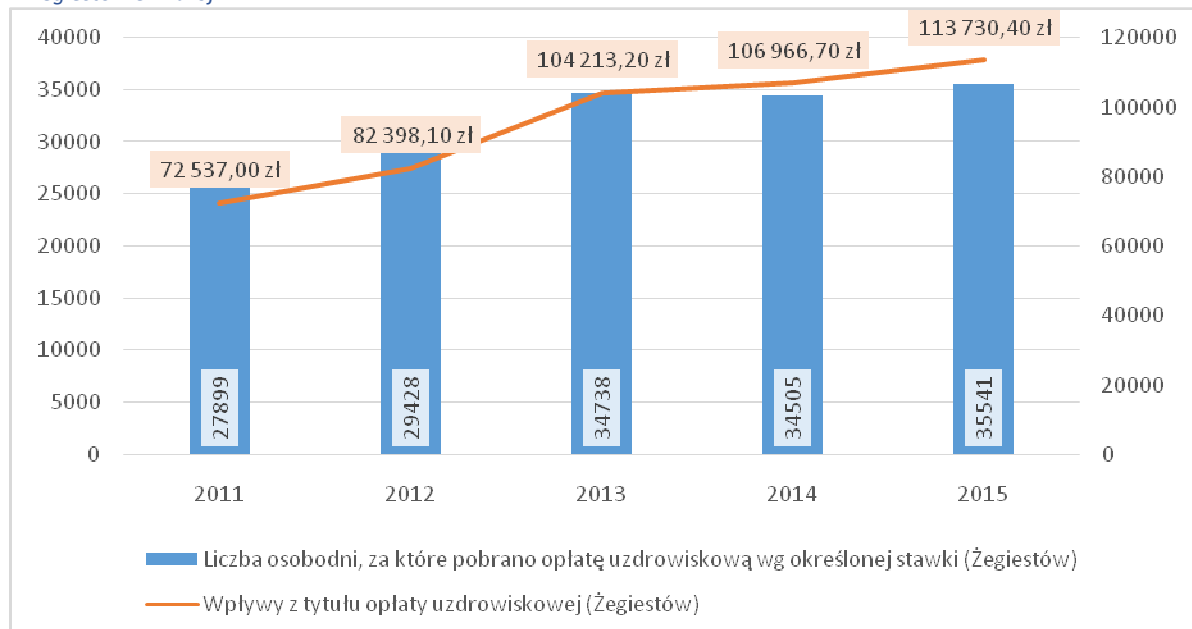
⁶ Analiza Funkcjonowania Informacji Turystycznej w Województwie Małopolskim, Polska Agencja Turystyki S.A.

⁷ Raport Końcowy z Badania Dziedzinowego „Analiza możliwości rozwoju turystyki zdrowotnej w województwie lubelskim w kontekście zidentyfikowanej inteligentnej specjalizacji regionu w dziedzinie usług medycznych i prozdrowotnych”, Lublin 2013

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

opłaty uzdrowiskowej. W 2015 roku z blisko 35 tys. osobodni, za które pobrano opłatę uzdrowiskową uzyskano prawie 114 tys. zł.

Rysunek 11 Porównanie osobodni, za które pobrano opłatę uzdrowiskową z wpływami z tytułu opłaty uzdrowiskowej w Żegiestowie - Zdrój

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MiGUM

Gmina Uzdrowska Muszyna z uzdrowiskami: Muszyna oraz **Żegiestów – Zdrój** potencjalnie stanowi bardzo atrakcyjne miejsce z punktu widzenia turystyki uzdrowiskowej. Dzięki współpracy i możliwym uzupełnianiom się dwóch uzdrowisk położonych na terenie jednej Gminy jej obszar ma szansę stać się znaczącym punktem na europejskiej mapie uzdrowiskowo – turystycznej. Uzdrowska Gmina Muszyna należy do tych małopolskich miejscowości, w których drzemie ogromny potencjał turystyczny, jednak konieczne jest uzupełnienie już dzisiaj świadczonych usług o kolejne, tak aby możliwe było stworzenie kompleksowej oferty wypoczynkowej dla zróżnicowanych grup klientów.

Dzisiaj Gminę odwiedzają głównie osoby zainteresowane jej ofertą uzdrowiskową, osoby starsze ze skierowaniami na usługi sanatoryjne. Patrząc na trendy w rozwoju turystyki nie można bagatelizować faktu, iż turystyka uzdrowska będzie w najbliższych latach jedną z najprężniej rozwijających się dziedzin turystyki. Wiąże się to niewątpliwie ze starzeniem się społeczeństw europejskich, ogólnym wzrostem świadomości i chęci dbania o własne zdrowie zarówno wśród ludzi młodszych jak i starszych oraz ze wzrostem zamożności społeczeństw. Dzisiejsi seniorzy, stanowiący większość osób korzystających z turystyki uzdrowskiej,

charakteryzują się coraz wyższym poziomem wykształcenia, większym skoncentrowaniem na jakości oferowanych usług oraz większym poziomem zamożności.

Problemem staje się niewystarczająca oferta wypoczynkowa dla innych klientów, którzy, wraz z rozwojem atrakcyjnej bazy hotelowo-wypoczynkowej oraz infrastruktury czasuwolnego, napływają do miejscowości Żegiestów - Zdrój i jej okolic.

Wzrost zamożności społeczeństwa, moda na zdrowy styl życia, wzrastające zainteresowanie turystyczne Małopolską, lokowanie w Gminie Muszyna nowych atrakcji turystycznych (stacja narciarska Dwie Doliny Muszyna – Wierchomla) oraz coraz wyższy standard bazy hotelowo-sanatoryjnej sprawiają, iż należy spodziewać się w najbliższym czasie dynamicznego wzrostu liczby turystów.

Badania Ruchu Turystycznego corocznie przeprowadzane przez Małopolską Organizację Turystyczną wykazały, iż Żegiestów - Zdrój pod względem liczby odwiedzających ją turystów i kuracjuszy bardzo często znajduje się poza dwudziestką najbardziej popularnych miejsc w województwie małopolskim.

Osoby objęte badaniem ankietowym w I i III kwartale 2015 roku zostały poproszone o wskazanie trzech najbardziej atrakcyjnych miejsc zlokalizowanych na terenie Małopolski, które miały okazję odwiedzić. Pytanie miało formę otwartą by nie sugerować ankietowanym żadnych odpowiedzi i nie ograniczać ich wyboru. Udzielone odpowiedzi zostały uporządkowane i zliczone osobno dla odwiedzających krajowych i zagranicznych. Poniższe zestawienia zawierają lokalizacje, które wymieniano najczęściej w roku 2015⁸:

Tabela 1 Lokalizacje na terenie Małopolski odwiedzane przez rezydentów krajowych, oceniane jako najbardziej atrakcyjne.

Lp.	Lokalizacja	Liczba wskazań	Procent odwiedzających*
1.	Kraków	3420	65%
w tym:	Kraków - Wawel	398	8%
	Kraków - Rynek	295	6%
2.	Zakopane (w tym: Gubałówka)	2150	41%
3.	Góry	1135	22%
4.	Wieliczka	839	16%
5.	Krynica Zdrój (w tym: Jaworzyna Krynicka)	763	14%
6.	Szczawnica	620	12%
7.	Wadowice (Dom Jana Pawła II)	507	10%

⁸ Badanie Ruchu Turystycznego w Województwie Małopolskim w 2015 Roku. Raport Końcowy

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

8.	Oświęcim (Muzeum Auschwitz-Birkenau)	391	7%
9.	Białka Tatrzańska	359	7%
10.	Bukowina Tatrzańska	342	6%
11.	Kalwaria Zebrzydowska	305	6%
12.	Ojców (Ojcowski Park Narodowy)	226	4%
13.	Rabka Zdrój	222	4%
14.	Niedzica	192	4%
15.	Bochnia	181	3%
16.	Nowy Sącz	178	3%
17.	Muszyna	162	3%
18.	Dunajec, spływ Dunajcem	161	3%
19.	Czorsztyn i Jezioro Czorsztyńskie	151	3%
20.	Tarnów	145	3%

Źródło: *Badanie Ruchu Turystycznego w Województwie Małopolskim w 2015 Roku. Raport Końcowy*

Tabela 2 Lokalizacje na terenie Małopolski odwiedzane przez rezydentów zagranicznych oceniane jako najbardziej atrakcyjne.

Lp.	Lokalizacja	Liczba wskazań	Procent odwiedzających*
1.	Kraków	774	77%
w tym:	Kraków - Wawel	114	11%
2.	Zakopane (w tym: Gubałówka)	273	27%
3.	Kopalnia Soli w Wieliczce	204	20%
4.	Oświęcim (Muzeum Auschwitz-Birkenau)	124	12%
5.	Góry	121	12%
6.	Wadowice (Dom Jana Pawła II)	63	6%
7.	Krynica (w tym: Jaworzyna Krynicka)	54	5%
8.	Szczawnica	42	4%
9.	Tarnów	36	4%
10.	Kalwaria Zebrzydowska	32	3%

Źródło: *Badanie Ruchu Turystycznego w Województwie Małopolskim w 2015 Roku. Raport Końcowy*

Brak Żegiestowa - Zdrój w ww. raportach świadczy o niewielkiej liczbie odwiedzających uzdrawisko oraz wymaga podjęcia działań zwiększających jej atrakcyjność, polegających także na poprawie infrastruktury turystycznej.

Obecna baza noclegowa Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój:

Obecna baza noclegowa Uzdrawiska Żegiestów – Zdrój jest stosunkowo ograniczona, w jej skład wchodzi:

- 2 obiekty prowadzące turnusy sanatoryjne i rehabilitacyjne:
 - Sanatorium Uzdrawiskowe WIKTOR Cechini,
 - Willa Zosieńka,
- 3 Ośrodki wypoczynkowe i domy wczasowe:

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

- Dom Wczasowy Rydz,
- Ośrodek IRENA,
- Ośrodek Zosia,
- 7 miejsc oferujących pokoje gościnne i agroturystyczne:
 - AGROCHATKA U WŁADKA Kulig Józefa i Władysław,
 - AGROTURYSTYKA W DOLINIE Skalniak Barbara,
 - Borek Ewa,
 - Bołoz Bronisław,
 - Domek KRYSI,
 - PAULA Wiktor Ewa,
 - U MADZI Czerwińczak Janina i Henryk.

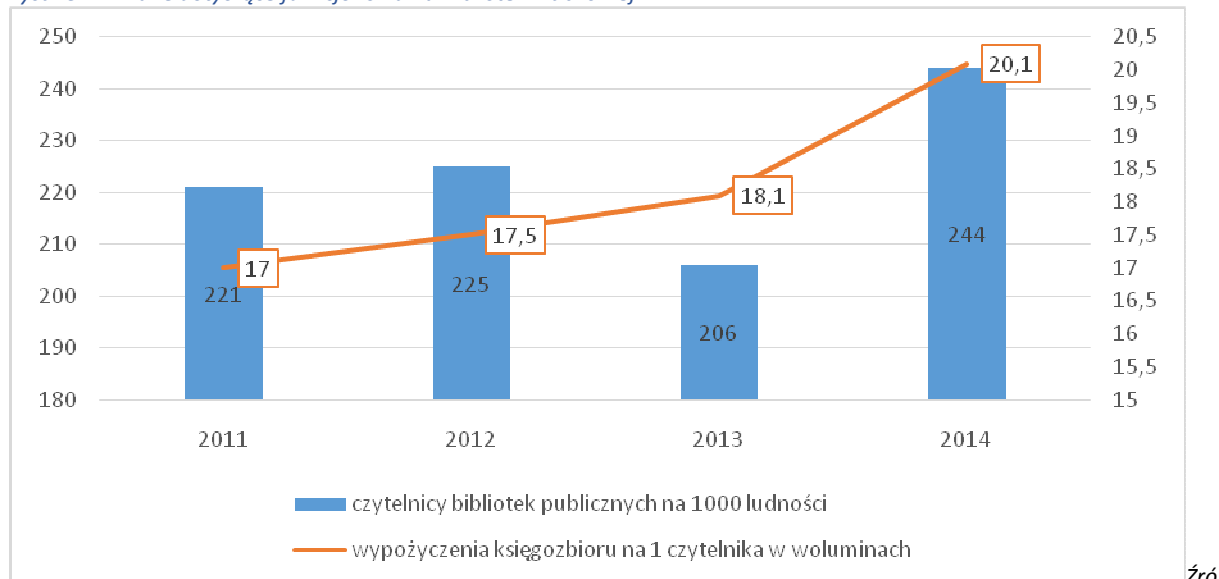
Kultura

Jednym z atutów Gminy Muszyna są aktywnie funkcjonujące instytucje kultury, takie jak:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, w ramach którego funkcjonują:
 - Dziecięce i młodzieżowe zespoły (Zespół Dziecięcy "MUSZYŃSKA DOLINA", Zespół Dziecięcy "NIEBIESKIE DZWONECZKI", Grupa młodzieżowa "ROZŚPIEWANE NASTOLATKI", "WOLNA GRUPA MŁODZIEŻOWA").
 - Szkółka muzyczna (Zespół instrumentalno-wokalny „TERCDECYMA”, Zespół instrumentalno-wokalny „SENIOR BAND”).
- Biblioteka Publiczna Miasta I Gminy Uzdrowskiej Muszyna

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Rysunek 12 Dane dotyczące funkcjonowania Biblioteki Publicznej

Źródło

dło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Żegiestów jest miejscowością o stosunkowo małej liczbie ludności. Ponadto, administracyjnie należy do Gminy Muszyna. Stąd wynika naturalne ciążenie – pod kątem liczby wydarzeń – do głównego ośrodka regionalnego, jakim jest Muszyna. Nie mniej jednak, w samym Żegiestowie również organizowane są wydarzenia dla lokalnej społeczności i kuracjuszy. Zaliczyć do nich można przede wszystkim lokalny Festyn Rodzinny, który odbywa się w miejscowym Zespole Szkolno-Przedszkolnym. Dodatkowo, we wrześniu 2016 r. Stowarzyszenie Przyjaciół Almanachu Muszyny zorganizuje I Żegiestowski Rajd Rowerowy na trasie Żegiestów-Legnawa-Muszyna-Palenica-Żegiestów. Długość trasy będzie wynosiła ok. 40 km⁹.

3.3. Lecznictwo uzdrowiskowe

Wśród głównych walorów uzdrowiskowych Żegiestowa - Zdrój należy wyszczególnić: naturalne zasoby leczniczych wód mineralnych (szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowo-sodowe), beskidzkie góry, bogactwo krajobrazowe, górski klimat, obfitość lasów, czyste rzeki, nieodzowna cisza, czyste powietrze, nowoczesna infrastruktura czy doświadczenie i profesjonalizm personelu.

⁹http://www.muszyna.pl/pl/33119/0/Kalendarz_impres.html?rok=2016&miesiac=9&dzien=17&action=details&wydarzenie=4689

W Gminie Muszyna funkcjonują dwa uzdrawiska: Uzdrawisko Muszyna i Uzdrawisko Żegiestów. Mimo, że woda była już wykorzystywana przez miejscową ludność wcześniej, powstanie uzdrawiska datuje się na rok 1846. Wówczas to Jakub Ignacy Medwecki, Węgier pochodzący z Muszyny, podczas poszukiwań rud żelaza dostrzegł strumień o rdzawym osadzie. Wody zostały zbadane przez profesora cesarsko-królewskiego Instytutu Technicznego w Krakowie Karola Mohra. Niebawem powstał pierwszy skromny zakład zdrojowo-kąpielowy.

Obecnie obowiązujący status uzdrawiska został prawnie nadany w 1967 roku.

Głównym bogactwem Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój są właśnie zasoby leczniczych wód mineralnych. Zawierają one niezbędne dla człowieka biopierwiastki takie jak: magnez, wapń, sód, potas, żelazo, selen czy lit. Żegiestów - Zdrój spełnia warunki do prowadzenia leczenia uzdrawiskowego chorób układu trawienia, choroby reumatologiczne, choroby nerek i dróg moczowych.

W chwili obecnej w Żegiestowie eksploatuje się na potrzeby balneologiczne źródło „Anna” oraz odwierty: „Żegiestów II” i „Zofia II”. Natomiast odwiert „Andrzej II” uważany jest za rezerwowy. Likwidacji uległy odwierty „Andrzej” i „Zofia”¹⁰.

Źródło „ANNA”. Pierwszej analizy chemicznej wody ze źródła „Anna” dokonał w 1848 roku K.F.Mohr, chemik i wykładowca Szkoły Technicznej w Krakowie. W latach 1939-48 źródło nie było eksploatowane, a brak opieki nad nim doprowadził do dewastacji cembrowiny i spiętrzenia wody powyżej górnej krawędzi ujęcia. Dziś źródło „Anna” to szczawa wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowa, żelazista, o wydajności ok. 19 l/min i temperaturze 8,4. Zawartość HCO₃ - wynosi 1953 mg/l, a CO₂- 2837 mg/l.

Odwiert „ANDRZEJ II” - zlokalizowano w odległości 15 m od drogi prowadzącej do źródła „Anna”. Jest to odwiert zastępczy. Wiercenia zakończono 15 lutego 1980 r. na głębokości 300 m. występują tu wody wodorowęglanowo-magnezowo-sodowowapniowe, żelaziste. Wydajność to 0,5 m³/ godz. Ilość HCO₃ - 7909 mg/l. Ilość CO₂- 2556 mg/l. Temperatura wody - 7,5 °C.

¹⁰<http://www.zegiestow.pl/uzdrawisko/17-zegiestowskie-zdroje>

Odwiert „ZOFIA II” uruchomiony w 1970 r., w odległości ok. 200 m od starego odwiertu „Zofia”. Głębokość nowego odwiertu wynosi 38,6 m, wydajność ok. 0,6 — 6,36 m³/godz. Ilość HCO₃ 4180-4250 mg/1. Ilość CO₂- od 2915 do 3120 mg/1. Temperatura wody - 9,8 °C.

Odwiert „ ŻEGIESTÓW II” – uruchomiony w 1966 r. Wydajność źródła - 11-18 m³/godz. Ilość HCO₃ - 6094 mg/1. Ilość CO₂- 2636 mg/1. Temperatura wody — 11C. Ogólnie: jest to 1,33 % szczawa wodorowęglanowo-magnezowo-sodowa, żelazista, borowa. Woda nie zmienia swego składu chemicznego mimo pełnej eksploatacji.

Strefy ochrony uzdrowiskowej¹¹:

W celu ochrony zasobów naturalnych niezbędnych do prowadzenie i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego wyznaczone zostały trzy strefy ochrony uzdrowiskowej: A1, A2, B, C.

Ze względu na skomplikowaną strukturę topograficzną Żegiestowa i znaczne odległości pomiędzy obiektami lecznictwa uzdrowiskowego i przyszłymi, które wznowią swą działalność po remoncie koniecznym jest utworzenie dwóch stref ochrony uzdrowiskowej. Utworzono strefę „A1-Ż”, W strefie tej aktualnie nie prowadzi się lecznictwa uzdrowiskowego po wyremontowaniu Domu Zdrojowego oraz innych byłych sanatoriów działalność ta będzie wznowiona. Strefę „A2-Ż” (w części południowej miejscowości Żegiestów). W strefie tej aktualnie znajduje się sanatorium „Wiktor”, który prowadzi działalność leczniczą.

Strefa „A1-Ż” ochrony uzdrowiskowej posiada powierzchnie 54,6 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi 97% obszaru wyznaczona jest w granicach:

- Od wschodu – od pkt 1, tj. płn.-wsch. narożnik działki 579/92, biegnie na pld. wzdłuż wsch. granicy tej działki dochodząc do działki 592 i dalej na pld. do granicy tej działki z działką 591,
- Od południa – od styku granic działek 592 i 591, skręca na płn.-zach. i wzdłuż granic działek 592 i 591 dochodzi do działki 580, południową granicą działki 580 dochodzi do działki 578, dalej biegnie granicą dziełek 578, 577, 576, 574, 572, 570, 568, 566, 562, 563 dochodzi do styku granic działek 563 i 579/92,

¹¹UCHWAŁA NR XLII/618/2010 RADY MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNAz dnia 31 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrawiska Żegiestów

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

- Od zachodu i północy – od styku granic działek 563 i 579/92 biegnie wzdłuż granicy działki 579/92 na półn. a następnie na wsch. do pkt początkowego tj. pkt 1.

Strefa „A2-Ż” ochrony uzdrowiskowej posiada powierzchnię 36,98 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi 91% obszaru, wyznaczona jest w granicach:

- Od wschodu – od pkt wyjściowego 2, tj. styku granic działek 126 i 130, biegnie na półd. wzdłuż wsch. granicy działki 126 do jej półd. krańca.
- Od południa – od półd. krańca działki 126 skręca na zach. i granicą tej działki biegnie do granicy działki 127, dalej półd. granicą działki 127 dochodzi do granicy działki 8, następnie granicami działek 8, 7, 6 dochodzi do rzeki Poprad, tj. granica państwa, dalej skręca na półn.,
- Od zachodu i północy – wzdłuż brzegu rzeki Poprad biegnie na półn. następnie na wsch. i półd. i dochodzi do styku granic działek 124 i 123 od tego styku skręca na półd. i wzdłuż granicy działek 124 i 123 dochodzi do działki 126, następnie skręca na wsch. i wzdłuż półn. granicy działki 126 dochodzi do pkt wyjściowego 2.

Strefa "B-Ż", o powierzchni 434,94 ha, dla której procentowy udział terenów zielonych (biologicznie czynnych) wynosi 94%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A-Ż” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla nie mających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem. Obszar „B-Ż” ochrony uzdrowiskowej jest otuliną dla obszaru „A-Ż” stanowiąc jednocześnie teren zabudowy usługowej, turystycznej i mieszkaniowej.

Strefa „B-Ż” ochrony uzdrowiskowej:

- Od wschodu – od pkt początkowego 1 będącego stykiem działek 379/90 i 1/93, biegnie na półd. wzdłuż granic działek 1/93, 2/94, 167/55. 169 do granicy z działką 172 dalej na półd. granicami działek 172, 171, 170, dochodzi do granicy działki 151, granicą działki 151 dochodzi do rzeki Poprad, tj. granicy państwowej,

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

- Od południa i wschodu – granicą rzeki Poprad biegnie jej brzegiem pokrywając się częściowo z ze strefą „A2-Ż” (na obszarze Łopaty Polskiej), dochodzi do pkt znajdującego się na wysokości działki 528, gdzie skręca na płn., przecinając rzekę Poprad i granicami działek 528 i 529 dochodzi do działki 500, następnie biegnie na płn. granicami działek 500, 501, 502, 504, 505, 507, 508, 509, 511, 513, 517, 518, 519, 520, 521, 355, 351, 342, 341, 338, 330, 327 dochodzi do płn. granicy działki 327,
- Od północy – od granicy działki 327 skręca na wsch. i biegnie granicami działek 327, 328, 325, 365, 366, 367, 371, 378, 258 dochodzi do granicy działek 258 i 379/90, następnie biegnie na płn. i wsch. granicą działki 379/90 dochodząc do pkt początkowego 1.

Strefa „B-Ż” ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska Żegiestów, przebiega po granicach administracyjnych wsi Żegiestowa.

Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej jest otuliną dla obszaru „B-Ż” i „A-Ż”. Posiada powierzchnię 8996,15 ha i wyliczony teren zielony (biologicznie czynny) 94%. Strefa „C” obejmuje obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych; Granica strefy „C” ochrony uzdrowiskowej Żłockie przebiega granicami administracyjnymi sołectw gminy Muszyna, a mianowicie granicami: Szczawnika, Jastrzębika, miasta Muszyna Milika, Andrzejówki, Żegiestowa.

Charakterystyka zasobów mineralnych wód w Uzdrowisku Żegiestów

Podstawowy surowiec mineralny gminy stanowią wody mineralne. Należą one do subregionu popradzkiego regionu II zewnątrzno karpackiego. Występują powierzchniowo w postaci źródeł i wycieków. S to szczawy o zmiennej zawartości poszczególnych składników, zależnej od lokalnych warunków geologicznych. Generalnie to szczawy wodorowęglanowo – wapniowe - magnezowe, żelaziste i borowe typu infiltracyjnego, z zawartości CO₂>1 g/dm³, o ogólnej mineralizacji 1,1 – 27 mg/l. Ich występowanie uwarunkowane jest obecnością stref dyslokacyjnych, które tworzą system szczelin sięgających znacznych głębokości. Wraz ze wzrostem głębokości różni się mineralizacja wód. Charakterystyczne dla omawianego terenu jest współwystępowanie w tych samych wydzieleniach stratygraficznych wód zwykłych z mineralnymi i leczniczymi.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Wykaz wód przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 Źródła wód mineralnych w Żegiestowie - Zdrój

Nazwa źródła	Skład chemiczny
Źródło Anna	0,23%HCO ₃ -Ca-Mg+Fe+CO ₂
Odwiert Żegiestów II	1,34%HCO ₃ -Mg-Na+Fe+B+CO ₂
Odwiert Zofia II	0,42%HCO ₃ -Mg-Na-Ca+Fe+CO ₂
Odwiert Andrzej II	1,01%HCO ₃ -Mg-Fe+CO ₂

Źródło: Szlakiem wód leczniczych i termalnych w Małopolsce, Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Zespół Geologii, Kraków 2013

Profil leczniczy Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój

Na podstawie przeprowadzonych badań oraz w oparciu o wydane świadectwa stwierdzające zarówno lecznicze właściwości klimatu uzdrowiska jak i lecznicze właściwości wód mineralnych oraz ustaleń Krajowego Konsultanta ds. balneoterapii i medycyny fizykalnej i innych lekarzy tej specjalizacji, a także dotychczasowego leczenia uzdrowiskowego przyjęto następujące profile lecznicze Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój:

- Choroby układu trawienia
- Choroby nerek i dróg moczowych
- Otyłość
- Cukrzyca
- Schorzenia narządu ruchu - reumatologia
- Osteoporoza
- Choroby górnych dróg oddechowych
- Choroby dolnych dróg oddechowych.

Leczenie sanatoryjne na terenie Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój odbywa się w obiektach wymienionych poniżej:

Sanatorium Uzdrowiskowe WIKTOR Cechini

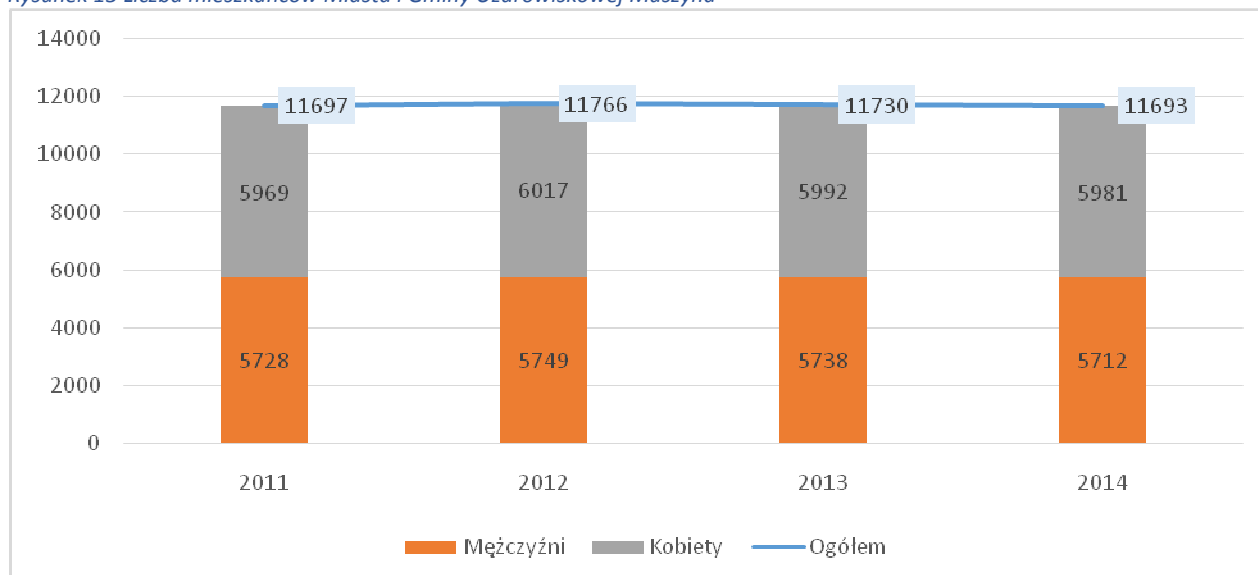
Żegiestów - Łopata Polska 24
33-370 Muszyna
tel.: (18) 471 72 68
e-mail: rezerwacja@cechini.pl
www: www.wiktor.cechini.pl
liczba miejsc: 150

3.4. Pozostałe elementy gospodarki

Gospodarka w Uzdrowisku Żegiestów – Zdrójze względu na położenie oraz charakter uzdrowski w głównej mierze oscyluje wokół jej funkcji turystyczno-uzdrowskiej, jednak niedoinwestowanie bazy hotelowej, rekreacyjnej czy uzdrowsko-turystycznej może spowodować spadek zainteresowania całą gminą, co w konsekwencji spowodować może pogorszenie sytuacji ekonomicznej lokalnej społeczności (mieszkańców i przedsiębiorców) i emigrację do większych i jakościowo lepszych aglomeracji.

Gminę Muszyna w 2014 r. zamieszkiwało 11 693 osób, co stanowi około 0,35% mieszkańców województwa małopolskiego¹² i ok. 6% powiatu nowosądeckiego¹³.

Rysunek 13 Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

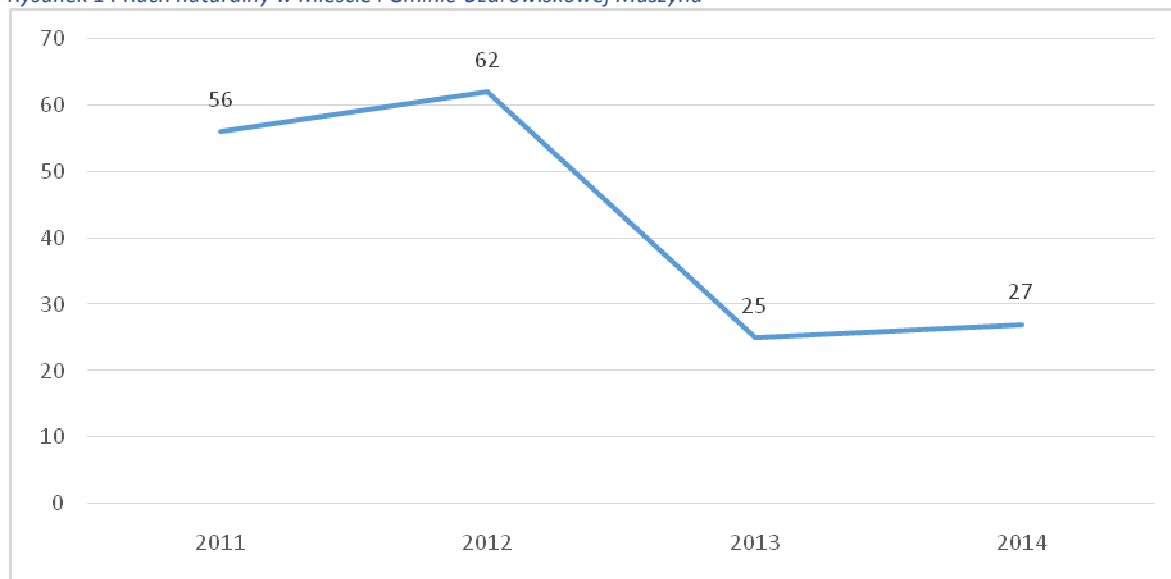
W ostatnich latach liczba urodzeń nieznacznie przewyższała liczbę zgonów w Gminie, natomiast dodatnie wartości ruchu naturalnego utrzymuje się w Gminie od lat.

¹² 3 368 336 mieszkańców województwa małopolskiego

¹³ 211 830 mieszkańców powiatu nowosądeckiego

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Rysunek 14 Ruch naturalny w Mieście i Gminie Uzdrowskiej Muszyna

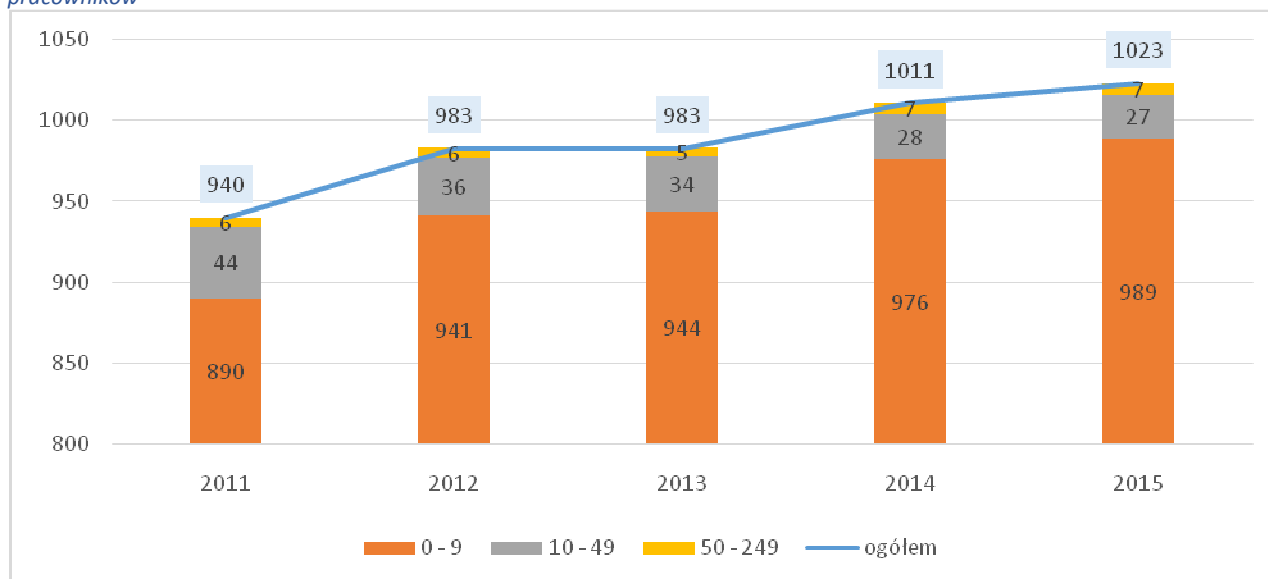

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

Gospodarka

W Gminie Muszyna na ogólną liczbę 1023 przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON w roku 2015, najwięcej (989) to podmioty zatrudniające do 9 pracowników. Szczegółowy rozkład zatrudnienia w muszyńskich przedsiębiorstwach przedstawia wykres poniżej.

Rysunek 15 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Muszyna w podziale na liczbę zatrudnionych pracowników

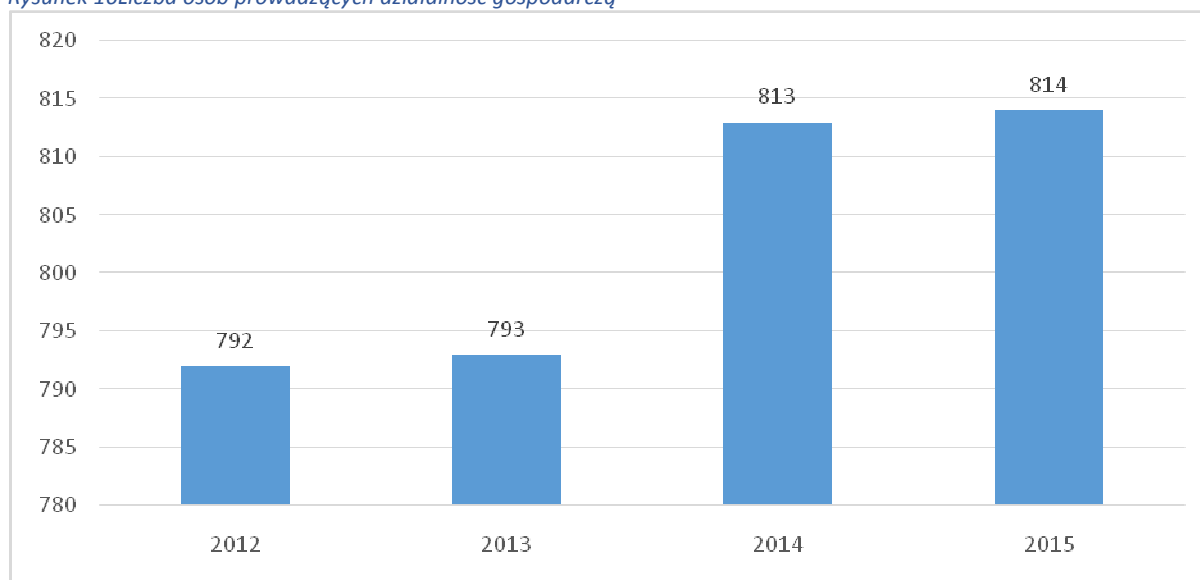

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2012-2015 zachowuje trend rosnący, w szczególności liczba osób decydujących się na założenie działalności wzrosła w roku 2014. Wahania liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na przestrzeni lat 2012-2015 przedstawia wykres zamieszczony poniżej

Rysunek 16 Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą

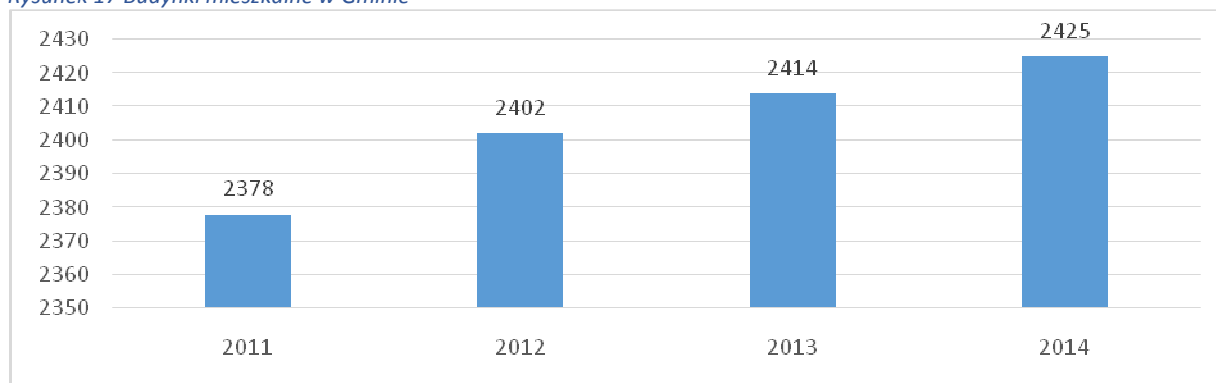

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

Infrastruktura mieszkaniowa

W Mieście i Gminie Uzdrowiskowej Muszyna z roku na rok wzrasta liczba budynków mieszkalnych (w 2014 r. – 2425 budynków), jest to pochodna rozwoju gospodarczego regionu obrazująca zwiększone zapotrzebowania na mieszkania w Gminie.

Rysunek 17 Budynki mieszkalne w Gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

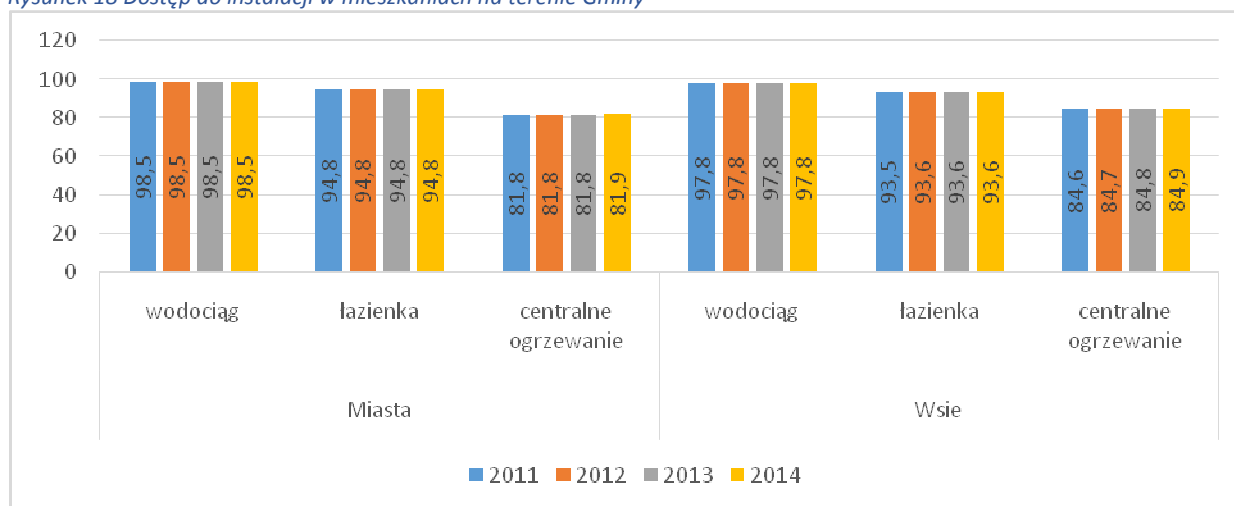
Do sieci wodociągowej i łazienki w mieszkaniu dostęp posiada ponad 90% mieszkańców Gminy, z kolei centralne ogrzewanie posiada ponad 80% mieszkańców Gminy, bez względu czy zamieszkują teren miejskie czy wiejskie.

Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja

Do sieci wodociągowej i łazienki w mieszkaniu dostęp posiada ponad 90% mieszkańców Gminy, z kolei centralne ogrzewanie posiada ponad 80% mieszkańców Gminy, bez względu czy zamieszkują teren miejskie czy wiejskie.

Rysunek 18 Dostęp do instalacji w mieszkaniach na terenie Gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie miasta i gminy jest systematycznie rozbudowywana. Obecnie 98% mieszkań na terenie gminy zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu, w tym 47% z sieci miejskiej administrowanej przez PGK Muszyna, a 50% z sieci lokalnej. Komunalna sieć wodociągowa występuje w Muszynie, Żłockiem, Szczawniku, Powroźniku i Żegiestowie.

Z kolei do komunalnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ok. 90% mieszkań, a 10% do urządzenia lokalnego. Komunalna sieć kanalizacyjna obejmuje Muszynę, Żłockie, Szczawnik, Powroźnik, Żegiestów. Na terenie Uzdrowiska funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków:

- Oczyszczalnia w Żegiestowie;

Wszystkie oczyszczalnie ścieków posiadają aktualne pozwolenia wodnoprawne na zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Poprad i stale spełniają postawione w nich wymogi. W planach inwestycyjnych Gminy Muszyna zakłada się uzupełnienie sieci kanalizacyjnej w peryferyjnych enklawach. Ponadto przewidywane jest uszczelnienie wybranych odcinków starszej części kolektorów sanitarnych wybudowanych przy użyciu rur kamionkowych i z rur betonowych.

Wszystkie obiekty wielokubaturowe Żegiestowa wyposażone są w lokalne ciepłownie opalane olejem opałowym, co w istotny sposób przyczynia się do zminimalizowania niskiej emisji

Gmina Muszyna posiada dwustronne zasilanie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV. Główny Punkt Zasilania znajduje się w Złockiem. Od GPZ rozprowadzone są zamykane w pętle linie średniego napięcia 15 kV, zasilające wszystkie newralgiczne obiekty i obszary. Nie budzi zastrzeżenia zaopatrzenie miasta i gminy w energię elektryczną. Gmina wyposażona jest także w średnioprężną sieć gazową, obejmującą swoim zasięgiem Muszynę, Złockie, Szczawnik, Jastrzębik i Powroźnik.

Gmina Muszyna nie posiada ciepłowni centralnej.

Na terenie gminy funkcjonuje sieć telekomunikacyjna z czterema centralami automatycznymi w Muszynie, Żegiestowie, Jastrzębiku i Powroźniku o łącznej pojemności 4000 NN. Ponadto na terenie Gminy Muszyna zlokalizowane są cztery stacje telefonii komórkowej w miejscowościach Muszyna, Żegiestów, Andrzejówka i Złockie.

Gospodarka odpadami

W Gminie Muszyna, w związku z nowelizacją ustawy, od dnia 1 lipca 2013 r. wprowadzone zostało rozwiązanie, w ramach którego to Gmina, a nie jej mieszkańcy, podpisuje umowę z operatorem, który będzie odbierał odpady. Operator ten wyłaniany jest w ramach postępowania przetargowego. Mieszkańcy zobowiązani są do segregacji odpadów komunalnych – wybrana firma dostarcza worki do segregacji odpadów w podziale na 5 kategorii: tworzywa sztuczne, szkło, papier i makulatura, metale oraz odpady biodegradowalne (jeżeli gospodarstwo domowe nie posiadania własnego kompostownika).

Urząd Miasta i Gminy Muszyna przygotował szczegółowe wytyczne dotyczące segregacji, w tym także informacje o tym, jakiego typu odpadów nie należy włączać do wskazanych kategorii. Ponadto, w Gminie działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, który przyjmuje m.in. odpady wielkogabarytowe, odpady problemowe czy też elektryczne i elektroniczne¹⁴.

Komunikacja lokalna

Żegiestów leży na pograniczu polsko-słowackim. Jest miejscowością oddaloną o 15 km od głównego ośrodka gminy – Muszyny, z którą połączony jest drogą wojewódzką nr 971.

Połączenia lokalne między Żegiestowem a miejscowościami zlokalizowanymi w gminie Muszyna obsługują zarówno większe przedsiębiorstwa (np. Arnika, Rafatex), jak i osoby fizyczne prowadzące działalność w obszarze transportu i posiadające stosowne uprawnienia.

Dodatkowo, do miejscowości można dostać się koleją. Żegiestów posiada dwa przystanki: Żegiestów i Żegiestów-Zdrój, na których zatrzymują się pociągi TLK i szynobusy. Lokalizacja linii kolejowej w tym obszarze jest niezwykle atrakcyjna – przebiega ona tuż przy rzece Poprad, w dolinie pomiędzy wzniesieniami. Może to czynić z transportu kolejowego dodatkową atrakcję turystyczną regionu. Niestety, wiąże się to także z dodatkowym zagrożeniem – np. w 2010 r. tory linii kolejowej 96 (Muszyna-Żegiestów) zostały podmyte, co w konsekwencji spowodowało osunięcie się nasypów kolejowych i utrudnienia w ruchu

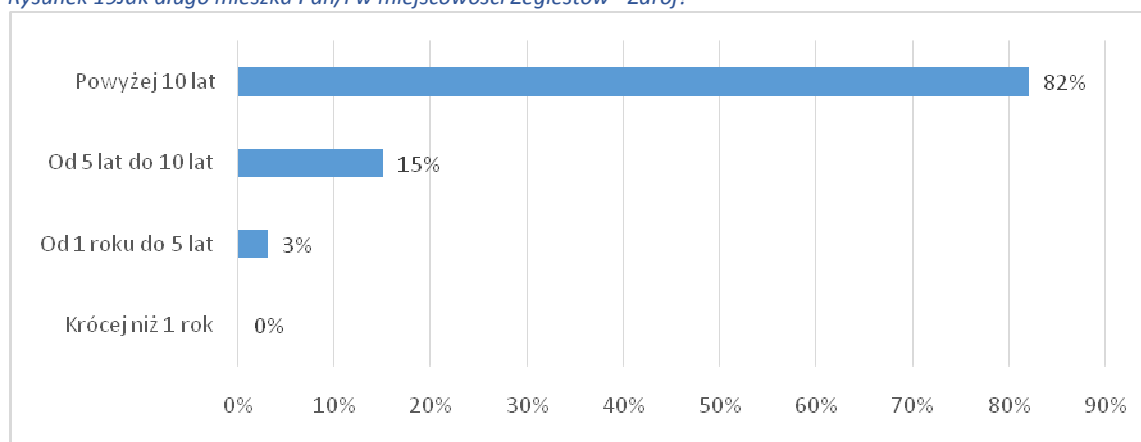
¹⁴http://www.muszyna.pl/pl/73499/0/Deklaracje_smieci.html

3.5. Wyniki badania CATI

Badanie CATI (Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo) zostało przeprowadzone pomiędzy 25.03.2016, a 5.04.2016 z przedstawicielami społeczności lokalnej – mieszkańców i przedsiębiorców z terenu Muszyny oraz Żegiestowa. Badanie CATI zostało przeprowadzone na losowej próbie 154 osób, które zostały zapytane m.in. o ocenę Uzdrowiska, pod kątem oferowanych usług, infrastruktury uzdrowskiej, propozycji zwiększenia przewagi konkurencyjnej oraz wpływ funkcjonowania na terenie Uzdrowiska na prowadzoną działalność gospodarczą. Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie miejsca zamieszkania, co umożliwiło wyodrębnienie spośród wszystkich odpowiedzi mieszkańców Żegiestowa - Zdrój.

Wśród uczestników wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo zamieszkujących Żegiestów - Zdrój, zdecydowana większość (82%) jest z nią związana ponad 10 lat. 15% respondentów mieszka na terenie Żegiestowa - Zdrój od 5 do 10 lat, natomiast 3% powyżej 1 roku.

Rysunek 19 Jak długo mieszka Pan/i w miejscowości Żegiestów - Zdrój?

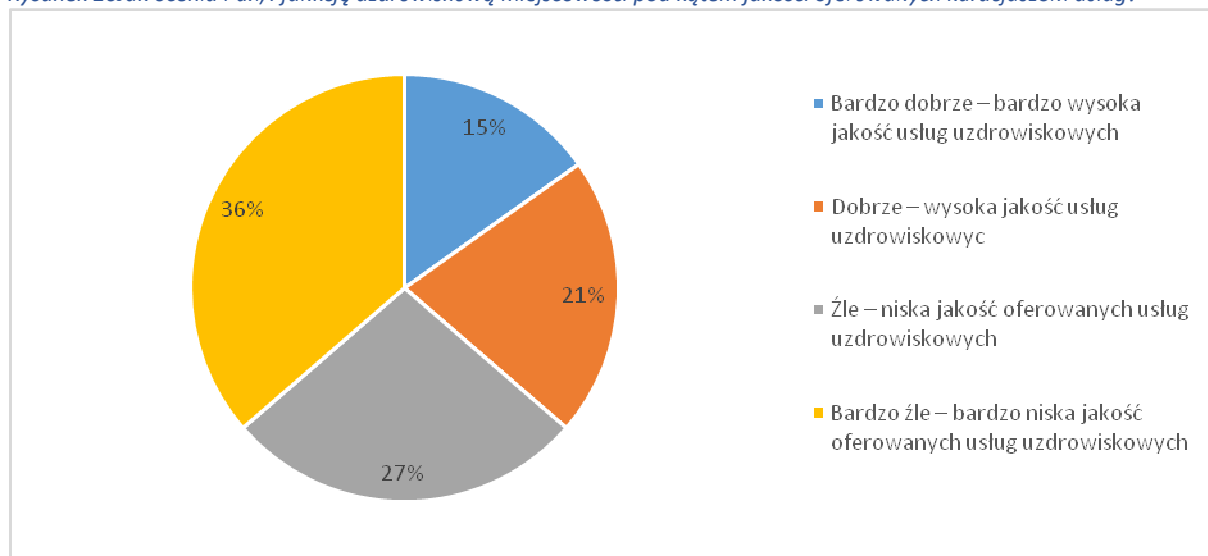
Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Zdecydowana większość uczestników badania (63%) ocenia źle lub bardzo źle funkcję uzdrowiskową Żegiestowa - Zdrój pod kątem jakości oferowanych kuracjom usług (27% - źle – niska jakość usług uzdrowiskowych, 36% - bardzo źle – bardzo niska jakość usług uzdrowiskowych). Zaledwie 36% respondentów ocenia uzdrowiskową funkcję Żegiestowa - Zdrój dobrze (21% - dobrze – wysoka jakość usług uzdrowiskowych, 15% - bardzo dobrze – bardzo wysoka jakość usług uzdrowiskowych).

Uczestnicy badania telefonicznego zostali poproszeni również o wskazanie jakie ich zdaniem działania przyczyniłyby się do podwyższenia jakości oferowanych kuracjom usług? Wśród propozycji wyszczególnić można: kryty basen, miejsca kulturowe, rozrywkowe i rekreacyjne oraz zwiększenie liczby uzdrowisk.

Rysunek 20 Jak ocenia Pan/i funkcję uzdrowiskową miejscowości pod kątem jakości oferowanych kuracjom usług?

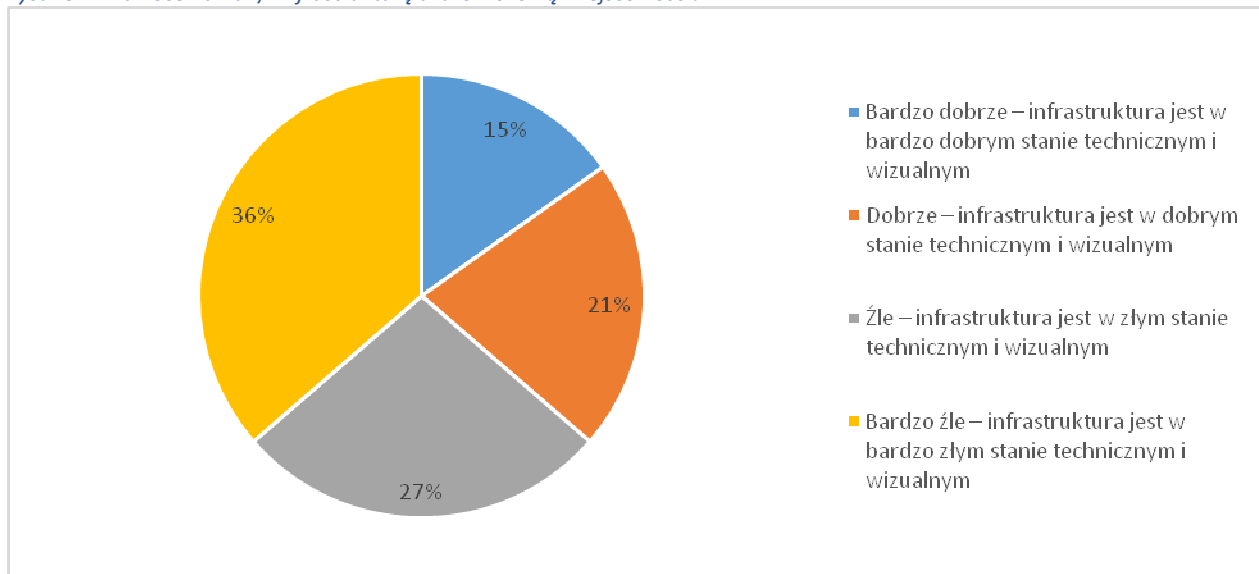

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N - 154

Również infrastruktura uzdrowiskowa Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój została oceniona przez zdecydowaną większość (63%) przedstawicieli społeczności lokalnej negatywnie (36% - bardzo źle – infrastruktura jest w bardzo złym stanie technicznym, 27% - źle – infrastruktura jest w złym stanie technicznym). Zaledwie 36% respondentów ocenia infrastrukturę uzdrowiskową uzdrowiska pozytywnie (21% - dobrze – infrastruktura jest w dobrym stanie technicznym, 15% - bardzo dobrze – infrastruktura jest w bardzo dobrym stanie technicznym).

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

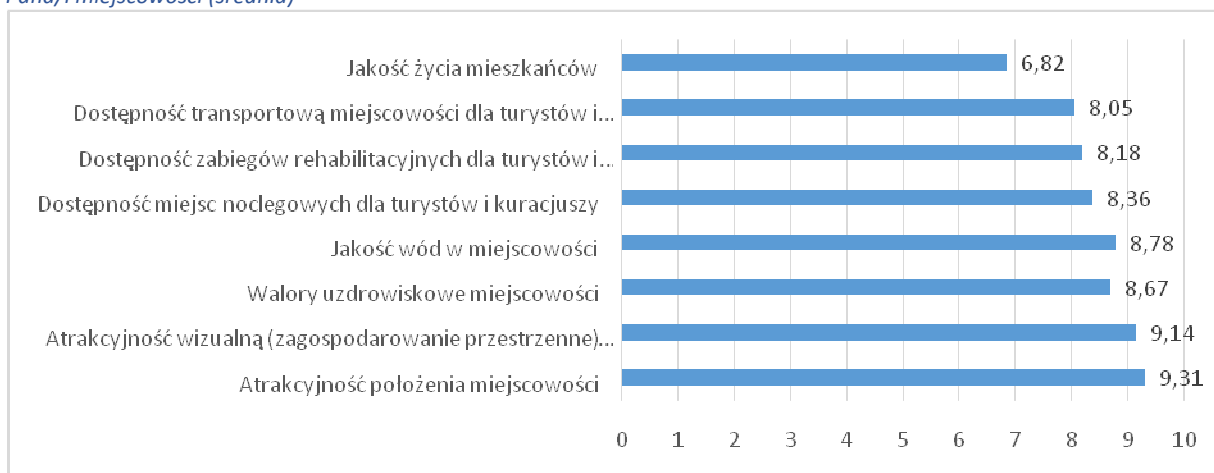
Rysunek 21 Jak ocenia Pan/i infrastrukturę uzdrowską miejscowości?

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Uczestnicy wywiadu telefonicznego zostali poproszeni o ocenę poszczególnych aspektów życia i prowadzenia działalności gospodarczej w Muszynie i Żegiestowie. Przez społeczność lokalną najwyżej ocenione zostały: atrakcyjność położenia miejscowości (9,31) oraz atrakcyjność wizualna – zagospodarowanie przestrzenne miejscowości (9,14). Również wysoko skalsyfikowane zostały walory uzdrowskie (8,67), jakość wód (8,78) oraz dostępność miejsc noclegowych dla turystów i kuracjuszy (8,36). Z drugiej strony przez mieszkańców i przedsiębiorców najniżej oceniona została jakość ich życia (6,82).

Rysunek 22 Jak, w skali od 1 do 10 – gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, zaś 10 – najwyższą, ocenia Pan/i następujące aspekty Pana/i miejscowości (średnia)

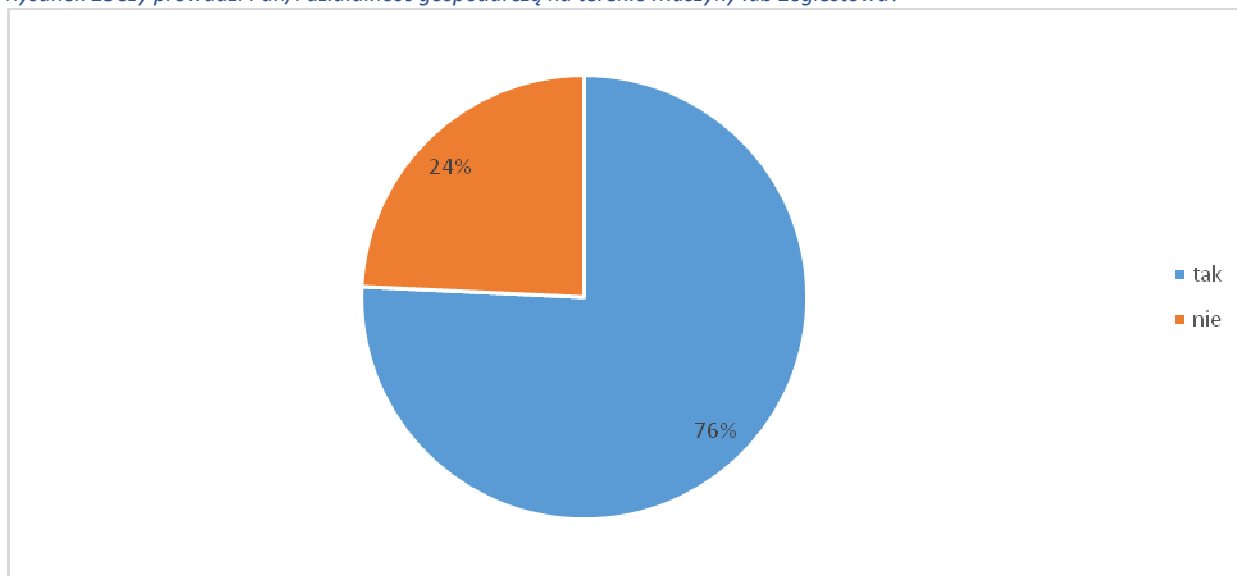

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Wśród uczestników badania zamieszkujących Żegiestów -Zdrój ponad ¾ stanowią przedstawiciele przedsiębiorców.

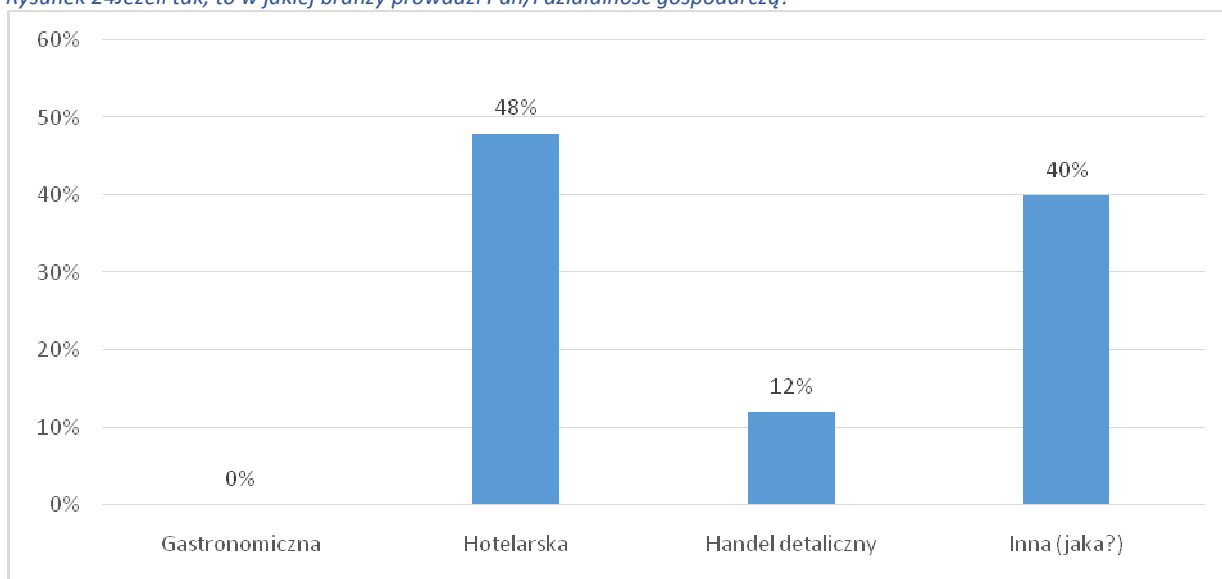
Rysunek 23 Czy prowadzi Pan/i działalność gospodarczą na terenie Muszyny lub Żegiestowa?

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Najwięcej ankietowanych przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój prowadzi działalność hotelarską (48%). 12% respondentów stanowią przedstawiciele handlu detalicznego. 40% respondentów to przedstawiciele pozostałych branż, takich jak: turystyka, transport, lecznictwo, opieka, usługi, produkcja, nieruchomości, ogrodnictwo, hodowla psów, itd.

Rysunek 24 Jeżeli tak, to w jakiej branży prowadzi Pan/i działalność gospodarczą?

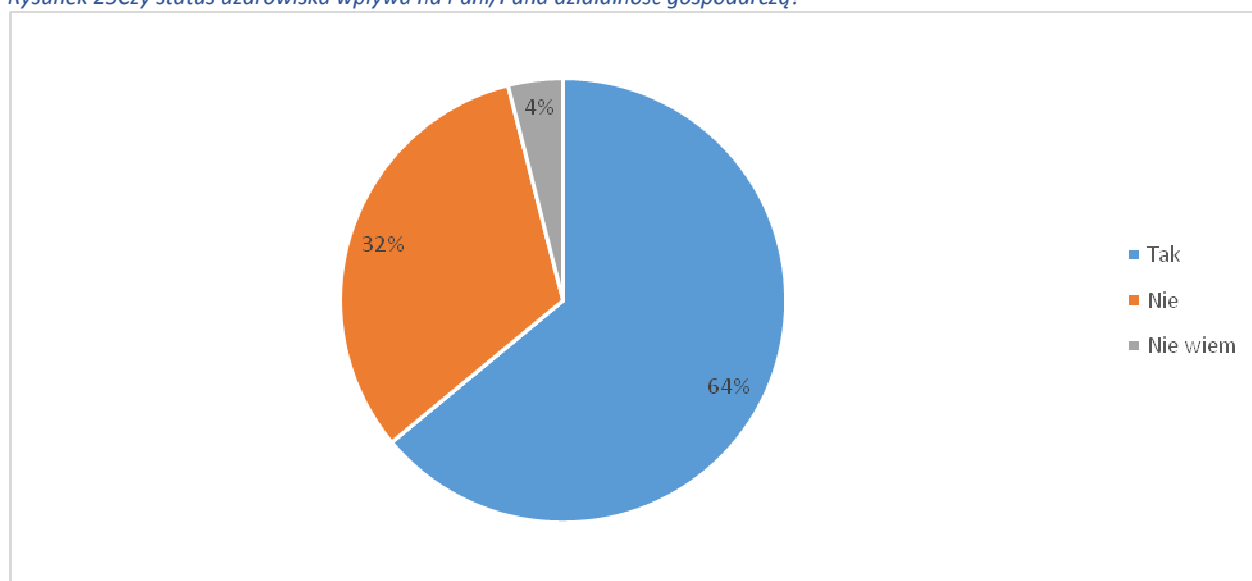

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Przedsiębiorcy z Żegiestowa zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie czy status uzdrowiska wpływa na prowadzoną przez nich działalność gospodarczą. 65% respondentów wskazało odpowiedź twierdzącą, 23% przeczącą, 12% badanych nie potrafiło wskazać jednoznacznej odpowiedzi. Przedsiębiorcy, którzy uznali, że status uzdrowiska nie ma wpływu na ich przedsiębiorstwo argumentują to brakiem zainteresowania ich usługami wśród kuracjuszy, działaniami skierowanymi wyłącznie do mieszkańców, brakiem powiązania z działalnością uzdrowską czy zbyt ścisłą specjalizacją.

Rysunek 25 Czy status uzdrowiska wpływa na Pani/Pana działalność gospodarczą?

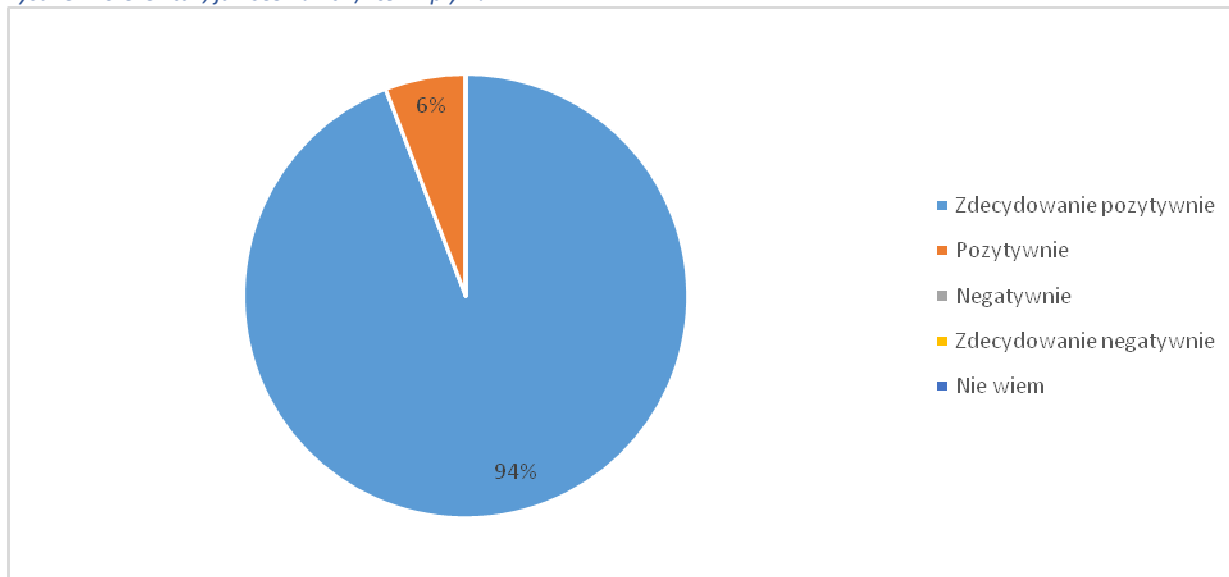

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Jednocześnie wszyscy respondenci stwierdzili, że jest to wpływ pozytywny (88% - zdecydowanie pozytywnie, 12% - pozytywnie).

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

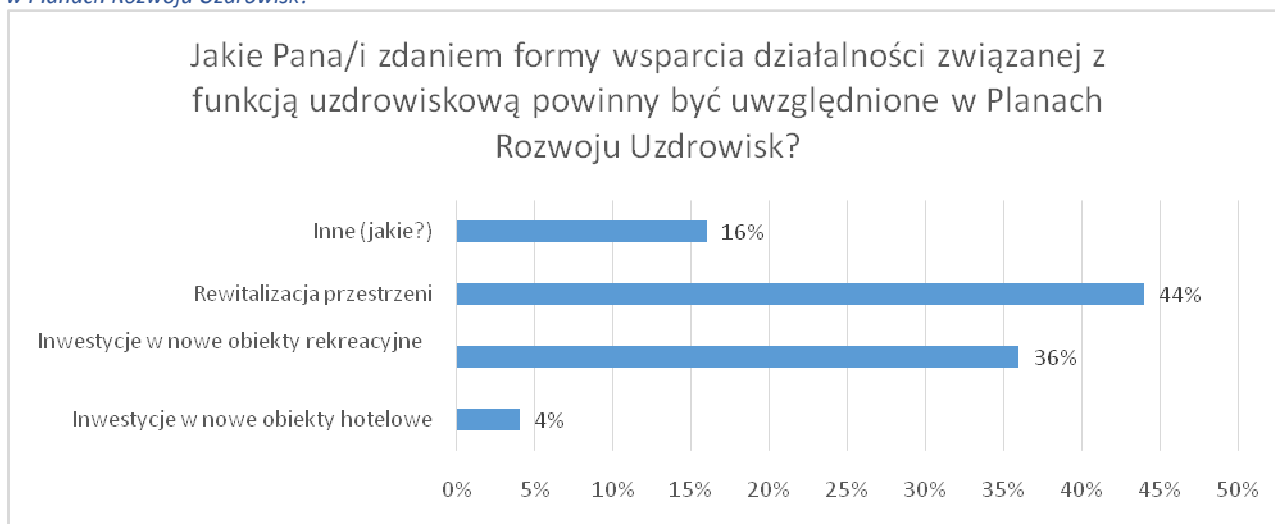
Rysunek 26 Jeżeli tak, jak ocenia Pan/i ten wpływ?

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Respondenci uczestniczący w wywiadzie telefonicznym zostali poproszeni o wskazanie jakie ich zdaniem formy wsparcia działalności związanej z funkcją uzdrowiskową powinny być uwzględnione w Planie Rozwoju Uzdrowiska. Blisko co drugi (44%) badany wskazał odpowiedź: rewitalizacja przestrzeni, 36% uczestników wywiadu odpowiedziało, że inwestycje w nowe obiekty rekreacyjne, z kolei 4% badanych wskazało, że potrzebne są inwestycje w nowe obiekty hotelowe. Respondenci wskazali również inwestycje dotyczące m.in. infrastruktury drogowej, promocji miejscowości, infrastruktury okołoturystycznej czy zadbanie o jakość życia mieszkańców (nowe zakłady pracy, dostępność specjalistów).

Rysunek 27 Jakiego Pana/i zdaniem formy wsparcia działalności związanej z funkcją uzdrowiskową powinny być uwzględnione w Planach Rozwoju Uzdrowisk?

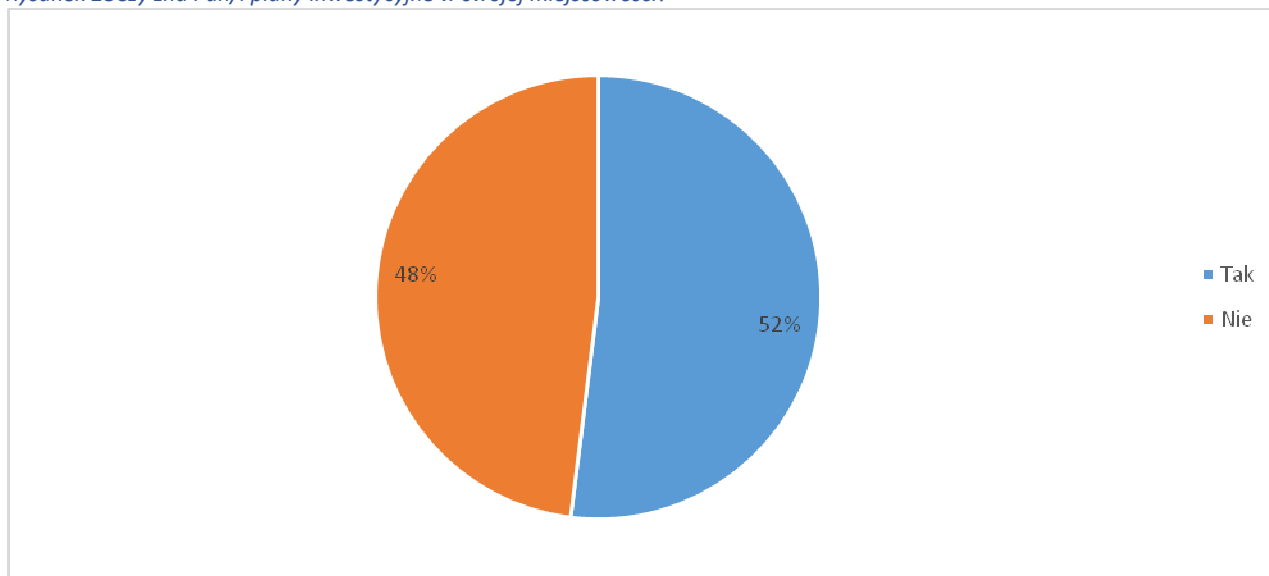

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Ponad połowa (52%) przebadanych przedsiębiorców zna plany inwestycyjne Żegiestowa - Zdrój.

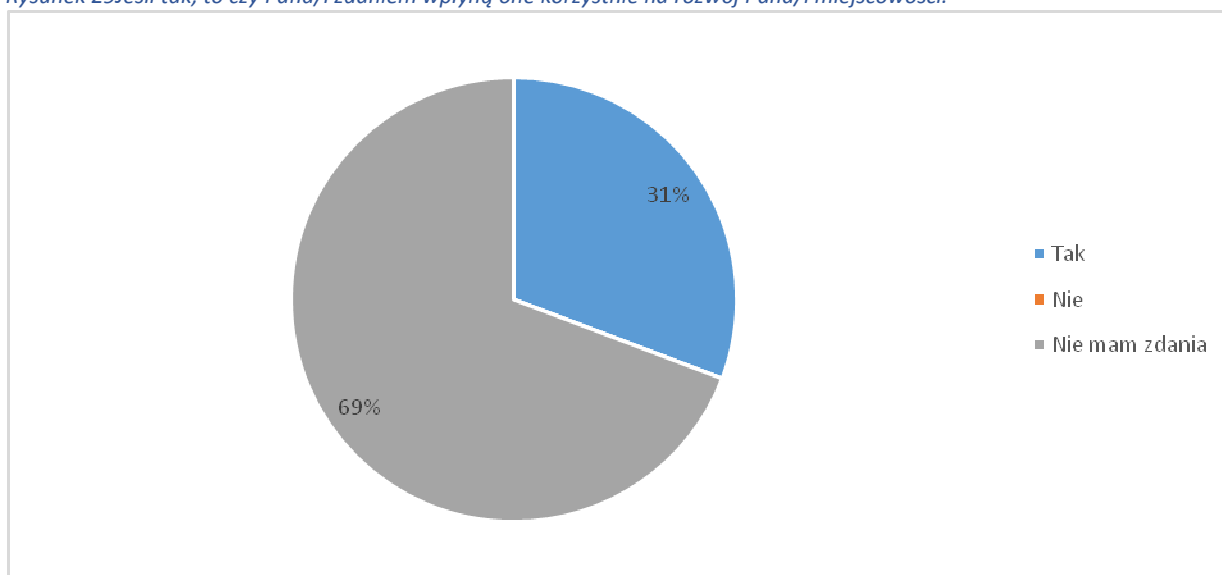
Rysunek 28 Czy zna Pan/i plany inwestycyjne w swojej miejscowości?

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

Większość przedsiębiorców znających plany inwestycyjne uzdrowiska nie ma zdania czy wpłyną one pozytywnie, czy negatywnie na rozwój Żegiestowa, natomiast blisko co trzeci (31%) przedsiębiorców jest zdania, że zmiany pozytywnie wpłyną na uzdrowisko.

Rysunek 29 Jeśli tak, to czy Pana/i zdaniem wpłyną one korzystnie na rozwój Pana/i miejscowości.

Źródło: badanie CATI z przedstawicielami społeczności lokalnej z Muszyny i Żegiestowa, N – 154

3.6. Analiza SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu

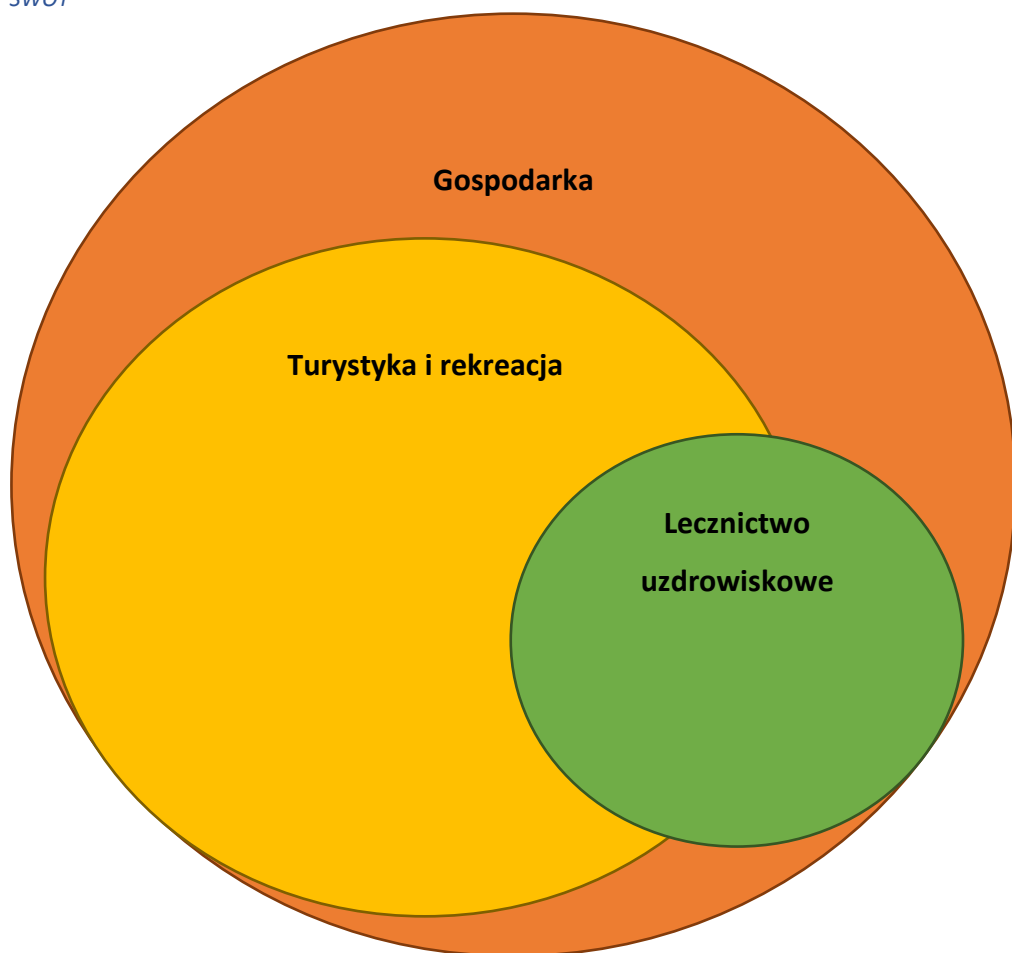
Analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Uzdrowiska Muszyna przeprowadzono w ujęciu trzech aspektów funkcjonowania i rozwoju, zgodnego z diagnozą oraz częścią operacyjną Planu:

1. Turystyka i rekreacja,
2. Lecznictwo uzdrowiskowe
3. Rozwój gospodarczy

Powyższe kategorie tworzą zależną całość determinującą rozwój uzdrowiska, które wzajemnie się przenikają, poniżej w graficznej formie przedstawione zostały zależności pomiędzy gospodarką, turystyką i rekreacją oraz lecnictwem uzdrowiskowym Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój w ujęciu analizy SWOT:

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Rysunek 30 Zależności pomiędzy Gospodarką, Turystyką i rekreacją oraz leczeniem uzdrowiskowym w kontekście analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Tabela 4 Analiza SWOT

		Pozytywne	Negatywne
		Mocne Strony	Słabe strony
Wewnętrzne	Turystyka i rekreacja	Walory krajobrazowe Atrakcyjna lokalizacja Szeroka baza hotelowa Rozwój infrastruktury turystycznej, hotelowej, rekreacyjnej Rolnictwo ekologiczne, agroturystyka Bogactwo fauny i flory Zabytki sakralne Atrakcje turystyczne Kultura i tradycje dawnych mieszkańców Imprezy o charakterze cyklicznym (np. majówka „Święto Wód Mineralnych”) Informacja turystyczna Popradzki Park Krajobrazowy	Niewykorzystanie Popradu jako atrakcji turystycznej Niska dostępność zabytków sakralnych dla zwiedzających Niewystarczająca liczba ciągów pieszo-spacerowych Zbyt mało oznakowanych i wyposażonych w elementy małej architektury szlaków rowerowych, konnych, narciarskich Braki w infrastrukturze okołoturystycznej Niewykorzystanie jako swoistej atrakcji historycznego dziedzictwa i położenia na styku kultur Brak właściwego oznakowania i opisanie zabytków Brak wspólnej, uzupełniającej się oferty turystycznej sąsiadujących gmin Brak bazy wspólnych projektów z zakresu współpracy transgranicznej i wynikająca z tego trudność kreowanych wspólnych projektów
	Lecznictwo uzdrowiskowe	Złoża wód mineralnych Czyste środowisko naturalne Dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w sanatoriach Rezerwa terenów w strefie A, które mogą zostać zagospodarowane oraz w strefie B – z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjną;	Mała liczba typowych Parków Uzdrawiskowych Mała liczba czynnych obiektów uzdrowiskowych w związku z wieloletnimi zaniedbaniami w modernizacji i rozbudowie miejscowości; Zły stan techniczny pozostałej części bazy uzdrowiskowej
		Turystyka i rekreacja	Lecznictwo uzdrowiskowe

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

	Rozwój gospodarczy	Atrakcyjne położenie komunikacyjne Bliskie położenie względem granicy Polsko – Słowackiej Rozpoznawalna marka miejscowości (Żegiestów)	Rozwój gospodarczy	Niezagospodarowane tereny
Zewnętrzne	Szanse		Zagrożenia	
	Turystyka i rekreacja	Moda na zdrowy, aktywny tryb życia Moda na usługi SPA Rozwój przemysłu czasu wolnego Zwiększony ruch turystyczny, w tym zagraniczny Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Zwiększająca się świadomość ekologiczna Wzrost zainteresowania sportem Synergia potencjału innych miejscowości Programu Perły Doliny Popradu; Modernizacja linii kolejowej i stacji PKP oraz wzrost ich znaczenia dla ruchu turystycznego Budowa dróg ekspresowych w Polsce i możliwości pozyskania turystów z dalszych stron (np. Warszawy);	Turystyka i rekreacja	Większa atrakcyjność ośrodków zagranicznych (w tym blisko położonych atrakcji na Słowacji); Konkurencyjność Krakowa jako najpopularniejszego miejsca wypoczynkowego w województwie małopolskim
	Lecznictwo uzdrowiskowe	Zwiększająca się świadomość zdrowotna społeczeństwa Zmiana podejścia NFZ do świadczeń uzdrowiskowych	Lecznictwo uzdrowiskowe	Większa konkurencyjność pozostałych uzdrowisk w kraju i w regionie (przede wszystkim Krynicy – Zdrój) Wzrastający poziom hałasu i zanieczyszczeń wpływający na negatywny obraz uzdrowiska
	Rozwój gospodarczy	Bogacenie się społeczeństwa Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych Aktywność środowiska gospodarczego Tereny pod nowe inwestycje Pozytywna atmosfera i wola współpracy wszystkich zainteresowanych rewitalizacją uzdrowiska (właściciele nieruchomości, spadkobiercy, gmina, społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, strona słowacka)	Rozwój gospodarczy	Emigracja zarobkowa Konkurencyjność sąsiednich gmin Niedobór pracowników spowodowany pracą mieszkańców w sąsiednich miejscowościach

Analiza SWOT została oparta na wynikach badania ankietowego CATI oraz analizie danych zastanych. Analiza stanowi fundament do sformułowania i określenia kluczowych problemów, wyzwań i barier stojących przed Uzdrowiskiem Żegiestów - Zdrój.

3.7. Określenie kluczowych problemów i wyzwań stojących przed uzdrowiskiem

Rozwój Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój uzależniony jest od wielu aspektów, wśród kluczowych znajdują się m.in. wspólne działania podejmowane przez samorząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Żegiestów - Zdrój wraz z podmiotami i jednostkami zainteresowanymi rozwojem form uzdrowskich oraz turystyczno-rekreacyjnych na terenie Gminy. Aktualne trendy lecznictwa uzdrowskiego oraz turystyki panujące w krajach europejskich stymuluje najszybsze i najefektywniejsze dostosowanie Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój do zwiększenia swojej konkurencyjności jako uzdrowska oraz podniesienia jakości oraz oferty sanatoryjnej i turystycznej w regionie. Dlatego niezwykle istotny jest zależny, równoległy i zrównoważony rozwój w trzech branżach jednocześnie: lecznictwie uzdrowskim, turystyce (w tym turystyce uzdrowskiej) oraz infrastruktury okołoturystycznej.

Brak inwestycji oraz zaniedbania na przestrzeni lat, które wynikały z obowiązującego systemu prawnego dotyczącego Gmin Uzdrowskich, takich jak: kontraktowanie usług sanatoryjnych, a także ograniczenia środków jednostek samorządu terytorialnego oraz gestorów bazy spowodowały brak możliwości natychmiastowego i jednorazowego zniwelowania wieloletnich zaniedbań oraz uzyskania widocznej przewagi konkurencyjnej na skalę ogólnopolską, a nawet europejską. Do najdotkliwszych problemów zaliczyć należy:

W zakresie turystyki i rekreacji:

Brak ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kasowej.

Żegiestów – Zdrój aktualnie nie stanowi miejscowości atrakcyjnej turystycznie, ze względu na niedoinwestowanie w infrastrukturę hotelową, rekreacyjną oraz okołoturystyczną.

W zakresie lecznictwa uzdrowskiego:

Brak rozwiniętej infrastruktury uzdrowskiej (mała liczba miejsc sanatoryjnych, brak nowoczesnych obiektów sanatoryjnych) przy niewykorzystanych walorach naturalnych

W Żegiestowie – Zdrój funkcjonuje zaledwie jedno sanatorium, które może przyjąć jednorazowo do 150 pacjentów. Przy atrakcyjnych walorach miejscowości tak rażąco niska liczba miejsc pobytu w całym Uzdrowsku nie jest w stanie zaspokoić całego zapotrzebowania.

W zakresie rozwoju gospodarczego:

Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura Żegiestowa – Zdrój (użytkowa - parkingi, turystyczna - baza noclegowa i gastronomiczna, itp.) hamująca rozwój miejscowości jako uzdrowiska.

Niedostosowanie infrastruktury miejscowości do potrzeb społeczności lokalnej oraz turystów, jak również problem niskoemisyjności prowadzi do ograniczenia rozwoju miejscowości jako uzdrowiska i atrakcyjnego miejsca dla turystów.

4. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno –gospodarczego gminy i regionu

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w latach 2011 - 2012. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008 – 2009 uzupełnione zostały o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Informacje o wskaźnikach i zasadach monitorowania postępu realizacji założeń i działań przedstawionych w Strategii zostały przedstawione w rozdziale siódmym – monitorowanie efektów strategii.

Proponowane w Strategii obszary strategiczne związane są z obszarami opisanymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012 r. łącznie stanowią podstawowe narzędzie wdrażania DSRK do 2020 r., czyli:

- I. sprawne i efektywne państwo (obszar pierwszy) – odpowiada mu obszar strategiczny trzeci DSRK;
- II. konkurencyjna gospodarka (obszar drugi) – odpowiada mu obszar strategiczny pierwszy DSRK;
- III. spójność społeczna i terytorialna (obszar trzeci) – odpowiada mu obszar strategiczny drugi DSRK

W aspekcie funkcjonowania Uzdrowiska najistotniejszym obszarem ujętym w Strategii jest obszar II konkurencyjna gospodarka, a w szczególności kierunek interwencji: **Rozwój regionalny**.

Według zapisów Strategii: W 2030 r. „zwiększy się wyraźnie konkurencyjność i innowacyjność gospodarek regionalnych dzięki wzrostowi inwestycji, lepszemu wykorzystaniu zróżnicowanych zasobów regionalnych, wzrostowi mobilności terytorialnej i zawodowej mieszkańców oraz zwiększeniu znaczenia międzynarodowego głównych metropolii polskich.”¹⁵

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020 roku

Strategia rozwoju województwa jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni regionalnej. W systemie zarządzania polityką rozwoju, strategia pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz samorządu regionalnego w procesie zarządzania województwem, ale również jako narzędzie komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością regionalną.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020 roku w swojej wizji, w pierwszej kolejności, skupia swoją uwagę na atrakcyjności spędzania czasu wolnego.

¹⁵Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2013 r.

Wizja „Małopolska 2020”:

„Chcemy, aby Małopolska była atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnym wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki.”

Małopolska umocniła pozycję regionalnego lidera w dziedzinie przemysłów czasu wolnego – wykorzystując zasoby dziedzictwa regionalnego i kultury.

Dzięki nowemu spojrzeniu na rolę kultury i dziedzictwa regionalnego – zdecydowanie wzrósł udział przemysłów czasu wolnego w gospodarczym rozwoju Małopolski. Stało się to możliwe dzięki właściwej strategii wykorzystania, ale również ochrony naturalnych oraz symbolicznych atutów województwa. W konsekwencji poprawy dostępności komunikacyjnej terenów atrakcyjnych turystycznie i kulturowo uruchomione zostały nowe miejsca pracy – również w obszarach tradycyjnie problemowych. W przestrzeni krajowej i europejskiej nastąpiła wyraźnie większa rozpoznawalność marki Małopolska jako atrakcyjnego miejsca spędzania czasu wolnego. Oparta na wysokim standardzie i kategoryzacji usług, kompleksowa oferta sektora czasu wolnego stała się integralnym elementem oferty gospodarczej regionu.

Realizacja wizji „Małopolski 2020” oraz celu głównego Strategii: „Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim” związana jest z kierunkiem interwencji w obszarach szczególnie istotnych dla rozwoju uzdrawisk, takich jak:

- Obszar 2. Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego.

Właściwe wykorzystanie zasobów dziedzictwa regionalnego, zarówno kulturowego, jak i przyrodniczego, jest warunkiem wzmocnienia zewnętrznej konkurencyjności regionu oraz poprawy jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i spędzania czasu wolnego. Dzięki pełnemu wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury, możliwe będzie zapewnienie wysokiego udziału przemysłów czasu wolnego w gospodarczym rozwoju regionu. Zrównoważony i kompleksowy rozwój turystyki w Małopolsce – w dobie powszechnego niemal dostępu do usług turystycznych

i rosnącej roli tej dziedziny jako gałęzi gospodarki – to niezwykle istotne zadanie ze względu na ekonomiczny rozwój województwa. Jego realizacja wymaga zatem tworzenia przewagi konkurencyjnej poprzez rozwój i różnicowanie oferty opartej o pełną gamę małopolskich produktów turystycznych, stwarzającej nie tylko możliwość uprawiania różnych form turystyki, ale również wykorzystującej specyficzne walory poszczególnych części województwa. W związku z tym strategia postępowania powinna prowadzić do rozprowadzania ruchu turystycznego w regionie, przy jednoczesnym skoncentrowaniu wsparcia dla wykorzystania potencjałów miejsc o najcenniejszych walorach, mających największy udział w generowaniu dochodów z obsługi ruchu turystycznego.

W ramach kierunku polityki wspierane będą w szczególności działania związane z rozwojem kierunków turystyki, wyznaczających przewagę konkurencyjną Małopolski: 2.2.4 Turystyka uzdrawiskowa i prozdrowotna.

- **Obszar 6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne.**

W obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa jednym z najważniejszych zadań, stojących przed organizatorami opieki zdrowotnej w regionie, pozostanie poprawa poziomu zdrowia i związanej z nim jakości życia. Ten kierunek polityki realizowany będzie poprzez zapewnienie wszystkim mieszkańcom Małopolski dostępu do opieki medycznej o wysokim standardzie usług, w szczególności usług specjalistycznych. Stworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania regionalnego systemu opieki zdrowotnej będzie wymagało znaczących nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę jednostek ochrony zdrowia, jak również racjonalizacji funkcjonującego systemu. Ponadto wspierane i promowane będą różnorodne inicjatywy mające na celu upowszechnianie zasad zdrowego stylu życia. W celu efektywniejszego oddziaływania na główne zagrożenia epidemiologiczne podejmowane będą decyzje dotyczące opracowania, a następnie realizacji specjalistycznych programów zdrowotnych wyznaczających działania i docelowe rozwiązania w zakresie profilaktyki i leczenia m. in. w obszarach chorób: nowotworowych, psychicznych (w tym zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży) oraz układu krążenia. Zostanie to osiągnięte poprzez zwiększenie dostępności profilaktyki, wczesnej diagnostyki, kompleksowego leczenia oraz rozwoju regionalnego systemu

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

informacji. Szczególne znaczenie w zachowaniu zdrowia społeczeństwa ma prowadzony styl życia. Działania w tym obszarze zostaną ukierunkowane na wspieranie i promowanie różnorodnych inicjatyw mających na celu upowszechnianie zasad zdrowego stylu życia i jak najskuteczniejsze wyeliminowanie czynników ryzyka zwiększających zachorowalność, w tym: palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu, nieprawidłowa dieta i niska aktywność fizyczna. Realizacja wyznaczonych celów i osiągnięcie zaplanowanych wskaźników będzie możliwe przy współpracy podmiotów regionalnej polityki zdrowotnej ze wszystkimi publicznymi i społecznymi partnerami. W szczególności ze środków publicznych wspierana będzie infrastruktura dla tych specjalności, które pozostają poza sferą zainteresowania sektora niepublicznego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020

Dzięki niepowtarzalnej architekturze krajobrazu Małopolska stanowi doskonałe warunki dla rozwoju przemysłów czasów wolnego w otoczeniu zasobów cennych przyrodniczo (m.in. zbiorników i cieków wodnych). Turystyka dynamicznie wpływa na rozwój innych sektorów, stymuluje wzrost PKB oraz nowych miejsc pracy. Światowa Rada Podróży i Turystyki (WTTC) podaje, że liczba osób pracujących w sektorze turystyki w Polsce wyniosła w 2011 r. 306 tys. osób (ok. 2% ogółu pracujących). Największe zatrudnienie w turystyce w latach 2007-2011 zarejestrowano (po województwie mazowieckim i śląskim) w Małopolsce – ok. 20 tys. osób., to obok Dolnego Śląska, drugi wiodący region oferty uzdrowiskowej w Polsce, w regionie znajduje się 9 spośród 45 polskich uzdrowisk, stanowiących doskonałą bazę dla rozwoju turystyki uzdrowiskowej i usług zdrowotnych. Bazując na endogenicznych potencjałach, konieczne jest podejmowanie działań związanych z dalszym rozwojem sektora turystyki, który będzie tworzył nowe miejsca pracy oraz przyczyni się do poprawy warunków sprzyjających wzrostowi zatrudnienia w regionie.

Z uwagi na konieczność efektywnego wykorzystania dostępnych środków europejskich oraz koncentracji na kluczowych dla rozwoju regionu działaniach, interwencję skoncentrowano na obszarach o strategicznym znaczeniu dla rozwoju województwa, zdefiniowanych na drodze ww. analiz. W związku z przedstawionymi powyżej uwarunkowaniami, rozkład alokacji pomiędzy poszczególne obszary interwencji przedstawia się następująco:

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

- Interwencja ukierunkowana na ochronę, wzmocnienie oraz wykorzystanie ważnych potencjałów regionu, tj. dziedzictwa kulturowego, zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uzdrowisk (CT 6 i CT 8) – 169 069 362 EUR, tj. 8,17% środków EFRR

Małopolski Plan Inwestycyjny na lata 2015 – 2023

Potrzeba harmonizacji oraz operacjonalizacji zadań wynikających z dokumentów strategicznych, opracowanych przez Samorząd Województwa, spowodowała, że konieczne stało się przygotowanie instrumentu koordynującego kierunki działań oraz typy przedsięwzięć wynikające z zapisów *Strategii* oraz programów strategicznych z konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi planowanymi do realizacji. Dlatego też zapisy tych dokumentów stanowiły podstawę do przygotowania zadań inwestycyjnych, a następnie ujęcia ich w *Małopolskim Planie Inwestycyjnym*. W ten sposób uzyskano całościowy obraz najważniejszych zadań w regionie do roku 2023, planowanych do realizacji z udziałem środków unijnych (w szczególności regionalnego i krajowych programów operacyjnych na lata 2014-2020), budżetu państwa i innych źródeł publicznych, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, budżetu województwa oraz budżetów podmiotów zaangażowanych w realizację poszczególnych przedsięwzięć.

Plan przewiduje realizację zadań inwestycyjnych w następujących obszarach:

Dziedzictwo kulturowe i przemysły czasu wolnego: dzięki inwestycjom podejmowanym w ramach tego obszaru przeprowadzona zostanie renowacja zabytków na Szlaku Architektury Drewnianej.

W ramach projektu „m-MSIT” planuje się stworzenie nowoczesnej platformy cyfrowej, która m.in. ułatwi dostęp do informacji z dziedziny turystyki, zaplanowanie podróży i samodzielne zwiedzanie regionu, przewiduje się poszerzenie i ułatwienie dostępu do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu. Wzrostowi rozpoznawalności Małopolski jako marki gospodarczej ma służyć wykorzystanie potencjału marek przedsiębiorstw działających w regionie. Planuje się wsparcie rozwoju gospodarczego małych i średnich przedsiębiorców z branży spożywczej oraz promocję Małopolski jako lidera przedsiębiorczości.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

W obszarze Dziedzictwo kulturowe i przemysły czasu wolnego przewidziano do realizacji 27 projektów (16 infrastrukturalnych i 11 nieinfrastrukturalnych) na szacunkową kwotę 318 455 tys. PLN.

Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego

W Programie sformułowano 4 pojemne „celowościowo” priorytety, które w pełni pokrywają założenia określone w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020 (zob. matryca w pkt. 4.5) oraz mieszczą się w ogólnym zarysie interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w perspektywie finansowej 2013+. Ich realizacji służy 11 działań, precyzujących kierunki interwencji i stanowiących ramy dla konkretnych rozwiązań, między innymi 26 przedsięwzięć strategicznych sformułowanych w Programie.

W ramach 4 działań w obszarze Priorytetu 1. Wzmocnienie źródeł tożsamości poprzez ochronę zasobów dziedzictwa, jego rewaloryzację, kształtowanie krajobrazu kulturowego, rewitalizację przestrzeni oraz odczytywanie i interpretację znaczeń kulturowych, przewidziano do realizacji 11 przedsięwzięć strategicznych.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013 – 2020

Wizja rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Stan docelowy określony zapisami wizji przewiduje stworzenie warunków do trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego, przejawiającego się funkcjonowaniem gminy w charakterze wyróżniającego się ośrodka usług uzdrowskich, leczniczych i turystycznych. Zrealizowanie założeń wizji rozwoju przełoży się na wzrost poziomu atrakcyjności gminy pod względem jakości życia, rozwoju funkcji „przemysłów czasu wolnego” oraz lokowania działalności gospodarczych – głównie turystycznych, leczniczych, „wellness and spa” i usługowych. W toku dyskusji warsztatowych z Konwentem Strategicznym ustalono wizję o następującym brzmieniu:

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultur i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory

przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjnoprawnych oraz finansowych - do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno-uzdrowiskowych, tak by zapewnić dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zregenerować swoją duszę i ciało.

Tak sformułowana wizja (stan pożądaný do 2020 r.) posiada kilka wyróżników wynikających z analiz statystycznych i strategicznych Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna i jej otoczenia:

- **Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Muszyna pełni rolę ważnego ośrodka wypoczynkowego w Małopolsce, z szeroko rozwiniętymi usługami uzdrowiskowymi, zdrowotnymi oraz wellness and spa.**

Plan operacyjny strategii zawiera kierunki interwencji będące zarówno wyzwaniem dla całego subregionu sądeckiego (zgodnie z wytycznymi nowego paradygmatu polityki regionalnej w Polsce), jak i te, które wynikają z aspiracji i oczekiwań środowisk lokalnych.

OBSZAR 1. PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE:

- Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność uzdrowiskowa i turystyczna dzięki zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego:
 - 1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury uzdrowiskowej i turystycznej
 - 1.2. Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa
 - 1.3. Budowa spójnej oferty uzdrowiskowej i turystycznej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna

Studium zostało przyjęte Uchwałą Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r. Dokument określa politykę przestrzenną Miasta i Gminy, wiąże organy Miasta przy sporządzaniu projektów planów miejscowych i dotyczy:

1. Priorytetów rozwoju Miasta i Gminy.
2. Ochrony i rehabilitacji środowiska przyrodniczego.
3. Ochrony i rehabilitacji środowiska kulturowego.

4. Struktury funkcjonalno-przestrzennej, zasad i kierunków rozwoju.
5. Zasad i kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji.
6. Obszarów wskazanych do opracowania w pierwszej kolejności programów rozwoju, a następnie planów miejscowych (z uwagi na istniejące uwarunkowania), niezależnie od wymogów przepisów szczególnych.
7. Terenów wymagających przekształceń w zakresie dotychczasowych funkcji sposobów użytkowania.

Celem strategicznym dokumentu jest poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy, ochrona zasobów przyrody i dziedzictwa kulturalnego poprzez:

- harmonijny dostosowany do naturalnych predyspozycji środowiska rozwój funkcji, uzdrowskich, rekreacji i osadnictwa,
- wykorzystanie bogactw naturalnych, w tym wód mineralnych, i przygranicznego położenia do aktywizacji gospodarczej gminy.

5. Planowane zadania Planu Rozwoju Uzdrawiska

Istotą Planu Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 – 2020 jest uatrakcyjnienie funkcjonowania Gminy jako uzdrawiska oraz miejsca atrakcyjnego z punktu widzenia ruchu turystycznego. Wypracowanie unikatowej i wyjątkowej oferty wyróżniającej Muszynę na tle innych uzdrawisk w Polsce.

Wszystkie działania zamieszczone w niniejszym planie mają na celu podniesienie standardu świadczonych tu usług leczniczych, rekreacyjnych i turystycznych, do standardu równoważnych lub przewyższających podobne ośrodki działające na terenie województwa, kraju oraz innych państw europejskich.

Warunkiem przetrwania i rozwoju uzdrawiska jest konieczność sprostanie wymaganiom współczesnego turysty i kuracjusza - lecnicstwo uzdrawiskowe powinno współgrać z obszarem turystyki i tworzyć komplementarny produkt w postaci turystyki uzdrawiskowej. Wzrost świadomości prozdrowotnej, dbałość o kondycję fizyczną i wygląd oraz zwiększone zainteresowanie usługami wellness i SPA powodują konieczność przygotowania dla uzdrawisk oferty związanej nie tylko z lecnicstwem, ale również z rekreacją i wypoczynkiem.

Uzdrowiska w Polsce, w tym Żegiestów - Zdrój, są w większości położone w najbardziej atrakcyjnych regionach turystycznych i wypoczynkowych, co stawia je na dobrej pozycji startowej jeśli chodzi o możliwość pozyskania zagranicznego klienta. Na rozwój turystyki uzdrawiskowej w Polsce ma także duży wpływ wielowiekowa tradycja „wyjazdów do wód”, atrakcje krajoznawcze i kulturalne w miejscowościach uzdrawiskowych, np.: muzea, parki, zabytki sakralne i rezydencjonalne oraz organizowanie stałych imprez artystycznych, zwłaszcza muzycznych, także o randze międzynarodowej.

Jednym z najistotniejszych wyzwań, przed którym stoi Uzdrawisko Żegiestów – Zdrój jest **poszerzenie usług związanych z turystyką, wychodzące poza lecnicstwo uzdrawiskowe**. Budowa przewagi konkurencyjnej Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój powinna bazować na walorach przyrodniczych, naturalnych i widokowych, rozbudowując je o ofertę noclegową, rekreacyjną i okołoturystyczną.

Aby konkurować na rynkach ogólnopolskich i międzynarodowych **uzdrawisko powinno uelastyczyć swoją ofertę o wielofunkcyjne usługi**, takie jak: spa, obiekty sportowo – rekreacyjne, kompleksy odnowy biologicznej, stacje narciarskie czy parki rekreacji i wypoczynku.

Podjęcie szeregu działań w obszarze inwestycji w rozwój turystyczno – rekreacyjnej funkcji przy równoległym wsparciu lecnicstwa uzdrawiskowego pozwoli najefektywniej dostosować ofertę Żegiestowa - Zdrój do aktualnie panujących trendów lecnicstwa uzdrawiskowego w Europie. Jest to istotne z punktu widzenia turystów i kuracjuszy odwiedzających miasto, jak również mieszkańców z uwagi na rozwój gospodarczy Gminy spotęgowany zwiększonym zainteresowaniem odwiedzających. Istotne jest aby podejmowane działania w zrównoważony sposób wspierały rozwój lecnicstwa uzdrawiskowego (rozwój bazy i infrastruktury uzdrawiskowej), jak również bardzo szeroko rozumiane zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne podnoszące zarówno jakość przestrzeni publicznych, jak i zwiększających atrakcyjność dostępnej na obszarze Uzdrawiska oferty. Równolegle prowadzone powinny być działania związane z ochroną środowiska przyrodniczego - rzek, potoków oraz ujęć wód mineralnych, a także stała poprawa jakości powietrza (wywołana zarówno niską emisją jak i zanieczyszczeniami komunikacyjnymi) na terenie wszystkich stref uzdrawiskowych.

Podstawą realizacji powyższych założeń jest jasno sformułowana strategia rozwoju, zawierająca cele strategiczne oraz wynikające z niej konkretne zadania i projekty, które w konsekwencji mają przyczynić się do wzrostu znaczenia ekonomicznego usług świadczonych w Uzdrowisku, wzrostu jakości środowiska i życia mieszkańców Żegiestowa – Zdrój, a w konsekwencji zrównoważonego rozwoju miejscowości wraz z jej otoczeniem. Gmina jako nowoczesny obszar uzdrowiskowy, chcący konkurować z innymi tego typu ośrodkami w Polsce, ale także w Europie, musi spełniać zarówno funkcję centrum usług sanatoryjno-leczniczych, jak i centrum turystyki i rekreacji, centrum sportu oraz centrum kultury wykorzystujące swoje bogate dziedzictwo. Dopiero w wyniku realizacji tych celów możliwe będzie osiągnięcie takich rezultatów jak tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa jakości życia mieszkańców Żegiestowa - Zdrój, poprawę konkurencyjności Uzdrowiska i szeroko rozumiany rozwój gospodarczy czy wreszcie tworzenie pozytywnego wizerunku jako centrum zdrowia, rekreacji i rozrywki.

Analiza danych zastanych, wyników badania CATI oraz przeprowadzone warsztaty strategiczne pozwoliły określić podstawowe bariery rozwoju Uzdrowiska oraz wypracować kierunki interwencji dotyczące **trwałego i zrównoważonego rozwoju Żegiestowa - Zdrój, jako ważnego i znanego na mapie krajowej oraz międzynarodowej uzdrowiska.**

Strategicznym celem Planu Rozwoju Uzdrowiska sformułowanym na potrzeby wypracowania kompletnego i zrównoważonego działania jest:

Stworzenie komplementarnej infrastruktury uzdrowiskowo – turystycznej wspólnie z Uzdrowiskiem Muszyna, tworzący w rezultacie kompleksowy produkt w obszarze lecznictwa uzdrowiskowego i miejsca atrakcyjnego turystycznie tworząc spójny obraz Gminy Uzdrowiskowej Muszyna

Kolejnym krokiem planującym rozwój Uzdrowiska jest określenie kluczowych obszarów interwencji oraz celów operacyjnych umożliwiających realizację celu strategicznego. Katalog celów operacyjnych, niezbędnych do osiągnięcia celu strategicznego w ramach Planu Rozwoju Uzdrowiska w zakładanym w nim horyzoncie czasowym przedstawia się następująco:

Obszar turystyki i rekreacji:

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

1. Inwestycje dotyczące modernizacji i poszerzenia infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.
2. Zintegrowana oraz komplementarna promocja oferty turystyczno – rekreacyjnej i uzdrawiskowej przez samorząd lokalny, samorząd gospodarczy i uczestników rynku.
3. Kształcenie kadr rynku turystycznego w Żegiestowie - Zdrój i okolicach
4. Ustanowienie obiektów zabytkowych atrakcyjnymi z punktu widzenia turystów (np. rewitalizacja i ekspozycja).
5. Inwestycje w infrastrukturę okołoturystyczną (np. kawiarnie) w celu uatrakcyjnienia regionu.

Obszar lecznictwa uzdrawiskowego:

1. Inwestycje dotyczące modernizacji i poszerzenia infrastruktury uzdrawiskowej.
2. Zapewnienie warunków do prowadzenia prawidłowego procesu leczenia uzdrawiskowego.
3. Intensyfikacja działań promocyjnych oferty uzdrawiskowej Żegiestowa - Zdrój.

Obszar związany z rozwojem gospodarczym:

1. Działania mające na celu poprawę jakości środowiska i klimatu.
2. Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, jako naturalnego kapitału przewagi konkurencyjnej
3. Zadbanie o ład przestrzenny i ujednolicenie architektury Gminy.
4. Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury technicznej w celu zwiększenia atrakcyjności inwestowania na terenie uzdrawiska.

Obszar związany z ochroną środowiska:

1. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza.

Punktem wyjścia dla osiągnięcia celów Planu Rozwoju Uzdrawiska Żegiestowa - Zdrój jest zwiększenie atrakcyjności miejscowości przez poprawę szeroko rozumianej infrastruktury społeczno-gospodarczej służącej podstawowej tj. turystyczno-uzdrawiskowej funkcji, a przez to zbudowanie przewagi konkurencyjnej Uzdrawiska w stosunku do innych ośrodków zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Realizacja celów operacyjnych w ramach PRU w horyzoncie czasowym do 2020 roku powinna prowadzić do osiągnięcia rezultatów w postaci usunięcia najważniejszych barier i tym samym wykorzystania szans rozwojowych stojących przed Uzdrowiskiem poprzez konsekwentne rozwijanie założonych w Planie funkcji dla tego ośrodka uzdrowiskowego. Podejmowanie interwencji we wskazanych powyżej sferach wpłynie na społeczno-gospodarczy rozwój całej miejscowości – podniesie jakość przestrzeni publicznej, ułatwi prowadzenie procesów gospodarczych, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa i dostęp do bogatej oferty kulturalno-oświatowej – przyczyniając się tym samym do poprawy jakości i standardów życia mieszkańców całego miasta.

Tabela 5 Zdiagnozowane bariery dotyczące rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój

Bariery rozwoju/ realizacji celów.
Niedoinwestowanie terenów zielonych i terenów rekreacyjnych.
Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna.
Brak atrakcyjnej oferty okołoturystycznej - przemysłu spędzania czasu wolnego.
Duże natężenie ruchu kołowego w centrum Uzdrowiska, co w istotny sposób hamuje procesy związane z nadawaniem typowo uzdrowiskowego charakteru Rynku i przylegających do niego terenów o dużym potencjale dla rozwoju infrastruktury zgodnej z funkcją miasta.
Zaniedbania w kształtowaniu przestrzeni publicznej – nieład architektoniczny na Rynku oraz niewykorzystana przestrzeń.
Niewystarczająca promocja Uzdrowiska w porównaniu do najbardziej znanych uzdrowisk w Polsce.

Źródło: opracowanie własne

5.1. Proponowane instrumenty realizacji celów operacyjnych oraz celu strategicznego

Instrumenty realizacji Planu Rozwoju Uzdrawiska Żegiestowa - Zdrój na lata 2016 – 2020 należy podzielić na działania administracyjno – instytucjonalne oraz działania inwestycyjne.

Działania administracyjno – instytucjonalne

W celu zachowania oraz wyszczególnienia charakteru Muszyny jako miejsca sprzyjającemu zdrowiu i spędzaniu wolnego czasu należy:

- Ograniczyć ruch kołowy w centrum miejscowości poprzez przeprowadzenie rewitalizacji ścisłego centrum i wprowadzenie ograniczeń w ruchu kołowym.
- Przygotować i przyjąć przez samorząd dokumenty planistyczne porządkujące funkcje obszaru miasta wraz ze wskazaniem możliwych obszarów zainwestowania.
- Inicjować przez samorząd przedsięwzięcia publiczno-privatne.
- Prowadzić kampanie marketingowe promujące markę „Żegiestów – Zdrój” jako uzdrawiska, miejsca zdrowego wypoczynku, czystego środowiska o bogatym dziedzictwie kulturalnym i przyrodniczym.
- Rozwijać systemy informacyjne (baz danych dostępnych przez Internet, stanowiska informacyjnego w Urzędzie Miasta, regularnych oficjalnych publikacji dotyczących prac i zamierzeń lokalnych władz) dostarczające szerokiej podstawy do podejmowania decyzji inwestycyjnych oraz decyzji o zamieszkaniu lub podjęciu pracy w Muszynie.
- Podejmować działania edukacyjne, w tym przede wszystkim wspomaganie procesów kształcenia ustawicznego oraz kształtowanie właściwych postaw młodych ludzi w ramach obowiązku szkolnego.
- Ustanowić zasady organizacyjne nowych funkcji uzdrawiskowych, rehabilitacyjnych i turystycznych (w tym wellness i spa) związanych z pojawieniem się nowych podmiotów świadczących tego typu usługi.
- Wdrożyć kompleksowy program niskiej emisji.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Działania inwestycyjne zaproponowane przez Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna:

Tabela 6 Propozycje działań inwestycyjnych w Uzdrowisku Żegiestów - Zdrój zaproponowane przez Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna:

Lp.	Nazwa	Opis inwestycji
1	Budowa kanalizacji sanitarnej na Łopacie Polskiej	Cele: Celem ogólnym projektu jest poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów. Przedmiot projektu: Przedmiotem projektu jest budowa na terenie Łopaty polskiej zlokalizowanej w części uzdrowskiej Żegiestowa sieci kanalizacyjnej wraz z budową z przyłączy oraz oczyszczalni ścieków. Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: 1. Sieć kanalizacyjna ok. 4,0 km, 2. Ilość przyłączy: 10, 3. Oczyszczalnia o przepustowości 30m³/dobę.
2	Modernizacja dróg gminnych na Łopacie Polskiej	Cele: Celem projektu jest poprawa warunków ruchu na obszarze atrakcyjnym turystycznie łączącym walory: krajobrazowe, lecznicze, turystyczne, kulturowe oraz geograficzne. Celami bezpośrednimi projektu jest zwiększenie ruchu turystycznego i uzdrowskiego w Żegiestowie Zdroju poprzez nadanie nowych funkcji niewykorzystanymi zaniedbanym terenom w uzdrowskiej części miejscowości. Przedmiot projektu: Przedmiotem projektu jest kontynuacja rozpoczętych przez Gminę Muszyna prac mających na celu poprawę stanu dróg gminnych pełniących rolę dróg dojazdowych do istniejącej infrastruktury turystycznej jak również pełniące funkcje traktu pieszego dla turystów, kuracjuszy tutejszego sanatorium oraz mieszkańców. Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: 1. Remont dróg gminnych na odcinku ok. 750 m.
3	Modernizacja oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 971 w Żegiestowie oraz drogi gminnej na Łopacie Polskiej	Cele: Celem projektu jest uporządkowanie sieci oświetlenia ulicznego w gminie Muszyna poprzez zastosowanie energooszczędnych technologii oświetleniowych. Zastosowanie energooszczędnych rozwiązań technologicznych w zakresie oświetlenia przyczynia się bezpośrednio do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej oraz poprawy bezpieczeństwa użytkowników drogi, w tym pieszych. Przedmiot projektu: Przedmiotem projektu jest przebudowa istniejącego oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 971 Krynica – Zdrój – Muszyna-Piwniczna w miejscowości Żegiestów oraz przebudowa oświetlenia ulicznego na odcinku dróg gminnych na Łopacie Polskiej. Przebudowa sieci oświetleniowej na terenie uzdrowska Żegiestów - Zdrój na oświetlenie o ledowym źródle światła. Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: 1. oświetlenie parkowe na odcinku dróg gminnych na Łopacie Polskiej,

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

		2. oświetlenie o ledowym źródle światła na odcinku drogi wojewódzkiej.
4	Ścieżka rowerowa	Cele: 1. stworzenie nowych miejsc dla turystyki aktywnej przyjaznej dla środowiska z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu, 2. rozwój oferty turystycznej gminy uzdrowskiej Muszyna o zasięgu ponadlokalnym, 3. zwiększenie mobilności transgranicznej poprzez połączenie z planowaną siecią dróg rowerowych na Słowacji. Przedmiot projektu: Przedmiotem zamówienia jest budowa ścieżek pieszo-rowerowych na odcinkach łączącym Łopatę Polską do miejscowości Andrzejówka, gdzie połączy się bezpośrednio z Zintegrowana Siecią sieci trasy rowerowej. Ponadto planuje się budowę drugiej ścieżki rowerowej łączącej Żegiestów z miejscowością Szczawnik. Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: 1. odcinek łopata polska – Andrzejówka o dł. ok. 1,5 km, 2. odcinek Żegiestów- Szczawnik.
5	Budowa promenady spacerowej wzdłuż potoku w Żegiestowie	Cele: 1. stworzenie nowych miejsc dla turystyki aktywnej przyjaznej dla środowiska z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu, 2. rozwój oferty turystycznej Żegiestowa 3. zwiększenie atrakcyjności turystycznej terenów przygranicznych. Przedmiot projektu: Przedmiotem zamówienia jest zagospodarowanie terenu nad potokiem Żegiestowskim w Żegiestowie zlokalizowanego w obrębie strefy uzdrowskiej B, jako element budowania atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: 1. alejki spacerowe, 2. elementy małej architektury- ławki, kosze, tablice informacyjne, 3. urządzenia siłowni plenerowej, 4. nasadzenia roślin wieloletnich, 5. zabiegi pielęgnacyjne istniejącej roślinności.
6	Modernizacja ujęcia wody	Cele: 1. poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy, 2. poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów. Przedmiot projektu: Projekt zakłada modernizację istniejącego ujęcia wody pitnej stanowiącego jedyne źródło dostawy wody pitnej do budynków mieszkalnych, obiektu sanatoryjnych oraz obiektów noclegowych Zakres rzeczowy/produkty w projekcie: Planowana inwestycja obejmuje: 1. modernizację stacji uzdatniania wody, 2. modernizację sieci wody pitnej.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Działania inwestycyjne zaproponowane przez przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój:

Tabela 7 Propozycje działań inwestycyjnych w Uzdrowisku Muszyna zaproponowane przez przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój:

Lp	Nazwa	Zgłaszający	Opis inwestycji
1.	Rewitalizacja Domu Zdrojowego w Żegiestowie-Zdroju	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Dom Zdrojowy wybudowany w latach 1926-1929 o powierzchni ponad 10000 m² był jednym z największych tego typu budynków w czasach międzywojnia na terenie Polski. Obecnie budynek Dom Zdrojowy w Żegiestowie-Zdroju po prawie dwudziestoletnim wyłączeniu z eksploatacji został wykupiony przez nowych właścicieli, którzy przygotowują obiekt do generalnego remontu z przeznaczeniem do przywrócenia funkcji Domu Zdrojowego Uzdrowiska Żegiestów. Głównym celem projektu jest wzmocnienie pozycji Żegiestowa jako uzdrowiska z rozwiniętą funkcją sanatoryjną. Przywrócenie tego zabytkowego budynku do czasów świetności wymaga wykonania remontu kapitalnego budynku wraz z otaczającą go infrastrukturą polegającego na: • wykonanie robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. • Wyposażenie części zabiegowej w nowoczesne urządzenia zapewniające nowe metody leczenia uzdrowiskowego zgodnie z profilami uzdrowiska: reumatologia, gastrologia i urologia. • Planowane działy zabiegowe w Uzdrowisku Żegiestów-Zdrój: ✓ Balneoterapia, ✓ Peloidoterapia, ✓ Hydroterapia, ✓ Kinezyterapia ✓ Krioterapia, ✓ Termoterapia, ✓ Fizykoterapia, ✓ Fototerapia, ✓ Gabinety masażu. Surowce naturalne na bazie, których będzie prowadzone leczenie: ✓ Wody lecznicze, ✓ Peloidy, ✓ Sole. Produkty Uzdrowiska Żegiestów-Zdrój: ✓ Uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dla dorosłych, ✓ Uzdrowiskowe leczenie szpitalne, ✓ Turnusy rehabilitacyjne

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

			✓ Wczasy rodzinne, ✓ Kursokonferencje, ✓ Turnusy dla matki z dzieckiem, ✓ Pobytu weekendowe, ✓ Turnusy w ramach prewencji ZUS, ✓ Uzdrowskie leczenie ambulatoryjne dla mieszkańców. Spodziewane rezultaty: • Tworzenie nowych miejsc pracy dla ok. 40 osób. • Rozwijanie i podnoszenie standardu bazy sanatoryjnej i leczniczej Uzdrowiska Żegiestów-Zdrój. • Utworzenie centrum leczenia uzdrowskiego w Żegiestowie-Zdroju. • Zwiększenie konkurencyjności. • Wprowadzenie nowoczesnych metod leczenia uzdrowskiego. • Planowane wykorzystanie bazy sanatoryjno-rehabilitacyjnej /obłożenie ok. 30 000 osobodni.
2.	Remont budynku pijalni wody mineralnej Anna w Żegiestowie-Zdroju	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Eksploatacja wody mineralnej ze zdroju Anna rozpoczęła się w 1846 r. Przedmiotem Projektu jest wykonanie generalnego remontu zrujnowanego budynku ogólnodostępnej pijalni wody mineralnej Anna w Żegiestowie-Zdroju poprzez wykonanie robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. Celem projektu jest przywrócenie funkcji uzdrowskich pijalni wody mineralnej Anna jako jednostka usługowa nie tylko dla kuracjuszy „instytucjonalnych”, ale również dla kuracjuszy „komercyjnych”, zwłaszcza korzystających z bazy turystycznej hoteli i pensjonatów prywatnych, organizujących coraz częściej turystykę zdrowotną, turnusową w Żegiestowie-Zdroju. Rezultaty: Spełnienie wymogów Min. Zdrowia w zakresie spełnienia podstawowych wymogów gwarantujących utrzymanie statutu uzdrowska dla miejscowości Żegiestów.
3.	Muzeum Uzdrowsk Galicyjskich	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Rewitalizacja budynku zwanego „Stara Piekarnia”, adaptacja budynku z przeznaczeniem na obiekt użyteczności publicznej pn. „Muzeum Uzdrowsk Galicyjskich”. Wykonanie robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. Realizacja inwestycji przyczyni się o wzrostu atrakcyjności regionu pod względem muzealnym i

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

			turystycznym. Ponadto dzięki likwidacji barier architektonicznych umożliwi osobom starszym i niepełnosprawnym dostęp do muzeum, jak również poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej, projekt przyczynił się o promocji integracji społecznej. Głównym celem jest stworzenie unikatowego muzeum z ekspozycjami dotyczącymi lecznictwa uzdrowiskowego w dawnej Galicji. Muzeum stanie się jedynym tego rodzaju obiektem muzealnym w kraju.
4.	Promenada Kamienna Plaża	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Projekt przewiduje renowację historycznej promenady spacerowej w Żegiestowie-Zdroju na odcinku od deptaka uzdrowiskowego do Sanatorium Wiktor na Łopacie Polskiej. W ramach realizacji projektu przewiduje się budowę przejścia podziemnego z placu uzdrowiskowego do promenady, generalny remont ciągów spacerowych, wykonanie oświetlenia promenady, wykonanie schodów terenowych na Łopacie Polskiej jako łącznika ze ścieżką spacerową pn. „Do tunelu” wiodącą od drogi gminnej obok Ośrodka Irena do tunelu kolejowego. Głównym celem projektu jest porządkowanie przestrzeni publicznej uzdrowiska poprzez poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez wyposażenie jej w małą architekturę.
5.	Leśny Park Zdrojowy	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	W celu podniesienia atrakcyjności turystycznej miejscowości Żegiestów przewiduje się stworzenie Leśnego Parku Zdrojowego na terenie którego powstaną alejki spacerowe: • „Pięć Popradów” – wiodąca od Pijalni wody mineralnej Anna do platformy widokowej ulokowanej na wychodni skalnej zwanej Pięć Popradów z której roztacza się panorama na dolinę Popradu ukazująca meandry rzeczne w pięciu miejscach. • „Kamień Wandy” – wiodąca od placu centralnego przed Domem Zdrojowym do figury Matki Bożej i dalej duktem leśnym do Kamienia Wandy. Zadanie polega na wykonaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. Projekt przewiduje utwardzenie ciągów spacerowych, wykonanie oświetlenia, wyposażenie w elementy małej architektury /ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne/. Działania będą miały na celu przywrócenie funkcji turystyczno-rekreacyjnej w/w obszarów i stworzenie atrakcyjnego produktu turystycznego o znaczeniu regionalnym.
6.	Wieża Widokowa „Łopata Polska”	Towarzystwo Przyjaciół	Celem projektu będzie wzmocnienie infrastruktury turystycznej Żegiestowa – Zdroju w postaci budowy

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

		Żegiestowa	wieży widokowej i infrastruktury towarzyszącej. W ramach projektu powstanie infrastruktura, która stanowić będzie jeden z elementów wpływających na podniesienie atrakcyjności obszaru, na którym będzie realizowany. Przedmiotem projektu jest budowa wieży widokowej zlokalizowanej na działce nr 134 w obrębie Andrzejówka, gm. Muszyna. Z wieży widoczny będzie przełom rzeki Poprad na Łopacie Polskiej. Przewidywane rezultaty: • Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości. • Promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych Łopaty Polskiej jako drugiego co do wielkości w kraju przełomu rzeki po Przełomie Dunajca w Pieninach.
7.	Budowa sieci okresowych ogólnodostępnych pijalni wody mineralnej	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Projekt przewiduje budowę ogólnodostępnych małych pijalni wody mineralnej w Żegiestowie-Zdroju, lokalizacja: • Plac centralny przed Domem Zdrojowym • Łopata Polska obok Sanatorium Wiktor Zadanie polega na wykonaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. Zakładane rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności ciągów spacerowych w uzdrowisku. Bezpłatne udostępnienie wody mineralnej dla turystów i gości odwiedzających uzdrowisko Żegiestów
8.	Budowa parkingów w Żegiestowie	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Celem projektu jest budowa miejsc postojowych dla samochodów osobowych, lokalizacja: • Pensjonat Zamek • Zimnym potoku. Zakres projektu przewiduje wykonanie robót drogowych związanych z budową nawierzchni chodników, jezdni manewrowych i miejsc postojowych wraz z niezbędnymi robotami ziemnymi. Parkingi zaprojektowano na 150 miejsc postojowych dla samochodów osobowych w tym miejsca dla pojazdów osób niepełnosprawnych.
9	Centrum rekreacji Łopata Polska	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Budowa centrum rekreacji polegać będzie na nadaniu przestrzeni ogólnodostępnej na terenach gminnych i prywatnych na Łopacie Polskiej nowej kompozycji, która stworzy przestrzeń dla rekreacji i wypoczynku oraz połączy centrum ze szlakiem spacerowym wokół przełomu rzeki Poprad. Ma przyjąć funkcję rekreacyjno – wypoczynkową i stać się częścią ciągu spacerowego „Promenada Kamienna Plaża”. Projekt zakłada powstanie placu zabaw i siłowni plenerowej na terenie o wymiarach 15x30 m. Teren został podzielony na dwie strefy podzielone różną

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

			nawierzchnią. Strefa I: teren przeznaczony pod urządzenia siłowni zewnętrznej na terenie utwardzonym nawierzchnia poliuretanową. Strefa II: teren przeznaczony pod plac zabaw wypełniona piaskiem warstwa o gr. Ok. 25 cm. Budowa budynku informacji turystyczne oraz toalet.
10	Park Wodny Łopata Polska – kompleks basenów mineralnych	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Zamiarem projektu jest zapewnienie mieszkańcom oraz turystom i kuracjom dostępu do całorocznej infrastruktury rekreacyjnej poprzez budowę kompleksu basenów z wodą mineralną, w którego skład będą wchodzić basen z podgrzewaną wodą mineralną. Przedsięwzięcie przewiduje zaprojektowanie i wybudowanie budynku wraz z pełną infrastrukturą techniczną, zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem Parku Wodnego. Planowana inwestycja polega na budowie Parku Wodnego zlokalizowanym na terenie Łopaty Polskiej na działce ewidencyjnej 739, 744 Obręb Żegiestów.
11	Platformy widokowe	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Projekt przewiduje budowę dwóch platform widokowych zlokalizowanych w Żegiestowie-Zdroju na działce 580/5 obręb Żegiestów. Opis projektu – turyści odwiedzający platformy widokowe mogą zachwycać się widokiem doliny rzeki Popradu, realizacja inwestycji w znaczący sposób na podniesienie atrakcyjności turystycznej uzdrowiska poprzez wzrost zainteresowania potencjalnych turystów. Planowane zamierzenie będzie uzupełnieniem infrastruktury turystycznej. Platformy widokowe stanowić będą dodatkową atrakcją turystyczną i będą nawiązaniem do projektowanej infrastruktury w innych częściach uzdrowiska. Projekt przewiduje wykonanie dwóch platform widokowych o konstrukcji stalowej. Zadanie polega na wykonaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami.
12	Rewitalizacja placu centralnego w Uzdrowisku Żegiestów-Zdrój	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”	Projekt zakłada rewitalizację historycznej części uzdrowiska zlokalizowanej w Żegiestowie na działce 580/5 i 580/2. Deptak centralny jest prostokątem. Przestrzeń nawiązuje do kompozycji założenia historycznego, w górnej części znajduje się fontanna połączona dywanami kwiatowymi gdzie dominować będą znane z okresu międzywojennego żegiestowskie róże z lampami, ławkami, gdzie fontanna wygrywać będzie różne melodie i tryskać w rytm muzyki. W dolnej części deptaka od strony głównej z wjazdem bocznym do budynku planowana jest budowa parkingu dla osób niepełnosprawnych.

Plan Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

			Zadanie polega na wykonaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, w tym ze specyfikacjami technicznymi i przedmiarem robót, a także obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami. Działania będą miały na celu przywrócenie funkcji turystyczno-rekreacyjnej w/w obszarów i stworzenie atrakcyjnego produktu turystycznego o znaczeniu regionalnym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój

6. Wskaźniki Realizacji Planu Rozwoju Uzdrawiska

Jednym z istotnych elementów procesu zarządzania programami i projektami jest monitorowanie postępów w ich realizacji oraz badanie stopnia osiągnięcia celów założonych na etapie programowania. Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i całego programu. Tak zbierane informacje mogą dotyczyć zarówno aspektu finansowego, jak i rzeczowego. Celem tego działania jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Dobrze funkcjonujący system monitoringu pozwala na wczesne wykrywanie problemów w realizacji przedsięwzięcia czy zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją projektu lub programu. W oparciu o zebrane informacje, po zakończeniu wdrażania możliwe jest dokonanie oceny projektów i programu według wcześniej określonych kryteriów. Każdy z projektów zgłaszanych do finansowania w ramach programu winien posiadać skwantyfikowane wskaźniki osiągnięć na różnych poziomach celów. Wskaźniki monitoringu dla projektów są definiowane na trzech zasadniczych poziomach:

1. Wskaźniki produktu: odnoszą się do konkretnych działań przeprowadzanych w ramach danego projektu. Opisują one wszystkie produkty materialne i usługi, które otrzymuje beneficjent w trakcie realizacji projektu ze środków finansowych przeznaczonych na dany projekt. Mierzone są w jednostkach fizycznych lub finansowych (np. długość zbudowanej drogi, ilość MSP, które uzyskały pomoc doradczą, średnia wielkość przyznanego grantu).
2. Wskaźniki rezultatu: są związane z bezpośrednimi i natychmiastowymi efektami projektu. Dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia projektu u bezpośrednich beneficjentów pomocy. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników fizycznych (skrócenie czasu podróży, zmniejszenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska, liczba nowych stanowisk pracy) lub finansowych (wielkość zainwestowanego kapitału prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu, itp.).
3. Wskaźniki oddziaływania: odnoszą się do konsekwencji danego projektu, wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Pomiar tego typu oddziaływania jest dość skomplikowany, a jasne relacje przyczynowe są często trudne do ustalenia. Pomiar oddziaływania odbywa się na dwóch poziomach: bezpośrednich beneficjentów oraz osób i organizacji pozostających poza bezpośrednim oddziaływaniem projektu. W pierwszym przypadku dokonuje się pomiarów oddziaływania projektu w miejscu jego realizacji w jakimś czasie po jego zakończeniu. Przykładami wskaźników mogą być np. wielkość natężenia ruchu turystycznego w rok, ilość nowych miejsc pracy stworzonych 12 miesięcy po zakończeniu programu, W drugim przypadku chodzi o średnio- lub długoterminowe efekty wykraczające poza bezpośrednich beneficjentów.

Proponowane wskaźniki są wskaźnikami odnoszącymi się do całego programu. Nie są zawężone tylko do realizowanych projektów, chociaż posiadają taki charakter, ale odzwierciedlają wpływ planu na rzeczywistą sytuację społeczno - gospodarczą gminy. Dzięki zrealizowaniu wszystkich wymienionych projektów w latach 2016-2020 przy udziale środków zewnętrznych możliwe będzie osiągnięcie celów Planu. Ich osiągnięcie mierzone będzie przy użyciu wskaźników opisanych w poniższych tabelach.

6.1. Wskaźniki produktu

Wskaźnik	j.m.
Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych	ha
Kubatura obiektów zabytkowych poddanych procesom: konserwacji, renowacji, modernizacji, adaptacji	m ³
Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów zabytkowych	m ²
Liczba obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Liczba budynków poddanych renowacji	szt.
Liczba kilometrów wybudowanych szlaków rowerowych	km
Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych ciągów komunikacyjnych	km
Powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę	ha
Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Liczba nowych miejsc rekreacji i wypoczynku	szt.
Liczba nowych obiektów uzdrowiskowych	szt.
Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych ścieżek spacerowych/szlaków	km

6.2. Wskaźniki rezultatu

Wskaźnik	j.m.
Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji	szt.
Liczba zmodernizowanych lub nowych obiektów sportowych/rekreacyjnych	szt.
Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych w obiektach zabytkowych/kulturowych	szt.
Liczba turystów korzystających z nowej infrastruktury noclegowej rocznie	os.
Liczba turystów korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury noclegowej rocznie	os.
Liczba osób korzystająca z nowej infrastruktury sportowej/rekreacyjnej/aktywnego wypoczynku rocznie	os.
Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych rocznie	os.
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szt.
Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej rocznie	os.
wzrost liczby kuracjuszy korzystających z zabiegów leczniczych w miesiącu	os.
wzrost liczby turystów odwiedzających Uzdrowisko rocznie	%

6.3. Wskaźniki oddziaływania

Wskaźnik	j.m.
Wzrost dochodu budżetu gminy	%
Liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	%
wzrost konkurencyjności i atrakcyjności Uzdrowiska	opisowy
wzrost liczby zatrudnionych w obsłudze turystyki	%
wzrost udziału dochodów z różnych form turystyki	%
poprawa dostępności informacji o uzdrowisku	opisowy
poprawa wizerunku uzdrowiska	opisowy
zwiększenie zainteresowania produktami uzdrowiska	opisowy
zwiększenie estetyki uzdrowiska	opisowy
zmniejszenie emisji głównych zanieczyszczeń powietrza ze szczególnie uciążliwych źródeł	%

7. Plan Finansowy Planu Rozwoju Uzdrowiska

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

Tabela 8 Plan Finansowy PRU Żegiestów - Zdrój

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity	W tym:		Podmioty zaangażowane
					Środki publiczne	Środki prywatne	
1	Budowa kanalizacji sanitarnej na Łopacie Polskiej	2017- 2020	1. Zwiększenie atrakcyjności miejscowości 2. Poprawa warunków eksploatacji budynków na terenach objętych inwestycją	2 500 000	2 500 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna
2	Modernizacja dróg gminnych na Łopacie Polskiej	2018- 2019	1. <i>Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego</i> 2. <i>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Uzdrowiska</i>	500 000	500 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna
3	Modernizacja oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 971 w Żegiestowie oraz drogi gminnej na Łopacie Polskiej	2017- 2020	1. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego	600 000	600 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna
4	Ścieżka rowerowa	2017- 2020	1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej uzdrowiska 2. Utworzenie ścieżki rowerowej 3. Poprawa bezpieczeństwa	800 000	800 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna
5	Budowa promenady spacerowej wzdłuż potoku w Żegiestowie	2017-2020	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zagospodarowanie terenów nieużytkowych 3. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej 4. Zwiększenie atrakcyjności wizualnej miejscowości	1 500 000	1 500 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna
6	Modernizacja ujęcia wody	2018- 2020	1. Poprawa warunków sanitarno-bakteriologicznych ujęć wód leczniczych 2. Zwiększenie zasobów eksploatacyjnych 3. Zwiększenie zasobów uzdrowskowych	500 000	500 000		Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

7	Rewitalizacja Domu Zdrojowego w Żegiestowie-Zdroju	2016-2017	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty uzdrowskiej 3. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej 4. Podniesienie standardu świadczonych usług leczniczych	15 000 000	11 250 000	3 750 000	„CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
8	Remont budynku pijalni wody mineralnej Anna w Żegiestowie-Zdroju	2017	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty uzdrowskiej 3. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej 4. Podniesienie standardu świadczonych usług leczniczych	2 100 000	1 575 000	525 000	„CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
9	Muzeum Uzdrowisk Galicyjskich	2017- 2019	1. Podniesienie atrakcyjności miasta 2. Podniesienie wartości kulturalnych 3. ułatwienie dostępu do zajęć kulturalnych	1 900 000	1 425 000	475 000	„CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
10	Promenada Kamienna Plaża	2019-2020	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej	1 900 000	1 425 000	475 000	„CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
11	Leśny Park Zdrojowy	2016- 2017	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty uzdrowskiej 3. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej 4. Podniesienie standardu świadczonych usług leczniczych	950 000	585 000	365 000	„CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
12	Wieża Widokowa „Łopata Polska”	2017	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej	170 000	127 500	42 500	Towarzystwo Przyjaciół Żegiestowa
13	Budowa sieci okresowych ogólnodostępnych pijalni wody mineralnej	2018	Poprawa warunków sanitarno-bakteriologicznych ujęć wód leczniczych	200 000	150 000	50 000	CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016 - 2023

			2. Zwiększenie zasobów eksploatacyjnych 3. Zwiększenie zasobów uzdrowiskowych				
14	Budowa parkingów w Żegiestowie	2018	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej	1 200 000	780 000	475 000	CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
15	Centrum rekreacji Łopata Polska	2018- 2020	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej	2 700 000	2 025 000	675 000	CECHINI Żegiestów-Zdrój Główny” Sp. z o.o.
16	Platformy widokowe	2017-2020	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej	1 800 000	1 350 000	450 000	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”
17	Rewitalizacja placu centralnego w Uzdrowisku Żegiestów-Zdrój	2017-2018	1. Zwiększenie atrakcyjności uzdrowiska 2. Zwiększenie oferty uzdrowiskowej 3. Zwiększenie oferty turystyczno - rekreacyjnej 4. Podniesienie standardu świadczonych usług leczniczych	3 500 000	2 625 000	875 000	„Cechini Żegiestów – Zdrój Główny sp. z o.o.”

Tabela 1 Lokalizacje na terenie Małopolski odwiedzane przez rezydentów krajowych, oceniane jako najbardziej atrakcyjne.....	34
Tabela 2 Lokalizacje na terenie Małopolski odwiedzane przez rezydentów zagranicznych oceniane jako najbardziej atrakcyjne.....	35
Tabela 3 Źródła wód mineralnych w Żegiestowie - Zdrój	42
Tabela 4 Analiza SWOT.....	58
Tabela 5 Zdiagnozowane bariery dotyczące rozwoju Uzdrowiska Żegiestów - Zdrój.....	73
Tabela 6 Propozycje działań inwestycyjnych w Uzdrowisku Żegiestów - Zdrój zaproponowane przez Urząd Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna:	75
Tabela 7 Propozycje działań inwestycyjnych w Uzdrowisku Muszyna zaproponowane przez przedsiębiorców z Żegiestowa - Zdrój:.....	77
Tabela 8 Plan Finansowy PRU Żegiestów - Zdrój.....	86